

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТРАНСПОРТУ

Кафедра фінансів

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**до самостійної роботи і контрольної-навчальні тести
з дисципліни**

***«ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ
ПІДПРИЄМНИЦТВА»***

Харків - 2013

Методичні вказівки розглянуто і рекомендовано до друку
на засіданні кафедри фінансів 5 жовтня 2011 р., протокол № 3.

Розроблено на підставі та відповідно до вимог варіативної частини освітньо-кваліфікаційної характеристики, освітньо-професійної програми спеціаліста за спеціальністю 7.050104 "Фінанси" спеціалізації "Фінанси підприємств залізничного транспорту" напрямку підготовки 0501 "Економіка і підприємництво" .

Укладач
доц. М.І. Тішенінов

Рецензент
проф. Л.О. Позднякова

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи і контрольної-навчальні тести
з дисципліни

*«ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ
ПІДПРИЄМНИЦТВА»*

Відповідальний за випуск Тішенінов М.І.

Редактор Ібрагімова Н.В.

Підписано до друку 21.12.11 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк.арк. 4,5. Тираж 50. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Українська державна академія залізничного транспорту,
61050, Харків-50, майдан Фейербаха, 7.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2874 від 12.06.2007 р.

Українська державна академія залізничного транспорту

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ І
КОНТРОЛЬНО-НАВЧАЛЬНІ ТЕСТИ З ДИСЦИПЛІНИ
“ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ’ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА”

Харків 2013

Методичні вказівки розглянуто і рекомендовано до друку на засіданні кафедри "Фінанси" 5 жовтня 2011 р., протокол № 3.

Розроблено на підставі та відповідно до вимог варіативної частини освітньо-кваліфікаційної характеристики, освітньо-професійної програми спеціаліста за спеціальністю 7.050104 "Фінанси" спеціалізації "Фінанси підприємств залізничного транспорту" напряму підготовки 0501 "Економіка і підприємництво".

Укладач
доц. М.І. Тішенінов

Рецензент
проф. Л.О. Познякова

ЗМІСТ

Загальна характеристика дисципліни	4
1 Мета і завдання дисципліни	5
2 Розгорнута програма навчальної дисципліни	7
3 Програмні запитання до екзамену з дисципліни “Фінансова діяльність суб’єктів підприємництва”	14
4 Методичні вказівки до самостійної роботи студентів	16
5 Варіанти контрольних робіт і загальні методичні рекомендації щодо їх виконання	16
6 Аналітичні завдання до розрахункового розділу контрольної роботи	19
7 Контрольно-навчальні тести з дисципліни “Фінансова діяльність суб’єктів підприємництва”	33
Тема 1	34
Тема 2	42
Тема 3	49
Тема 4	59
Тема 5	64
Тема 6	72
Тема 7	84
Тема 8	97
Тема 9	114
Тема 10	123
Тема 11	126
Тема 12	135
Список літератури	145

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Управління фінансами суб'єктів господарювання, які функціонують в умовах вільного ринку, є найменш дослідженою галуззю вітчизняної економічної науки. Раніше менеджменту підприємств не потрібно було приймати рішення щодо збільшення статутного капіталу, емісії акцій чи облігацій, управління інвестиційними вкладеннями та ін., а отже, непотрібними були і відповідні спеціалісти.

Показовим є те, що до останнього часу підготовка фахівців у галузі державних фінансів (макрорівень) здійснювалася за тими самими навчальними програмами, що й фахівців у сфері фінансів підприємств (мікрорівень). У той же час для ґрунтовного вивчення дисциплін, пов'язаних з управлінням фінансами підприємств, не вистачає бюджету навчального часу. Ситуація поліпшилась в останні роки, однак лише незначна кількість фінансистів, які працюють сьогодні на вітчизняних підприємствах, мають достатній рівень кваліфікації саме в галузі фінансового менеджменту.

Можна стверджувати, що одним із найважливіших резервів поліпшення параметрів діяльності суб'єктів підприємництва є підвищення рівня кваліфікації фахівців, відповідальних за управління фінансами, і розроблення якісно нових підходів до організації роботи фінансових служб саме у сфері фінансування.

На вимогу сучасного етапу розвитку у вищих навчальних закладах України, які здійснюють підготовку бакалаврів зі спеціальності «Фінанси», викладається обов'язкова навчальна дисципліна «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва».

Ці методичні вказівки допоможуть студентам в організації роботи з виконання вимог навчальної програми дисципліни.

Зазначимо, що на навчальну дисципліну згідно з навчальним планом відводиться 34 години на лекції, 34 години на семінарські (практичні) заняття, а решта часу – самостійна робота студентів. Навчальною програмою передбачено такі форми контролю – модульний контроль протягом семестру двічі, підсумковий контроль – екзамен.

Методичні вказівки містять навчальну програму дисципліни «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва», поради

студентам з організації самостійної роботи, перелік контрольних запитань до заліку, теми контрольних робіт (для студентів заочної форми навчання), а також список літератури.

Особливістю методичних вказівок є наявність контрольних навчальних тестів з дисципліни. Вони, на наш погляд, допоможуть студентам більш глибоко засвоїти основні аспекти фінансової діяльності суб'єктів підприємництва в Україні в сучасних умовах розвитку.

1 МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни є отримання студентами базових знань з практичних питань організації фінансової діяльності суб'єктів підприємництва.

Завданням навчальної дисципліни “Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва” є вивчення основ фінансової діяльності суб'єктів підприємництва, особливостей фінансової діяльності суб'єктів господарювання різних організаційно-правових форм, аспектів, пов'язаних з формуванням власного капіталу підприємств і внутрішніх і зовнішніх джерел їх фінансування, дивідендної політики, фінансових наслідків реорганізації, фінансових інвестицій, фінансового контролінгу й бюджетування, а також фінансової діяльності у сфері зовнішньоекономічних відносин.

Предметом даної дисципліни є система фінансово-економічних відносин, які виникають у процесі мобілізації ресурсів для фінансування операційної та інвестиційної діяльності суб'єктів підприємництва і визначення найефективніших шляхів вкладення коштів.

Дисципліна базується на таких дисциплінах: історія грошей і фінансів, фінанси, гроші і кредит, фінанси підприємств, політекономія.

Згідно з навчальним планом підготовки бакалавра та освітньо-професійної програми дисципліна тісно пов'язана з такими дисциплінами: політична економія, мікроекономіка, макроекономіка, економіка підприємства, менеджмент, маркетинг, фінанси, гроші та кредит, фінанси підприємств.

Після вивчення дисципліни студент:

1 Повинен знати:

- методологічні засади фінансової діяльності підприємств;
- основні категорії фінансової діяльності;
- форми фінансування та джерела походження капіталу;
- правила фінансування, методи оптимізації структури капіталу;
- інструменти та методи фінансового контролінгу.

2 Повинен вміти:

- складати бізнес-план і визначати потребу підприємства в капіталі;
- визначати вартість капіталу підприємства і об'єми формування власного та залученого капіталу;
- оцінювати вартість майна підприємства;
- складати бюджет підприємства.

3 Повинен мати уявлення про:

- роль економіста-фінансиста в удосконаленні й підвищенні ефективності діяльності підприємства (організації установи);
- організацію та методику проведення фінансового аналізу, здійснення заходів фінансового контролінгу і бюджетування;
- основні напрями діяльності на підприємстві (в організації, установі) щодо підвищення продуктивності праці, ресурсозбереження, прискорення науково-технічного прогресу;
- методику, економічну й організаційну діяльність з недопущення неплатоспроможності підприємства (організації) або банкрутства в умовах конкурентного середовища.

Навчальна дисципліна “Фінансова діяльність суб’єктів підприємництва” складається з 12 тем (двох заліковних модулів). До кожного з зазначених модулів включено відповідні теми (змістовний модуль 1 – теми 1-6 дисципліни; змістовний модуль 2 – теми 7-12). Студенти денної форми навчання за кожним з зазначених модулів під час поточного тестування можуть набрати по 50 балів відповідно. Також до кожного змістовного модуля включено практичні заняття (всього 8-9 занять, за відпрацювання задач на кожному з яких студент може отримати до 4 балів, а всього – до 40 з урахуванням виконання додаткових заходів), відвідування лекцій (до 20 балів) і самостійна робота (до 40 балів). Таким чином, студент може отримати до 100 балів у системі кожного з модулів. За підсумками роботи протягом

семестру студент отримує середню арифметичну кількість балів з двох модулів, яка може досягнути 100 балів, що дає підстави для відповідної оцінки отриманих знань.

2 РОЗГОРНУТА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Вступ

Навчальна дисципліна базується на знаннях, отриманих при вивченні політичної економії, мікроекономіки, макроекономіки, економіки підприємства, менеджменту, маркетингу, фінансів, фінансів підприємств, інвестування, бухгалтерського обліку, економічного аналізу, аудиту, фінансів залізничного транспорту.

У свою чергу дисципліна «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва» є базовою для вивчення у наступному дисциплін: фінансовий аналіз, фінансове право.

Вивчення в лекційному курсі теоретичних основ фінансової діяльності суб'єктів господарювання, особливостей фінансової діяльності підприємств, організацій і установ різних організаційно-правових форм, різноманітних форм фінансування підприємств, фінансової діяльності підприємств у сфері зовнішньоекономічних відносин, фінансового контролінгу доповнюється проведенням практичних і семінарських занять, розв'язанням аналітичних і конкретних економічних задач, розв'язанням тестових завдань, у тому числі з використанням комп'ютерів.

Деякі розділи і питання навчальної дисципліни виносяться на самостійне вивчення під керівництвом і контролем викладача. Результатом цієї роботи можуть бути підготовлені студентами реферати, доповіді на семінарських і практичних заняттях, фіксовані доповіді.

Змістовний модуль 1. Власний і позичковий капітал у системі фінансової діяльності суб'єктів підприємництва. Дивідендна політика суб'єктів підприємництва

Тема 1. Основи фінансової діяльності суб'єктів підприємництва

Капітал підприємства та його економічна сутність. Зміст та основні завдання фінансової діяльності суб'єктів підприємництва. Фінансова, операційна та інвестиційна діяльність підприємства. Фінансова діяльність у системі функціональних завдань фінансового менеджменту підприємства. Організація фінансової діяльності підприємств.

Класифікація форм фінансування. Критерії прийняття рішень у сфері фінансування.

Теоретичні джерела фінансової діяльності підприємств. Класична теорія фінансування. Теорема іррелевантності Міллера та Модільяні. Основні положення теорії оптимізації портфеля інвестицій (Г. Марковіц). Модель оцінки капітальних активів (САРМ). Зміст неінституційної теорії фінансування. Концепція максимізації вартості капіталу власників.

Тема 2. Особливості фінансування підприємств різних форм організації бізнесу

Класифікація суб'єктів підприємництва за правом власності та організаційно-правовою формою ведення бізнесу. Критерії прийняття рішення про вибір правової форми організації бізнесу. Об'єднання підприємств.

Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва без створення юридичної особи.

Особливості фінансової діяльності: приватних підприємств (ПП): товариств з обмеженою відповідальністю (ТОВ); акціонерних товариств (АТ); командитних, повних товариств; підприємств з іноземними інвестиціями. Специфіка фінансової діяльності кооперативів.

Фінансова діяльність державних і казенних підприємств.

Фінансування спільної діяльності підприємств на основі договорів кооперації. Договори кооперації з нерезидентами.

Тема 3. Формування власного капіталу підприємств

Власний капітал підприємства, його функції та складові. Статутний капітал, його економічний зміст і порядок формування. Додатковий капітал підприємства і джерела його поповнення. Резервний капітал підприємства, його види та

джерела формування. Нерозподілений прибуток як елемент власного капіталу підприємства.

Вартість залучення власного капіталу. Податкові аспекти формування власного капіталу підприємства. Корпоративні права, номінальна та ринкова вартість корпоративних прав. Збільшення статутного капіталу підприємства: цілі та джерела. Збільшення статутного капіталу за рахунок коштів інвесторів; коштів підприємства. Методи збільшення статутного капіталу акціонерного товариства. Порядок розрахунку емісійного доходу, ажю та дизажю. Переважні права на придбання цінних паперів нової емісії як інструмент захисту інтересів інвесторів. Розрахунок вартості переважних прав. Встановлення курсу емісії нових акцій.

Умови та механізм емісії, розміщення та обслуговування акцій. Фактори, які впливають на ринковий курс акцій. Розміщення корпоративних прав резидентів на закордонних ринках капіталів. Зміст і форми андерайтингу.

Зменшення статутного капіталу підприємства: основні цілі, методи і порядок проведення. Деномінація та конверсія. Порядок викупу та анулювання корпоративних прав підприємства.

Звіт про власний капітал підприємства. Мета складання і порядок узгодження з іншими формами фінансової звітності.

Тема 4. Самофінансування підприємств

Внутрішні джерела фінансування операційної та інвестиційної діяльності підприємств. Порівняльна характеристика внутрішніх і зовнішніх джерел формування власного капіталу підприємства.

Самофінансування та його роль у формуванні фінансових ресурсів суб'єктів підприємництва. Форми самофінансування.

Поняття тезаврації прибутку підприємства. Нерозподілений прибуток і його економічний зміст. Вплив оподаткування на розподіл і використання прибутку підприємства. Приховане самофінансування. Амортизаційні відрахування та забезпечення наступних витрат і платежів як внутрішні джерела фінансування підприємств.

Cash-flow (чистий грошовий потік) як індикатор фінансування підприємств за рахунок внутрішніх джерел. Методи розрахунку Cash-flow. Звіт про рух грошових коштів.

Тема 5. Дивідендна політика підприємств

Зміст, значення та основні завдання дивідендної політики. Фактори дивідендної політики. Теорії в галузі дивідендної політики. Дивідендна політика і структура капіталу. Взаємозв'язок дивідендної політики і самофінансування підприємства. Порядок нарахування дивідендів. Джерела та форми виплати дивідендів. Методи нарахування дивідендів. Виплата дивідендів корпоративними правами.

Подрібнення акцій та викуп акціонерним товариством акцій власної емісії як інструменти дивідендної політики. Ефективність дивідендної політики. Особливості нарахування дивідендів акціонерними товариствами і товариствами з обмеженою відповідальністю. Особливості нарахування дивідендів господарськими товариствами з часткою державної власності у статутному капіталі. Оподаткування дивідендів. Оподаткування розподіленого та нерозподіленого прибутку як фактор дивідендної політики.

Тема 6. Позичковий капітал підприємства

Позичковий капітал підприємства, його ознаки та складові. Фінансові кредити. Довгострокові та короткострокові банківські кредити. Кредити в іноземній валюті від резидентів і нерезидентів.

Практична робота із залучення банківських кредитів. Умови та порядок одержання суб'єктами господарювання банківських кредитів. Кредитоспроможність підприємства. Якісні та кількісні критерії кредитоспроможності.

Кредитне забезпечення. Застава як спосіб кредитного забезпечення. Види застави: рухоме майно, іпотека, застава майнових прав, кредити під заставу векселів та інших цінних паперів. Гарантії та поручительства.

Облігації підприємств. Види облігацій та їх параметри. Порядок емісії облігацій. Погашення облігацій підприємств. Облігації з нульовим купоном. Конвертовані облігації. Варанти та їх роль у залученні підприємством позичкового капіталу.

Комерційні кредити: значення та різновиди. Оцінка вартості капіталу, залученого на основі комерційного кредитування.

Факторинг як специфічний кредитний субститут.

Змістовний модуль 2. Реорганізаційна, інвестиційна і зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів підприємництва. Фінансовий контролінг

Тема 7. Фінансові аспекти реорганізації підприємств

Реорганізація як специфічний напрям фінансової діяльності підприємств. Мета та завдання реорганізації підприємств.

Види реорганізації підприємств: загальна характеристика. Загальні передумови реорганізації суб'єктів підприємництва: нормативно-правові та фінансово-економічні.

Реорганізація, спрямована на укрупнення підприємства: злиття, поглинання, приєднання. Фінансовий механізм укрупнення підприємств. Визначення пропорцій обміну корпоративних прав під час реорганізації: мета, методи.

Реорганізація, спрямована на розукрупнення підприємств: поділ, виділення. Фінансовий механізм розукрупнення підприємств.

Перетворення як особлива форма реорганізації. Роль перетворення в оптимізації фінансування підприємства. Зміст і порядок складання реорганізаційної угоди. Передатний і роздільний баланси.

Тема 8. Фінансова інвестиційна діяльність підприємств

Сутність і види фінансових інвестицій підприємств. Цілі та об'єкти фінансового інвестування. Довгострокові фінансові інвестиції. Поточні фінансові вкладення. Фінансові інвестиції в асоційовані, дочірні та спільні підприємства. Вкладення в боргові фінансові інструменти.

Оцінка доцільності фінансових інвестицій. Оцінка доцільності вкладень в інвестиції з фіксованою ставкою дохідності. Моделі та методи оцінки вартості фінансових інструментів. Динамічні та статичні методи оцінки. Метод дисконтування. Метод внутрішньої норми прибутковості (IRR).

Оцінка доцільності вкладень у корпоративні права. Зміст фундаментального аналізу акцій. Показники, які використовуються у процесі фундаментального аналізу. Технічний аналіз акцій.

Методи оцінки фінансових інвестицій при відображенні їх у фінансовій звітності. Справедлива вартість фінансових інвестицій. Застосування методу ефективної ставки процента при оцінці фінансових інвестицій. Оцінка фінансових інвестицій в асоційовані та дочірні підприємства за методом участі в капіталі.

Тема 9. Оцінка вартості підприємств

Економічна сутність оцінки вартості підприємства. Необхідність, завдання та принципи оцінки вартості підприємства. Вартість підприємства і середньозважена вартість капіталу.

Методичні підходи до оцінки вартості підприємства. Методи, засновані на оцінці потенційних грошових потоків і доходів підприємства: метод дисконтування чистих грошових потоків; метод капіталізації доходу. Ставка дисконту та ставка капіталізації. Майновий (витратний) підхід. Ринковий підхід в оцінці вартості підприємства: зіставлення мультиплікаторів і порівняння транзакцій.

Практична робота з оцінки вартості підприємства. Порядок здійснення оцінки. Звіт про оцінку вартості підприємства.

Тема 10. Фінансова діяльність підприємств у сфері зовнішньоекономічних відносин

Компетенції фінансових служб у сфері зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Види зовнішньоекономічних операцій. Правила ІНКОТЕРМС. Зовнішньоекономічні ризики.

Регулювання розподілу виторгу від зовнішньоекономічної діяльності в іноземній валюті.

Розрахунки при здійсненні зовнішньоекономічних операцій. Правила здійснення розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів (контрактів). Форфейтинг як спосіб кредитування зовнішньоекономічних операцій.

Митне оформлення та оподаткування зовнішньоторговельних операцій. Основа нарахування податків і платежів, які сплачуються у процесі митного оформлення вантажів.

Тема 11. Фінансовий контролінг

Сутність, необхідність та основні завдання фінансового контролінгу. Зміст і функції фінансового контролінгу. Стратегічний та оперативний фінансовий контролінг. Монетарні та немонетарні фінансові цілі.

Координація як центральна функція контролінгу. Внутрішній аудит, консалтинг і методологічне забезпечення в системі функцій контролінгу.

Система раннього попередження та реагування: основні завдання та порядок організації. Дискримінантний аналіз: однофакторний і багатofакторний.

Методи контролінгу. Вартісний аналіз. Портфельний аналіз і сфера його застосування. Бенчмаркінг і його зміст. ABC-аналіз і порядок його використання. Аналіз сильних і слабких місць. Аналіз точки беззбитковості. Метод директ - костінг.

Методи фінансового прогнозування. Суб'єктивні (експертні) методи визначення прогнозних показників. Каузальне прогнозування. Методи екстраполяції.

Тема 12. Бюджетування на підприємстві

Бюджетування як функція фінансового контролінгу. Загальна схема бюджетування. Принципи бюджетування. Система бюджетів на підприємстві. Способи бюджетування. Нуль-базис бюджетування. Традиційне бюджетування.

Визначення потреби підприємства в капіталі. Зміст і види потреби в капіталі. Потреба в капіталі для фінансування основних засобів і нематеріальних активів. Потреба в капіталі для фінансування оборотних активів.

Правила фінансування підприємств. Золоте правило фінансування. Золоте правило балансу. Правила збереження ліквідності. Правило вертикальної структури капіталу. Оптимізація структури капіталу та ефект фінансового лівериджу.

Планування прибутків і збитків. Планування ліквідності. Прогноз руху грошових коштів (Cash-flow). Планування показників балансу. Бюджетний контроль та аналіз відхилень.

3 ПРОГРАМНІ ЗАПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ З ДИСЦИПЛІНИ “ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ’ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА”

- 1 Економічна сутність капіталу суб’єктів підприємництва.
- 2 Фінансова діяльність суб’єктів підприємництва: зміст та основні завдання.
- 3 Фінансова діяльність суб’єктів підприємництва і фінансовий менеджмент.
- 4 Особливості організації фінансової діяльності суб’єктів підприємництва на підприємствах різного масштабу.
- 5 Характеристика форм фінансування суб’єктів підприємництва.
- 6 Економічні критерії щодо прийняття фінансових рішень.
- 7 Фактори, що впливають на вибір правової форми організації бізнесу.
- 8 Фінансова діяльність суб’єктів підприємництва без створення юридичної особи.
- 9 Характеристика особливостей фінансової діяльності приватних підприємств.
- 10 Характеристика особливостей фінансової діяльності товариств з обмеженою відповідальністю.
- 11 Характеристика особливостей фінансової діяльності акціонерних товариств.
- 12 Характеристика особливостей фінансової діяльності командитних і повних товариств.
- 13 Характеристика особливостей фінансової діяльності підприємств з іноземними інвестиціями.
- 14 Фінансова діяльність державних і казенних підприємств.
- 15 Економічна характеристика власного капіталу, його функцій і складових елементів.
- 16 Статутний капітал суб’єкта підприємництва і корпоративні права.
- 17 Економічна характеристика резервного капіталу суб’єктів підприємництва.
- 18 Збільшення статутного капіталу підприємства: основні цілі, передумови, методи та джерела.
- 19 Зменшення статутного капіталу суб’єктів підприємництва: основні цілі, передумови, методи та джерела.

20 Економічна характеристика внутрішніх джерел фінансування суб'єктів підприємництва.

21 Самофінансування підприємств як основне внутрішнє джерело його розвитку.

22 Сутність чистого грошового потоку (Cash-flow).

23 Дивідендна політика підприємства: зміст, значення основні завдання.

24 Фактори дивідендної політики суб'єктів підприємництва.

25 Порядок нарахування дивідендів і форми їх виплати.

26 Ефективність дивідендної політики суб'єктів підприємництва.

27 Ознаки та складові позичкового капіталу суб'єктів підприємництва.

28 Економічна характеристика фінансових кредитів у системі фінансової діяльності суб'єктів підприємництва.

29 Економічна характеристика кредитоспроможності суб'єктів підприємництва.

30 Особливості надання кредитів в іноземній валюті.

31 Сутність реорганізації підприємств як специфічного напрямку фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

32 Укрупнення підприємств у системі реорганізації суб'єктів господарювання.

33 Розукрупнення підприємств у системі реорганізації суб'єктів господарювання.

34 Сутність і класифікація фінансових інвестицій суб'єктів підприємництва.

35 Характеристика довгострокових і поточних фінансових інвестицій суб'єктів підприємництва.

36 Фінансова діяльність суб'єктів господарювання у сфері зовнішньоекономічних відносин.

37 Фінансовий контролінг як елемент фінансової діяльності суб'єктів підприємництва.

38 Бюджетування як функція фінансового контролінгу.

4 МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Відповідно до навчального плану з дисципліни “Фінансова діяльність суб’єктів підприємництва” для студентів передбачається позааудиторна самостійна робота, яка є важливою формою оволодіння матеріалом і відповідним чином сприяє поглибленню знань за темами.

Для більш ефективної організації самостійної роботи студентам рекомендується користуватися такими ресурсами:

- фінансова звітність суб’єктів підприємництва (організацій, установ) за П(С)БО;
- науково-технічна бібліотека УкрДАЗТ (Харків, пл. Фейербаха, 7);
- медіатека УкрДАЗТ (Харків, пл. Фейербаха, 7);
- ХДНБ ім. В.Г. Короленка (Харків, пров. Короленка, 18);
- Харківський ЦНТЕІ (Харків, пр. Гагаріна, 4).

Студентам рекомендується також при організації самостійної роботи спиратися на видані в УкрДАЗТ методичні розробки: Основи організації фінансової діяльності суб’єктів господарювання: Конспект лекцій / В.П. Гудкова. – Харків: УкрДАЗТ, 2000. – 26 с. [№ Г - 126]; Програма курсу, завдання до самостійної і індивідуальної роботи / В.П. Гудкова. – Харків: УкрДАЗТ, 2000. – 26 с. [№ 1006].

5 ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ І ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇХ ВИКОНАННЯ

Контрольна робота є формою самостійного вивчення навчального матеріалу курсу студентами заочної форми навчання. Контрольна робота складається з теоретичної та практичної частин, а також списку літератури.

Контрольні роботи містять 10 варіантів. Кожний варіант складається з двох теоретичних запитань і практичного завдання з визначення показників власного капіталу підприємства, розрахунків балансового курсу акцій, ефективної процентної ставки по облігаціях, ринкового курсу корпоративних прав після додаткової емісії акцій та ін.

У теоретичній частині студент повинен надати повну відповідь на два запитання з навчального матеріалу курсу, у практичній частині – розв'язати розрахункові задачі, а саме навести формули розрахунків, розрахувати потрібні економічні показники та зробити відповідні висновки. Звертаємо увагу, що в рамках кожного аналітичного завдання є таблиця з вказівкою на проведення розрахунків згідно з умовами завдання за певними даними, де вказано належність до відповідного варіанта. Всього до кожного варіанта належить розв'язання 5 задач (див. розділ 6).

Номер варіанта контрольної роботи повинен відповідати останній цифрі залікової книжки студента. Контрольна робота виконується студентом як у рукописному, так і комп'ютерному вигляді. Обсяг роботи повинен складати не менше 13—15 сторінок рукописного тексту.

Студент повинен виконати самостійно свій варіант контрольної роботи та здати її на кафедру до початку екзаменаційної сесії. Контрольна робота перевіряється викладачем кафедри. У випадку серйозних помилок, неналежного виконання роботи вона повертається на доробку. Контрольна робота захищається студентом, що стає підставою для складання іспиту з курсу.

Варіант 1

1 Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: зміст, основні завдання, зв'язок з капіталом підприємства.

2 Дивідендна політика суб'єктів підприємництва: зміст, завдання, фактори, порядок нарахування і виплати дивідендів.

3 Аналітичне завдання.

Варіант 2

1 Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: організація, форми здійснення. Критерії прийняття фінансових рішень.

2 Дивідендна політика суб'єктів підприємництва: інструменти, методи нарахування і оподаткування дивідендів, її ефективність.

3 Аналітичне завдання.

Варіант 3

1 Характеристика критеріїв щодо вибору правової форми організації бізнесу для забезпечення успішної фінансової діяльності суб'єктів підприємництва.

2 Фінансування суб'єктів підприємництва за рахунок кредитів.
Місце і роль довгострокових та короткострокових кредитів.

3 Аналітичне завдання.

Варіант 4

1 Характеристика критеріїв щодо вибору правової форми організації бізнесу для забезпечення успішної фінансової діяльності суб'єктів підприємництва.

2 Облігації суб'єктів підприємництва в системі залучення позичкового капіталу.

3 Аналітичне завдання.

Варіант 5

1 Особливості фінансової діяльності товариств з обмеженою відповідальністю і акціонерних товариств.

2 Реорганізація суб'єктів підприємництва в системі фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

3 Аналітичне завдання.

Варіант 6

1 Особливості фінансової діяльності командитних і повних товариств і кооперативів.

2 Роль фінансових інвестицій суб'єктів підприємництва для ефективного використання залучених коштів.

3 Аналітичне завдання.

Варіант 7

1 Власний капітал у системі фінансової діяльності суб'єктів підприємництва. Характеристика статутного капіталу і корпоративних прав.

2 Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва у сфері зовнішньоекономічних відносин.

3 Аналітичне завдання.

Варіант 8

1 Збільшення статутного капіталу підприємства для підвищення ефективності фінансової діяльності.

2 Фінансовий контролінг: сутність, види. Система раннього попередження і реагування (СРПР).

3 Аналітичне завдання.

Варіант 9

1 Зменшення статутного капіталу суб'єктів підприємництва для досягнення певних економічних цілей та його особливості у різних суб'єктів господарювання.

2 Методи контролінгу і необхідність їх використання для забезпечення ефективної фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

3 Аналітичне завдання.

Варіант 0

1 Внутрішні джерела фінансування суб'єктів підприємництва, їх класифікація, види самофінансування.

2 Бюджетування суб'єктів підприємництва: економічна сутність, принципи, способи, система бюджетів.

3 Аналітичне завдання.

6 АНАЛІТИЧНІ ЗАВДАННЯ ДО РОЗРАХУНКОВОГО РОЗДІЛУ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Завдання 1

Прийнято рішення про заснування публічного акціонерного товариства (ПБАО). Розміщені корпоративні права з курсу – 110 %. Номінальна вартість однієї акції – 25 грн, кількість акцій – 10 тис. шт. Отримано на безоплатній основі необоротні активи за первинною вартістю 35 тис. грн.

Навести всі позиції першого розділу пасиву балансу. Розрахувати балансовий курс акцій товариства.

Розрахувати необхідні позиції згідно з умовами завдання за даними, наведеними в таблиці 6.1.

Примітка – В цьому завданні та інших у стовбцях «Для варіанта» надається інформація про завдання до відповідного варіанта контрольної роботи.

Таблиця 6.1 – УМОВИ завдання 1 для варіантів 1-5

Показник	Для варіанта				
	1	2	3	4	5
частка учасника «А» ТОВ, %	62	65	68	71	72
частка учасника «В» ТОВ, %	30	25	20	15	10
частка учасника «С» ТОВ, %	8	10	12	14	18
на момент реєстрації учасник «А» сплатив частку у статутному капіталі, %	55	50	45	60	65
на момент реєстрації учасник «В» сплатив повністю свою частку у статутному капіталі, тис. грн	70	75	80	85	90
на момент реєстрації учасник «В» сплатив повністю свою частку у статутному капіталі, тис. грн	50	55	60	65	70

Завдання 2

Прийнято рішення про заснування публічного акціонерного товариства (ПБАО). Емітовано 20 тис. акцій номінальною вартістю 30 грн, емісійний курс 110 %. накладні витрати 20 тис. грн. Усі акції сплачені за емісійним курсом.

Навести всі позиції першого розділу пасиву балансу наново створеного товариства. Розрахувати балансовий курс акцій. Зробити висновки.

Розрахувати необхідні позиції згідно з умовами завдання за даними, наведеними в таблиці 6.2.

Таблиця 6.2 – УМОВИ завдання 2 для варіантів 1-5

Показник	Для варіанта				
	1	2	3	4	5
курс розміщення корпоративних прав, %	105	108	112	115	120
кількість акцій, шт.	12	15	18	25	30
номінальна вартість 1 акції, грн	40	35	25	15	10
накладні витрати, тис. грн	8	10	12	14	18

Завдання 3

Прийнято рішення про заснування відкритого акціонерного товариства. Емітовано і розміщено 20 тис. акцій номінальною

вартістю 30 грн, емісійний курс – 100 %, накладні витрати, пов'язані із заснуванням підприємства, 25 тис. грн. На момент скликання установчих зборів АТ у цілому було сплачено 100 % номінальної вартості акцій.

Навести всі позиції першого розділу пасиву балансу наново створеного АТ. Розрахувати балансовий курс акцій. Зробити висновки.

Розрахувати необхідні позиції згідно з умовами завдання за даними, наведеними в таблиці 6.3.

Таблиця 6.3 – УМОВИ завдання 3 для варіантів 6-9, 0

Показник	Для варіанта				
	6	7	8	9	0
курс розміщення корпоративних прав, %	105	108	112	115	120
номінальна вартість 1 акції, грн	30	25	20	15	10
накладні витрати, тис. грн	10	12	13	15	19
отримано на безоплатній основі необоротні активи, тис. грн	8	12	16	20	4

Завдання 4

Трьома фізичними особами («А», «В», «С») прийнято рішення про заснування товариства з обмеженою відповідальністю. Формування статутного капіталу ТОВ характеризуються такими даними. Зазначена в установчих документах частка окремих учасників у статутному капіталі становить: А – 45 %; В – 30 %; С – 25 %.

На момент реєстрації ТОВ «А» вніс 40 % його частки в статутному капіталі; «В» – 60 тис. грн (100 % своєї частки); «С» – 50 тис. грн (100 % своєї частки).

Навести всі позиції першого розділу пасиву балансу наново створеного ТОВ.

Методичні рекомендації до завдань 1 – 4

Для розв'язання завдань 1 - 4 потрібно знати економічну сутність і склад власного капіталу підприємства. Перший розділ пасиву балансу підприємства наведено у таблиці 6.4.

Таблиця 6.4 – Розділ пасиву балансу підприємства

ПАСИВ (КАПІТАЛ)		На початок періоду	На кінець періоду
Власний капітал			
300	Статутний капітал		
320	Додатковий вкладений капітал		
330	Інший додатковий капітал		
340	Резервний капітал		
350	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) (-)		
360	Неоплачений капітал (-)		
370	Вилучений капітал (-)		
380	Усього за розділом I		

Балансовий курс акцій характеризує структуру власного капіталу підприємства. Він показує величину чистих активів, які припадають на одну акцію (частку, пай) і розраховується за формулою

$$BK = \frac{BK}{СК} * 100\%, \quad (6.1)$$

де БК – балансовий курс акцій;

ВК – величина власного капіталу підприємства, тис. грн;

СК – величина статутного капіталу підприємства, тис. грн.

Радимо студентам використовувати програму Excel для проведення розрахунків. Для цього можна побудувати відповідну таблицю і за допомогою формул здійснити розрахунки для розв'язання завдання (див. приклад нижче у таблиці 6.5).

Таблиця 6.5 – Розв'язання завдань 1 – 4

Надано у завданні:		Пояснення	
1	2	3	4
	курс розміщення корпоративних прав, %	110	
	номінальна вартість 1 акції, грн	25	
	кількість акцій, шт.	1000	
		0	
	отримано на безоплатній	35	

	основі необоротні активи, тис. грн		
--	---------------------------------------	--	--

Продовження таблиці 6.5

1	2	3	4
Модель для розв'язання завдання за допомогою Excel			
Власний капітал			
300	Статутний капітал	250	25*10 тис. шт
320	Додатковий вкладений капітал	60	35+10 % від 250 (еміс.дохід)
330	Інший додатковий капітал		
340	Резервний капітал		
350	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) (мінус)		
360	Неоплачений капітал (мінус)		
370	Вилучений капітал (мінус)		
380	Усього за розділом I	310	
	Балансовий курс акцій (БК = ВК/СК*100%), %	124	310/250*100%

Розрахувати необхідні позиції згідно з умовами завдання за даними, наведеними в таблиці 6.6.

Таблиця 6.6 – УМОВИ завдання 1 для варіантів 6 - 9, 0

Показник	Для варіанта				
	6	7	8	9	0
курс розміщення корпоративних прав, %	105	108	112	115	120
номінальна вартість 1 акції, грн	30	25	20	15	10
кількість акцій, шт.	8	9	12	11	10
отримано на безоплатній основі необоротні активи, тис. грн	10	40	20	15	25

Завдання 5

На початок звітнього року статутний капітал публічного акціонерного товариства (ПБАО) складав 600 тис. грн, нерозподілений прибуток – 10 тис. грн, резервний капітал – 170 тис. грн.

Фінансова діяльність підприємства протягом звітного року характеризується такими даними: отримано на безоплатній основі необоротні активи за первинною вартістю 15 тис. грн, отримано чистий прибуток – 60 тис. грн, 50 % чистого прибутку спрямовано на сплату дивідендів, 30 % – на поповнення резервного капіталу.

Навести всі позиції першого розділу пасиву балансу на початок і кінець звітного року. Розрахувати приріст власного капіталу підприємства в розрізі окремих статей. Визначити, яка величина несплачена до резервного капіталу (на початок і кінець звітного періоду), якщо мінімальна заробітна плата становить 600 грн на місяць. Яка динаміка зміни балансового курсу акцій?

Розрахувати необхідні позиції згідно з умовами завдання за даними, наведеними в таблиці 6.7.

Таблиця 6.7 – Умови завдання 5 для варіантів 1 - 5

Показник	Для варіанта				
	1	2	3	4	5
статутний капітал на початок звітного року ПБАТ, тис. грн	700	75 0	800	85 0	90 0
нерозподілений прибуток, тис. грн	5	15	20	22	24
резервний капітал, тис. грн	85	90	95	12 0	12 5
отримано на безоплатній основі необоротні активи, тис. грн	10	18	20	15	25
отримано чистий прибуток, тис. грн	120	13 0	150	16 0	17 0
спрямовано на сплату дивідендів чистого прибутку, %	40	45	50	55	35
спрямовано на поповнення резервного капіталу чистого прибутку, %	10	15	20	5	12

Методичні рекомендації до завдання 5

Навести всі позиції першого розділу пасиву балансу підприємства на початок звітного року; статутний капітал, нерозподілений прибуток, резервний капітал. Визначити величину дивідендів і суму поповнення резервного капіталу шляхом

розподілу чистого прибутку згідно з вказаними процентами. Решта чистого прибутку складає нерозподілений прибуток.

Додати до відповідних позицій першого розділу пасиву балансу на початок звітної року розраховані величини поповнення резервного капіталу та нерозподіленого прибутку, а також навести суму отриманих підприємством на безоплатній основі необоротних активів.

Величина дивідендів у першому розділі пасиву балансу не включається, оскільки ці кошти сплачуються підприємством своїм акціонерам.

Завдання 6

На початок звітної року склад власного капіталу публічного акціонерного товариства (ПБАО) характеризувався такими показниками: статутний капітал – 650 тис. грн; резервний капітал – 165 тис. грн; нерозподілений прибуток – 20 тис. грн.

Протягом звітної року підприємство реалізувало 25 тис. шт. виробів за ціною 30 грн (з урахуванням ПДВ). Витрати на операційну діяльність склали 65 % виторгу від реалізації продукції з ПДВ. Податок на прибуток – 25 %. Чистий прибуток розподілено так: 60 % – сплата дивідендів; 20 % – поповнення резервного фонду.

Розрахувати величину власного капіталу підприємства на кінець звітної року в розрізі окремих позицій першого розділу пасиву балансу. Яка динаміка балансового курсу акцій на початок і кінець періоду? Охарактеризуйте резервний капітал підприємства.

Методичні рекомендації до завдання 6

Навести всі позиції першого розділу пасиву балансу підприємства на початок звітної року: статутний капітал, нерозподілений прибуток, резервний капітал.

Визначити величину чистого прибутку, отриманого підприємством протягом звітної року від операційної діяльності. Розрахунок провести в такій послідовності:

- визначити дохід від реалізації продукції шляхом множення обсягу реалізації продукції в натуральному вираженні на ціну з урахуванням ПДВ;

- визначити чистий дохід від реалізації продукції шляхом вирахування від доходу суми ПДВ (ставка ПДВ 20 %);

- розрахувати витрати на операційну діяльність підприємства згідно з вказаними процентами доходу від реалізації продукції з ПДВ;

- розрахувати прибуток від реалізації продукції шляхом вилучення витрат з чистого доходу;

- розрахувати податок на прибуток підприємства згідно з вказаною процентною ставкою від загальної величини прибутку;

- визначити чистий прибуток підприємства шляхом вилучення податку на прибуток з загальної величини прибутку підприємства.

Надалі треба визначити величину чистого прибутку підприємства на сплату дивідендів і поповнення резервного капіталу згідно з вказаними процентами. Решта чистого прибутку складає нерозподілений прибуток.

Додати до відповідних позицій першого розділу пасиву балансу на початок звітного року розраховані величини поповнення резервного капіталу та нерозподіленого прибутку.

Величина дивідендів у першому розділі пасиву балансу не включається, оскільки ці кошти сплачуються підприємством своїм акціонерам.

Розрахувати необхідні позиції згідно з умовами завдання за даними, наведеними в таблиці 6.8.

Таблиця 6.8 – Умови завдання 6 для варіантів 6 – 9, 0

Показник	Для варіанта				
	6	7	8	9	0
статутний капітал, тис. грн	750	775	800	850	900
резервний капітал, тис. грн	100	115	110	115	120
нерозподілений прибуток, тис. грн	15	20	25	24	22
реалізовано виробів, тис. шт.	30	32	35	40	44
ціна одного виробу, грн	60	55	50	40	45
витрати на операційну діяльність, % виторгу від реалізації продукції (з ПДВ)	66	64	62	65	60
податок на прибуток, %	25	25	25	25	25
на виплату дивідендів спрямовано чистого прибутку, %	55	50	56	58	54
на поповнення резервного фонду	10	8	7	6	5

спрямовано чистого прибутку, %					
--------------------------------	--	--	--	--	--

Завдання 7

Залишки нереалізованої продукції на початок року у відпускних цінах виробника – 40 тис. грн, випуск товарної продукції у відпускних цінах виробника у звітному році – 500 тис. грн. Залишки нереалізованої продукції в відпускних цінах виробника на кінець року – 30 тис. грн. Витрати на операційну діяльність у звітному році – 70 % чистого доходу від реалізації продукції.

Податок на прибуток – 25 %. 50 % чистого прибутку спрямовано на виплату дивідендів, 30 % – поповнення резервного капіталу.

Розрахувати приріст власного капіталу підприємства в розрізі окремих статей, якщо на початок звітного року статутний капітал підприємства – 650 тис. грн, резервний капітал – 170 тис. грн, нерозподілений прибуток – 15 тис. грн.

Розрахувати необхідні позиції згідно з умовами завдання за даними, наведеними в таблиці 6.9.

Таблиця 6.9 – Умови завдання 7 для варіантів 1 - 5

Показник	Для варіанта				
	1	2	3	4	5
залишки нереалізованої продукції на початок року у відпускних цінах виробника, тис. грн	35	40	25	30	35
випуск товарної продукції у відпускних цінах виробника у звітному році, тис. грн	50 0	55 0	60 0	65 0	70 0
залишки нереалізованої продукції у відпускних цінах виробника на кінець року, тис. грн	25	30	15	20	25
витрати на операційну діяльність у звітному році, % чистого доходу від реалізації продукції	62	64	66	68	70
податок на прибуток, %	25	25	25	25	25
на виплату дивідендів спрямовано чистого прибутку, %	55	50	56	58	54

на поповнення резервного фонду спрямовано чистого прибутку, %	10	8	7	6	5
на початок звітнього року статутний капітал підприємства, тис. грн	70 0	72 0	74 0	75 0	80 0
на початок звітнього року резервний капітал, тис. грн	10 0	10 2	10 5	10 0	10 5
на початок звітнього року нерозподілений прибуток, тис. грн	10	15	20	25	30

Методичні рекомендації до завдання 7

Дохід (виторг) від реалізації продукції (основної діяльності) визначається на основі обсягу продажу продукції, у якому враховуються: залишки непроданої продукції на початок періоду – у цінах періоду, що передує звітному; товарна продукція й залишки на кінець періоду – у цінах звітнього періоду.

Дохід від продажу продукції визначається за формулою

$$Дп = Тн + Тоц - Тк, \quad (6.2)$$

де Дп – дохід від реалізації товарної продукції, грн;

Тоц – товарна продукція відповідного періоду, що обліковується за оптовими цінами, грн;

Тн, Тк – вартість непроданих залишків готової продукції на початок і кінець періоду відповідно, грн.

Чистий дохід (виторг) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) визначається шляхом відрахування з доходу (виторгу) від реалізації продукції податку на додану вартість.

Подальший порядок визначення чистого прибутку від реалізації продукції, а також величини власного капіталу підприємства на кінець звітнього періоду наведено у методичних рекомендаціях до завдання 6.

Завдання 8

Облігації емітуються з номінальною процентною ставкою 12 %. Курс емісії – 80 % до номіналу. Період обігу облігацій – 10 років. Погашення в кінці терміну за курсом 110 %. Одноразові накладні витрати, пов'язані з емісією облігацій, – 5 % номіналу.

Визначити ефективну процентну ставку за облігаціями для емітента і для інвестора.

Розрахувати необхідні позиції згідно з умовами завдання за даними, наведеними в таблиці 6.10.

Таблиця 6.10 – Умови завдання 8 для варіантів 6 – 9, 0

Показник	Для варіанта				
	6	7	8	9	0
облігації емітуються з номінальною процентною ставкою, %	10	11	12	13	14
курс емісії, %	80	85	86	84	88
період обігу облігацій, роки	8	10	12	8	10
погашення в кінці терміну за курсом, %	10 5	11 0	10 5	11 0	11 5
одноразові накладні витрати, пов'язані з емісією облігацій, % номіналу	5	6	7	6	5

Завдання 9

Потреба підприємства у фінансових ресурсах задовольняється шляхом емісії облігацій. Облігації випущено з дисконтом 20 %. Курс погашення – 100 %. Номінальна процентна ставка – 10 % річних. Строк обігу облігацій складає 10 років.

Визначити ефективну ставку процента, якщо погашення облігації здійснюється: наприкінці строку їх обігу; щорічно рівними частками.

Розрахувати необхідні позиції згідно з умовами завдання за даними, наведеними в таблиці 6.11.

Таблиця 6.11 – Умови завдання 8 для варіантів 1 - 5

Показник	Для варіанта				
	1	2	3	4	5
дисконт, %	15	20	15	20	15
курс погашення, %	100	100	100	100	100

номінальна процентна ставка, % річних	10	11	12	10	11
строк обігу облігацій, роки	8	9	10	8	10

Методичні рекомендації до завдань 8 - 9

Ефективна ставка процента за облігаціями враховує додатну чи від'ємну різницю між курсом емісії та ціною викупу облігації. Відхилення між зазначеними ставками виникають, коли курс емісії та (або) курс погашення процентних облігацій не дорівнює 100 %.

Для емітента ефективна ставка процента характеризує загальний рівень витрат, пов'язаних із залученням коштів.

Ці витрати включають номінальну процентну ставку, дисконт та одноразові накладні витрати.

При розрахунках ефективної процентної ставки інвестор не бере до уваги здійснені емітентом одноразові накладні витрати.

У разі погашення облігації в кінці періоду ефективна ставка процента розраховується за формулою

$$R_e = \frac{i + \frac{d}{n}}{K_e}, \quad (6.3)$$

де R_e – ефективна ставка процента за облігаціями;

i – фіксована процентна ставка;

n – період обігу облігацій, роки;

K_e – курс емісії облігацій, %.

Розрахунок ефективної ставки процента за облігаціями, які погашаються щорічно рівними сумами, здійснюється за формулою

$$R_e = \frac{i + \frac{d}{t}}{K_e}, \text{ або } R_e = \frac{i + \frac{d * 2}{n+1}}{K_e}, \quad (6.4)$$

де t – середня величина строку обігу облігації, $t = \frac{n+1}{2}$.

Завдання 10

Статутний капітал публічного акціонерного товариства (ПБАО) складає 3000 тис. грн (40 тис. акцій номінальною вартістю 75 грн). На загальних зборах акціонерів прийнято

рішення щодо збільшення статутного капіталу підприємства на 40 %. Ринковий курс акцій до збільшення статутного капіталу 100 грн. Курс емісії нових акцій – 85 грн за акцію.

Розрахувати ринковий курс корпоративних прав підприємства після розміщення додаткової емісії акцій.

Визначити величину емісійного доходу та новий розмір статутного капіталу товариства.

Методичні рекомендації до завдання 10

Параметри корпоративних прав після збільшення статутного капіталу підприємства пропонується визначити у вигляді таблиці 6.12.

Таблиця 6.12 – Параметри корпоративних прав підприємства

Показник	Статутний капітал,	Кількість акцій, тис. шт.	Ринковий курс акцій, грн	Зарядна курсова вартість акцій,
1 Параметри корпоративних прав до збільшення статутного капіталу	3000	40	100	4000 (ст.3* ст.4)
2 Сума збільшення статутного капіталу	1200 (75*16)	16	85	1360 (ст.3* ст.4)
3 Параметри корпоративних прав після збільшення статутного капіталу ($K_{р.нов} = (K_{б} + K_{е}) / N_{заг}$)	4200 (3000+1200)	56 (40+16)	95,71 (5360/56)	5360 (ряд.1+ряд.2)
4 Відповідність збільшеного	75	Розрахунок: 4200/56		

статутного капіталу кількості акцій за старим номіналом (ПЕРЕВІРКА) (статутний капітал після збільшення/ кількість акцій нову)		
розрахунок величини емісійного доходу, тис. грн:	160	Розрахунок: 1360-1200
а) ринкова вартість корпоративних прав додаткової емісії, тис. грн		1360
б) номінальна вартість корпоративних прав додаткової емісії, тис. грн		1200 (75*16)

Ринковий курс корпоративних прав підприємства після розміщення додаткової емісії акцій розраховується за формулою

$$K_{pn} = \frac{K_p + K_e}{N}, \quad (6.5)$$

де K_{pn} – ринковий курс корпоративних прав підприємства після розміщення додаткової емісії акцій, грн;

K_p – загальна курсова вартість акцій до збільшення статутного капіталу підприємства, тис. грн;

K_e – загальна курсова вартість акцій додаткової емісії, тис. грн;

N – загальна кількість акцій після збільшення статутного капіталу підприємства шляхом додаткової емісії корпоративних прав, тис. шт.

Величина емісійного доходу визначається як різниця між ринковою вартістю корпоративних прав додаткової емісії та номінальною вартістю корпоративних прав додаткової емісії.

Розрахувати необхідні позиції згідно з умовами завдання за даними, наведеними в таблиці 6.13.

Таблиця 6.13 – Умови завдання 10 для варіантів 6 – 9, 0

Показник	Для варіанта				
номінальна вартість акцій ПБАО, грн	50	55	60	65	70
кількість оплачених акцій, тис. шт.	50	55	60	65	60

прийнято рішення щодо збільшення статутного капіталу підприємства на ..., %	40	35	40	35	40
ринковий курс акцій до збільшення статутного капіталу, грн	70	75	80	85	85
курс емісії нових акцій, грн/акція	60	65	70	70	85

7 КОНТРОЛЬНО-НАВЧАЛЬНІ ТЕСТИ 3 ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА»

Як відомо, тест (від англ. test – випробування) – це завдання стандартної форми, виконання якого повинно виявити певні вміння і навички, здатності або інші характеристики. Тести характеризуються певними особливостями, серед яких:

- відносна простота процедури і необхідного обладнання;
- безпосередня фіксація результатів;
- можливість використання як індивідуально, так і для груп;
- наявність встановлених стандартів (норм).

Широкого використання набули тести в кредитно-модульній системі організації навчального процесу. Існує значне різноманіття тестів. При вивченні гуманітарних дисциплін, у тому числі й економічних, як правило, використовуються тести досягнень, серед яких основними є критеріально-орієнтовні тести.

При роботі з тестами студентам рекомендується уважно ознайомитися з проблемою запитання, а потім, аналізуючи надані відповіді, знайти найбільш правильну (як правило одну). На деякі питання відповідь багатозначна. Тому нами зроблено відповідь у формі набору, але вона також заведена на відповідну літеру (яка означає правильну відповідь). Тести надаються за темами дисципліни і мають внутрішню нумерацію. Теми 1-6 складають перший змістовний модуль навчальної дисципліни, а теми 7-12 –

другий. Згідно з кредитно-модульною системою тестування з дисципліни студент може отримати 50 залікових балів за кожний модуль, інші 50 балів студент напрацьовує під час практичних занять (до 20 балів), виконання певних завдань під час самостійної роботи (до 20 балів), а також за роботу під час лекцій (до 10 балів). Таким чином, кожний модуль оцінюється максимально у 100 балів. Підсумкова оцінка визначається як середньоарифметична з обох модулів, що надає можливість викладачу виставити відповідну оцінку за дисципліни. При незгоді студент має право підвищити оцінку через здачу іспиту.

ТЕМА 1. Основи фінансової діяльності суб'єктів підприємництва

1 З формуванням і використанням чого безпосередньо пов'язана фінансова діяльність суб'єктів господарювання?

- а) інвестицій;
- б) прибутку;
- в) капіталу;
- г) ваш варіант відповіді.

2 З народногосподарського погляду під капіталом розуміють:

- а) один із факторів виробництва поряд із землею та працею;
- б) весь комплекс майнових і немайнових прав підприємства;
- в) необоротні й оборотні активи народногосподарського комплексу;
- г) ваш варіант відповіді.

3 Чи можуть вважатися капіталом лише ті грошові кошти, які використовуються для забезпечення зростання наявної вартості?

- а) так;
- б) ні;
- в) так, якщо вони приносять прибуток;
- г) ваш варіант відповіді.

4 За трактування капіталу як категорії фінансів підприємств у науково-практичній літературі, як правило, розрізняють такі його форми:

- а) капітал готівковий і безготівковий;
- б) капітал майновий і немайновий;
- в) конкретний та абстрактний капітал;
- г) ваш варіант відповіді.

5 Конкретний капітал підприємства – це:

- а) вартість майнових об'єктів, які відображені в пасиві балансу підприємства;
- б) вартість майнових об'єктів, які відображені в активі балансу підприємства;
- в) величина валюти балансу підприємства;
- г) ваш варіант відповіді.

6 Активи підприємства (з точки зору його фінансової діяльності) – це:

- а) “заморожені” грошові кошти, що інвестовані в підприємство;
- б) наявні грошові кошти, які внесені засновниками;
- в) активна частина основних фондів підприємства;
- г) ваш варіант відповіді.

7 Грошові кошти, що інвестовані в підприємство, можуть бути вкладені:

- а) в оборотні і необоротні активи;
- б) засоби праці;
- в) предмети праці;
- г) ваш варіант відповіді.

8 Необоротні активи підприємства – це:

- а) неосновні засоби, короткострокові фінансові інвестиції, короткострокова дебіторська заборгованість тощо;
- б) основні і неосновні засоби підприємства;
- в) основні засоби, довгострокові фінансові інвестиції, довгострокова дебіторська заборгованість тощо;
- г) ваш варіант відповіді.

9 Оборотні активи підприємства – це:

а) запаси, поточна дебіторська заборгованість, поточні фінансові інвестиції тощо;

б) запаси, довгострокова дебіторська заборгованість, довгострокові фінансові інвестиції тощо;

в) активи, що беруть участь у виробництві постійно;

г) ваш варіант відповіді.

10 Абстрактний капітал підприємства (на думку західних економістів) – це:

а) сукупність усіх позицій активу балансу;

б) сукупність усіх позицій пасиву балансу;

в) власний капітал засновників;

г) ваш варіант відповіді.

11 Пасивна сторона балансу містить інформацію:

а) про те, яку частину капіталу надано в розпорядження підприємства його власниками і яку — кредиторами;

б) про те, яку частину капіталу надано в розпорядження підприємства його власниками – виключно засновниками;

в) про те, яку частину капіталу надано в розпорядження підприємства його кредиторами;

г) ваш варіант відповіді.

12 Позичковий капітал підприємства – це:

а) активи підприємства, що профінансовані його кредиторами на довгострокових засадах;

б) активи підприємства, що профінансовані банками всіх видів;

в) частина активів підприємства, що профінансована його кредиторами всіх видів;

г) ваш варіант відповіді.

13 Власний капітал підприємства — це:

а) сальдо між загальною сумою активів і позичковим капіталом;

б) сальдо між загальною сумою активів і пасивів;

в) частина валюти балансу підприємства;

г) ваш варіант відповіді.

14 У практичній діяльності суб'єктів господарювання (у контексті фінансового та управлінського обліку) під капіталом підприємства розуміють:

- а) його активи і пасиви;
- б) його пасиви;
- в) його активи;
- г) ваш варіант відповіді.

15 Сучасна конкретна економіка визначає капітал підприємства як:

- а) засвідчені в пасивній стороні балансу вимоги на майно, яке відображено в активах;
- б) засвідчені в балансі вимоги на майно;
- в) засвідчені в активній стороні балансу вимоги на майно, яке відображено в пасивах;
- г) ваш варіант відповіді.

16 Капітал підприємства (пасиви) демонструють:

- а) зобов'язання кредиторів перед власниками підприємств;
- б) зобов'язання підприємства перед кредиторами та власниками;
- в) довгострокові зобов'язання підприємства перед кредиторами;
- г) ваш варіант відповіді.

17 Активи підприємства показують:

- а) напрямки конкретного використання залучених фінансових ресурсів;
- б) напрямки конкретного використання кредитних фінансових ресурсів;
- в) напрямки конкретного використання власних фінансових ресурсів;
- г) ваш варіант відповіді.

18 Інвестиційна діяльність згідно з П(С)БО — це:

- а) придбання та реалізація оборотних активів, а також фінансових інвестицій, які є складовою еквівалентів грошових коштів;
- б) придбання та реалізація необоротних активів, а також фінансових інвестицій, які не є складовою еквівалентів грошових коштів;
- в) вкладання грошових коштів в основні виробничі фонди;
- г) ваш варіант відповіді.

19 Загалом під інвестиціями розуміють:

- а) усі види майнових цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності;
- б) усі види капітальних вкладень для розвитку підприємства;
- в) усі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, у результаті якої створюється прибуток (дохід);
- г) ваш варіант відповіді.

20 Операційна діяльність підприємства – це:

- а) основна діяльність підприємства, пов'язана з виробництвом і реалізацією продукції;
- б) діяльність підприємства, пов'язана з його статутними завданнями;
- в) основна та додаткова діяльність підприємства;
- г) ваш варіант відповіді.

21 Фінансова діяльність підприємства — це:

- а) діяльність, яка веде до змін розміру і складу власного та позичкового капіталу підприємства (який не є результатом операційної діяльності);
- б) діяльність, яка веде до змін розміру і складу власного капіталу підприємства;
- в) діяльність, яка веде до змін розміру і складу власного та позичкового капіталу підприємства (який є результатом операційної діяльності);
- г) ваш варіант відповіді.

22 Який нормативно-правовий акт України визначає розміри (масштаби) підприємств: малі, середні, великі?

- а) Закон України “Про підприємства”;
- б) Закон України “Про підприємництво”;
- в) Господарський Кодекс України;
- г) ваш варіант відповіді.

23 Господарський Кодекс України набрав чинності:

- а) з 01 липня 2003 р.;

- б) 01 січня 2003 р.;
- в) 01 січня 2004 р.;
- г) ваш варіант відповіді.

24 Малим підприємством в Україні визначається таке, яке характеризується наявністю:

- а) не більше 25 робітників і 250 тис. грн валового виторгу за рік;
- б) не більше 50 робітників і 70 млн грн валового доходу за рік;
- в) не більше 100 робітників і 1000 тис. грн валового виторгу за рік;
- г) ваш варіант відповіді.

25 Великим підприємством в Україні визначається таке, яке характеризується наявністю:

- а) більше 1000 робітників і більше 500 млн грн валового доходу за рік;
- б) більше 250 робітників і більше 100 млн грн валового доходу за рік;
- в) більше 2000 робітників і більше 900 млн грн валового доходу за рік;
- г) ваш варіант відповіді.

26 Для підприємств малого бізнесу, як правило, характерним в галузі фінансової діяльності є:

- а) управління фінансами на рівні бухгалтера підприємства;
- б) централізація всіх управлінських функцій, у т. ч. і функції управління фінансами на рівні керівника підприємства;
- в) управління фінансами на рівні заступника з фінансів підприємства;
- г) ваш варіант відповіді.

27 На середніх за величиною підприємствах відповідальність за управління фінансами, як правило, покладається:

- а) на головного бухгалтера;
- б) фінансового директора;
- в) головного власника підприємства;
- г) ваш варіант відповіді.

28 Залежно від цілей фінансування – фінансування підприємств має такі форми:

- а) фінансування при заснуванні підприємства;
- б) на розширення діяльності;
- в) фінансування за рахунок кредитів банків;
- г) рефінансування;
- д) фінансування за рахунок інвестицій;
- е) санаційне фінансування;
- ж) а, б, г, е;
- и) а, в, д, е.

29 Залежно від джерел надходження капіталу – фінансування підприємств має такі форми:

- а) кредитне та власне фінансування;
- б) фінансування за рахунок випуску цінних паперів;
- в) зовнішнє та внутрішнє фінансування;
- г) ваш варіант відповіді.

30 Залежно від правового статусу капіталодавців – фінансування підприємств має такі форми:

- а) власний капітал і позичковий капітал;
- б) капітал держави і капітал банків;
- в) капітал фізичних і юридичних осіб;
- г) ваш варіант відповіді.

31 Прибуток/рентабельність як типовий фактор щодо прийняття фінансового рішення означає:

- а) рентабельність виробництва продукції на підприємстві повинна значно перевищувати ставку кредиту;
- б) прибуток повинен дорівнювати величині обслуговування кредитів;
- в) рентабельність активів підприємства повинна перевищувати вартість залучення капіталу;
- г) ваш варіант відповіді.

32 Ліквідність як типовий фактор щодо прийняття фінансового рішення означає:

- а) грошові надходження задовольняють (перевищують) потребу в капіталі;

б) валовий виторг підприємства відповідає довгостроковим і короткостроковим зобов'язанням;

в) чистий прибуток відповідає зобов'язанням за кредитами різних форм;

г) ваш варіант відповіді.

33 Структура капіталу (незалежність) як типовий фактор щодо прийняття фінансового рішення означає:

а) відповідність встановленої пропорції між власним і позичковим капіталом;

б) рівень впливу на автономність і незалежність підприємства;

в) наявність резервного капіталу у встановленій величині;

г) ваш варіант відповіді.

34 Накладні витрати, що пов'язані із залученням коштів, як типовий фактор щодо прийняття фінансового рішення означає:

а) необхідно намагатися досягати нульових подібних витрат;

б) необхідно мінімізувати зазначені витрати для досягнення загального ефекту;

в) необхідно досягати рівня зазначених витрат в обсязі не менше 10 % залучених фінансів;

г) ваш варіант відповіді.

35 Мінімізація оподаткування як типовий фактор щодо прийняття фінансового рішення означає:

а) досягнення найбільших обсягів щодо податкових платежів на користь держави;

б) досягнення найбільшого ефекту з погляду зменшення податкових платежів;

в) при залученні кредитних ресурсів не зважати на рівень ставок тому, що проценти відносяться на валові витрати;

г) ваш варіант відповіді.

36 Об'єктивні обмеження як типовий фактор щодо прийняття фінансового рішення означає:

а) вміння врахувати певні ризики в кредитній сфері;

б) врахування ситуації як на ринку кредитів, так і в цілому в державі;

в) вміння налаштуватися до виникаючих проблем;

г) ваш варіант відповіді.

37 Особливості законодавства про банкрутство як типовий фактор щодо прийняття фінансового рішення:

а) врахування черговості при задоволенні претензій до боржника, функціонування механізмів санації;

б) детальний аналіз усіх положень законодавства про банкрутство;

в) врахування впливу можливого банкрутства на фінансовий стан засновників;

г) ваш варіант відповіді.

38 Максимізація доходів власників (дивідендна політика) як типовий фактор щодо прийняття фінансового рішення означає:

а) досягнення найвищого рівня дивідендних виплат;

б) досягнення рівня дивідендних виплат не нижче 80 % валового прибутку;

в) сприяння постійній виплаті дивідендів (інших доходів) акціонерам (іншим власникам);

г) ваш варіант відповіді.

ТЕМА 2. Особливості фінансування підприємств різних форм організації бізнесу

1 За правом власності в Україні можуть діяти суб'єкти господарювання, що належать:

а) до державної, акціонерної, колективної та приватної форм власності;

б) державної, комунальної, колективної та приватної форм власності;

в) державної, колективної та приватної власності громадян;

г) ваш варіант відповіді.

2 Господарська діяльність, реалізація певного інвестиційного проекту може здійснюватися зі створенням юридичної особи в результаті об'єднання ресурсів згідно з договором про спільну діяльність і на основі підприємницької діяльності без створення юридичної особи:

- а) тільки зі створенням юридичної особи;
- б) в окремих випадках без створення юридичної особи;
- в) зі створенням юридичної особи або без створення юридичної особи;
- г) ваш варіант відповіді.

3 В Україні можуть діяти підприємства таких видів:

- а) приватні, колективні, комунальні, державні, змішані підприємства;
- б) колективні, комунальні, державні, змішані підприємства;
- в) приватні, господарські товариства і акціонерні, комунальні, державні, змішані підприємства;
- г) ваш варіант відповіді.

4 Найбільшою групою суб'єктів господарювання в Україні є підприємства:

- а) приватної форми власності;
- б) колективної форми власності;
- в) акціонерні і господарські товариства;
- г) ваш варіант відповіді.

5 Які існують види відповідальності власників підприємств?

- а) повна, часткова;
- б) обмежена, частково обмежена, необмежена;
- в) обмежена, необмежена, змішана;
- г) ваш варіант відповіді.

6 Реалізувати свої права з управління підприємством власник може:

- а) безпосередньо, опосередковано (через уповноважені органи);
- б) тільки безпосередньо головним власником;
- в) при обранні керівних органів;
- г) ваш варіант відповіді.

7 Види об'єднань підприємств в Україні:

- а) трести, корпорації, консорціуми, концерни;
- б) асоціації, корпорації, консорціуми, концерни;
- в) державні акціонерні компанії, асоціації, корпорації;
- г) ваш варіант відповіді.

8 Власний капітал приватного підприємця (без створення юридичної особи) формується:

- а) за рахунок акцій і облігацій;
- б) приватного майна і залучених кредитів без гарантій;
- в) виключно за рахунок приватного майна;
- г) ваш варіант відповіді.

9 Основним джерелом збільшення власного капіталу приватного підприємця є:

- а) позики різного рівня;
- б) внутрішнє фінансування (невикористаний для споживання прибуток);
- в) кредити за умови надійного кредитного забезпечення;
- г) доброчинні внески;
- д) б, в;
- е) а, б, г.

10 Приватний підприємець відповідає за боргами суб'єкта господарювання, власником якого він є:

- а) всім майном, яке внесено попередньо у заставу;
- б) всім майном, яке безпосередньо брало участь у процесі виробництва та реалізації продукції (послуг);
- в) всім своїм майном, окрім майна, на яке згідно з цивільним процесуальним законодавством не може бути звернено стягнення;
- г) ваш варіант відповіді.

11 Яке з визначень відповідає економіко-правовому змісту приватного підприємства в Україні?

- а) юридична особа, заснована на власності окремого громадянина (у т. ч. нерезидента) з правом найму робочої сили;
- б) неюридична особа, заснована на власності окремого громадянина (у т. ч. нерезидента) з правом найму робочої сили;
- в) юридична особа, заснована на власності окремого громадянина (у т. ч. резидента) без права найму робочої сили;
- г) ваш варіант відповіді.

12 Приватне підприємство повинно мати:

- а) статут, власну печатку, розрахунковий рахунок у банку;

- б) статут (в окремих випадках), власну печатку;
- в) статут, власну печатку, самотійний баланс, розрахунковий рахунок у банку;
- г) ваш варіант відповіді.

13 Фінансування приватного підприємства здійснюється на основі:

- а) внесків його власника, тезаврації прибутку, одержання комерційних чи банківських позичок;
- б) виключно внесків його власника;
- в) внесків його власника, одержання комерційних чи банківських позичок;
- г) ваш варіант відповіді.

14 Приватні підприємства, які здебільшого належать до сфери малого бізнесу, у сфері оподаткування можуть:

- а) обирати спрощену систему звітності та оподаткування за відповідним рішенням місцевих органів;
- б) обирати систему пільг за власним бажанням;
- в) обирати спрощену систему звітності та оподаткування;
- г) ваш варіант відповіді.

15 Товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ) є:

- а) суб'єктом колективної власності, який несе за зобов'язаннями обмежену відповідальність;
- б) суб'єктом колективної власності, має статутний капітал, поділений на частки (згідно з статутними документами);
- в) суб'єктом господарювання і за власним бажанням може мати статутний капітал;
- г) ваш варіант відповіді.

16 Власниками (учасниками, засновниками) ТОВ можуть бути:

- а) фізичні і юридичні особи (крім державних підприємств);
- б) тільки фізичні особи;
- в) тільки юридичні особи, а також державні підприємства;
- г) ваш варіант відповіді.

17 Згідно із законодавством України у товаристві з обмеженою відповідальністю створюється статутний капітал, розмір якого повинен становити не менше суми, еквівалентної:

- а) 50 мінімальним заробітним платам;
- б) 200 неоподаткованим мінімумам;
- в) 1 мінімальній заробітній платі;
- г) ваш варіант відповіді.

18 До моменту реєстрації товариства з обмеженою відповідальністю кожен з учасників зобов'язаний зробити до статутного капіталу внесок (з підтвердженням документами банку) у розмірі:

- а) 100 % зазначеного в установчих документах;
- б) не менше 30 % зазначеного в установчих документах;
- в) не менше 50 % зазначеного в установчих документах;
- г) ваш варіант відповіді.

19 Учасник ТОВ зобов'язаний внести необхідні кошти у повному обсязі не пізніше:

- а) року після реєстрації товариства;
- б) півроку після реєстрації товариства;
- в) 2 років після реєстрації товариства;
- г) ваш варіант відповіді.

20 Відповідальність учасників ТОВ за борги підприємства обмежується:

- а) їх внесками у власний капітал і вартістю ліквідованого майна;
- б) їх внесками у власний капітал і вартістю депозитів;
- в) їх внесками у власний капітал;
- г) ваш варіант відповіді.

21 Фінансування ТОВ може здійснюватися на основі:

- а) додаткових внесків учасників;
- б) позик окремих членів трудового колективу;
- в) тезаврації прибутку;
- г) залучення банківських і комерційних позичок;
- д) шляхом емісії облігацій (за певних обставин);
- е) відрахувань від заробітної плати учасників;
- ж) а, в, г, д;

и) б, в, г, е.

22 Чи може скластися така ситуація у ТОВ, коли його учасники одночасно є і кредиторами?

- а) ні;
- б) так;
- в) так, але тільки після виходу зі складу учасників;
- г) ваш варіант відповіді.

23 Основними аспектами, що характеризують юридично-економічну сутність акціонерного товариства, є:

- а) особливий тип господарського товариства;
- б) господарське товариство;
- в) статутний капітал його, поділений на певну кількість акцій різної номінальної вартості;
- г) статутний капітал його, поділений на визначену кількість акцій, що дорівнює номінальній вартості;
- д) відповідальність за своїми зобов'язаннями всім належним майном;
- е) а, б, в;
- ж) б, г, д.

24 Згідно з вітчизняним законодавством розмір статутного капіталу ВАТ повинен бути не меншим:

- а) за суму, еквівалентну 1250 мінімальним заробітним платам;
- б) за суму, еквівалентну 1000 мінімальним заробітним платам;
- в) за суму, еквівалентну 10 000 неоподаткованим мінімумам;
- г) ваш варіант відповіді.

25 Засновники АТ здійснюють свої внески у статутний капітал:

- а) згідно з умовами договору купівлі-продажу акцій;
- б) засновницьким договором;
- в) умовами договору купівлі-продажу акцій і облігацій;
- г) ваш варіант відповіді.

26 Контрольний пакет корпоративних прав забезпечує їх власнику право:

- а) здійснювати певні управлінські дії;
- б) ініціювати скликання загальних зборів підприємства;

- в) здійснювати фактичний контроль над діяльністю підприємства;
- г) ваш варіант відповіді.

27 Фінансування акціонерного товариства може здійснюватися за рахунок надходження коштів:

- а) від емісії акцій (простих і привілейованих);
- б) випуску казначейських зобов'язань;
- в) випуску облігацій;
- г) цінних паперів, що конвертуються в акції (конвертовані облігації);
- д) опціонів на придбання акцій;
- е) додаткових грошових внесків засновників;
- ж) тезаврації прибутку;
- и) банківських і комерційних позичок;
- к) а, б, г, д, е, и;
- л) а, в, г, д, ж, и.

28 Повним визнається таке господарське товариство, у якому:

- а) всі учасники ведуть спільну підприємницьку діяльність;
- б) учасники несуть солідарну відповідальність за зобов'язаннями товариства всім своїм статутним капіталом;
- в) учасники несуть солідарну відповідальність за зобов'язаннями товариства всім своїм майном;
- г) учасники-засновники несуть солідарну відповідальність за зобов'язаннями товариства всім своїм майном, а інші тільки своїми внесками;
- д) а, в;
- е) б, г.

29 Командитним товариством визнається товариство, у якому є:

- а) тільки один учасник, який здійснює підприємницьку діяльність і несе відповідальність за зобов'язаннями товариства всім своїм майном (комплементарій);
- б) один або більше учасників, які здійснюють підприємницьку діяльність і несуть відповідальність за зобов'язаннями товариства всім своїм майном (комплементарії);

в) два або більше учасників, відповідальність яких обмежується вкладом у майні товариства (вкладники);

г) один або більше учасників, відповідальність яких обмежується вкладом у майні товариства (вкладники);

д) а, в;

е) б, г.

30 Підприємство з іноземними інвестиціями – це:

а) підприємство, іноземна інвестиція в статутному капіталі якого становить більше 10 %;

б) підприємство будь-якої організаційно-правової форми, іноземна інвестиція в статутному капіталі якого (за його наявності) становить не менше 10 %;

в) підприємство будь-якої організаційно-правової форми, іноземна інвестиція в статутному капіталі якого (за його наявності) становить не менше 20 %;

г) ваш варіант відповіді.

ТЕМА 3. Формування власного капіталу підприємств

1 Власний капітал показує ту частку майна підприємства, яка:

а) фінансується за рахунок коштів власників і засобів, залучених від кредиторів;

б) фінансується за рахунок коштів власників, акціонерів, партнерів і депозитних зобов'язань;

в) фінансується за рахунок коштів власників і власних засобів підприємства;

г) ваш варіант відповіді.

2 Власний капітал підприємства — це:

а) підсумок першого розділу пасиву балансу (перевищення балансової вартості активів підприємства над його зобов'язаннями);

б) сума статутного і додаткового капіталу підприємства, а також зобов'язання перед підприємством;

в) підсумок першого розділу активу балансу (перевищення балансової вартості активів підприємства над його зобов'язаннями);

г) ваш варіант відповіді.

3 Про які види капіталу і його розміри щодо першого розділу пасиву балансу містяться у статуті підприємства?

а) про розміри статутного і додаткового капіталу;

б) про розміри статутного і резервного капіталу;

в) про розміри статутного капіталу;

г) ваш варіант відповіді.

4 Основним елементом власного капіталу підприємств є:

а) додатковий і резервний капітал;

б) статутний (номінальний) капітал;

в) додатковий капітал і нерозподілений прибуток;

г) ваш варіант відповіді.

5 Власний капітал підприємства за своїм складом – це:

а) сума вкладів власників, засновників і кредиторів підприємства в його активи за номінальною вартістю згідно із статутом;

б) сума вкладів власників підприємства в його активи і пасиви за номінальною вартістю згідно із засновницькими документами;

в) сума вкладів власників підприємства в його активи за номінальною вартістю згідно із засновницькими документами;

г) ваш варіант відповіді.

6 Функція статутного капіталу – заснування та введення в дію підприємства – означає:

а) фінансову основу для запуску в дію нового суб'єкта господарювання;

б) мінімальне фінансування щодо початку діяльності підприємства та його реєстрації;

в) необхідну частину фінансування для початку діяльності підприємства;

г) ваш варіант відповіді.

7 Функція статутного капіталу – відповідальності та гарантії – означає:

- а) рівень кредитоспроможності підприємства;
- б) рівень і можливості залучення кредитів;
- в) можливості сплати дивідендів навіть у разі збитковості;
- г) ваш варіант відповіді.

8 Корпоративні права — це права власності на частку (пай) у статутному капіталі юридичної особи, включаючи отримання відповідної частки прибутку такої юридичної особи, а також:

- а) частка власності в акціонерному пакеті фізичної особи;
- б) пакет акцій (частка паю), яка є основою для нарахування дивідендів;
- в) права власності на частку (пай) у статутному капіталі юридичної особи;
- г) ваш варіант відповіді.

9 Корпоративні права передбачають:

- а) права на управління;
- б) права контролю за поточною діяльністю підприємства;
- в) отримання відповідної частки прибутку;
- г) отримання частки активів у разі ліквідації підприємства;
- д) а, в, г;
- е) б, в, г.

10 Основними видами корпоративних прав є:

- а) акції, облигації та інші цінні папери;
- б) частки учасників у статутному капіталі ТОВ і паї;
- в) акції, частки учасників у статутному капіталі ТОВ і паї;
- г) ваш варіант відповіді.

11 Показник балансового (розрахункового) курсу корпоративних прав (величина чистих активів, які припадають на одну акцію (частку, пай) визначається:

- а) як процентне відношення між власним капіталом (ВК) і статутним капіталом (СК);
- б) процентне відношення між сумою дивідендів, яка буде сплачена акціонерам, і статутним капіталом (СК);
- в) процентне відношення між статутним капіталом (СК) і власним капіталом (ВК);

г) ваш варіант відповіді.

12 Якщо балансовий курс акцій вище за номінальний, тобто перевищує 100 %, то це означає:

- а) що власний капітал дорівнює статутному капіталу;
- б) власний капітал менше за статутний капітал;
- в) власний капітал перевищує статутний капітал;
- г) ваш варіант відповіді.

13 Скоригований балансовий курс (який враховує приховані резерви) визначається:

- а) як процентне відношення між сумою власного капіталу (ВК) і прихованими резервами і статутним капіталом (СК);
- б) процентне відношення між сумою дивідендів, яка буде сплачена акціонерам, і прихованих резервів і статутним капіталом (СК);
- в) процентне відношення між статутним капіталом (СК) з урахуванням прихованих резервів і власним капіталом (ВК);
- г) ваш варіант відповіді.

14 Ринковий курс акцій — це:

- а) вартість, за якою акції можуть купуватися і продаватися виключно на біржових аукціонах;
- б) вартість, за якою акції можуть купуватися і продаватися на біржах, позабіржових торговельно-інформаційних системах і позабіржовому ринку;
- в) вартість, за якою акції продаються на біржах, позабіржових торговельно-інформаційних системах і позабіржовому ринку;
- г) ваш варіант відповіді.

15 Лістингом, який є важливим елементом у системі біржової торгівлі акціями, називається:

- а) персональна заява суб'єкта господарювання про бажання щодо розміщення, продажу власних акцій на фондовій біржі;
- б) внесення акцій до списку цінних паперів, які котируються на фондовій біржі або можуть бути предметом укладення угод у торговельно-інформаційній системі;

в) процес, який дозволяє акціонерному товариству продавати або купувати акції на фондовій біржі і встановлювати власну ціну;

г) ваш варіант відповіді.

16 Резервний капітал у широкому розумінні – це:

а) усі складові капіталу, призначені для покриття можливих у майбутньому непередбачених збитків і втрат;

б) капітал, за рахунок якого покриваються непередбачені збитки і втрати;

в) капітал, який зберігається на окремому рахунку НБУ і призначений для покриття можливих у майбутньому непередбачених збитків і втрат;

г) ваш варіант відповіді.

17 Резервний капітал у вузькому розумінні – це:

а) капітал, який формується за рахунок відрахувань з валового прибутку і відображений за статтями балансу «Резервний капітал», «Інший додатковий капітал»;

б) капітал, який формується за рахунок відрахувань з чистого прибутку і відображений за статтею балансу «Резервний капітал»;

в) капітал, який формується за рахунок відрахувань з прибутку і відображений за статтею балансу «Резервний капітал»;

г) ваш варіант відповіді.

18 Згідно із законодавством України на кожному підприємстві, заснованому у формі акціонерного товариства, товариства з обмеженою відповідальністю тощо, повинен бути сформований резервний (страховий) капітал у розмірі:

а) не менше 15 % статутного капіталу підприємства;

б) не менше 5 % статутного капіталу підприємства;

в) не менше 25 % статутного капіталу підприємства (регламентується засновницькими документами);

г) ваш варіант відповіді.

19 Для акціонерних товариств мінімальна величина резервного капіталу повинна становити:

а) 15 % акціонерного капіталу;

- б) 5 % акціонерного капіталу;
- в) 20 % акціонерного капіталу;
- г) ваш варіант відповіді.

20 Розмір щорічних відрахувань у резервний капітал передбачається засновницькими документами, але не може бути менше:

- а) 2,5 % суми чистого прибутку підприємств;
- б) 5 % суми чистого прибутку підприємств;
- в) 5 % суми валового прибутку підприємств;
- г) ваш варіант відповіді.

21 Резервний капітал підприємства (як сума резервів, сформованих за рахунок чистого прибутку в розмірах, установлених засновницькими документами підприємства та нормативними актами) може використовуватися на такі основні цілі:

- а) покриття збитків суб'єкта господарювання;
- б) покриття збитків внаслідок безгосподарності у підрозділах;
- в) виплата боргів у разі ліквідації підприємства;
- г) виплата дивідендів (якщо величина резервів перевищує мінімально допустимий рівень);
- д) виплата дивідендів як за простими, так і за привілейованими акціями;
- е) інші цілі, передбачені законодавством чи засновницькими документами;
- ж) а, в, г, е;
- и) б, в, г, д.

22 Згідно з визначенням, яке наводиться у стандартах бухгалтерського обліку, додатковий капітал — це:

- а) сума приросту майна підприємства, яка виникла в результаті збільшення статутного капіталу;
- б) сума приросту майна підприємства, яка виникла в результаті переоцінки (індексації) безоплатно одержаних необоротних активів і від емісійного доходу;
- в) сума приросту майна підприємства, яка виникла в результаті безоплатно одержаних необоротних активів;

г) ваш варіант відповіді.

23 Додатковий вкладений капітал та інший додатковий капітал здебільшого можна використовувати за такими основними напрямками:

а) на покриття балансових збитків за умови, що на ці цілі використані всі інші джерела;

б) на покриття збитків внаслідок браку при виробництві продукції;

в) на збільшення статутного чи пайового капіталу;

г) на покриття різниці між фактичною собівартістю вилученого капіталу, який анулюється, і його номіналом;

д) на зменшення статутного чи пайового капіталу;

е) а, в, г;

ж) б, в, д.

24 Чи можна використовувати додатковий капітал на збільшення статутного капіталу чи викуп власних корпоративних прав, якщо в балансі відображені непокриті збитки, і розподіляти його з метою виплати дивідендів у грошовій формі?

а) так, якщо збитки незначні;

б) ні;

в) так;

г) ваш варіант відповіді.

25 До обов'язкових резервів, які повинні створюватися на підприємстві, належить резерв сумнівних боргів, який формується з метою:

а) покриття можливих збитків підприємства в результаті непогашення боржником сумнівної чи безнадійної кредиторської заборгованості;

б) покриття можливих збитків підприємства в результаті непогашення боржником сумнівних довгострокових зобов'язань;

в) покриття можливих збитків підприємства в результаті непогашення боржником сумнівної чи безнадійної дебіторської заборгованості;

г) ваш варіант відповіді.

26 Основні цілі збільшення статутного капіталу підприємства зводяться до такого:

а) акумуляція фінансового капіталу для придбання корпоративних прав інших підприємств, у т.ч. з метою посилення впливу на дані підприємства, їх поглинання чи придбання їх потужностей;

б) поліпшення ліквідності та платоспроможності підприємства, оскільки збільшення статутного капіталу пов'язане, як правило, із залученням додаткових грошових ресурсів;

в) мобілізація фінансових ресурсів для реалізації інвестиційних проектів, планів санації, модернізації існуючих потужностей, переобладнання чи розширення виробництва;

г) збільшення частки капіталу, у межах якої власники підприємства відповідають за його зобов'язаннями перед кредиторами (підвищується кредитоспроможність суб'єкта господарювання та його фінансова незалежність);

д) а, в, г;

е) всі відповіді правильні.

27 Збільшення статутного капіталу підприємств може відбуватися за рахунок:

а) зовнішніх фінансових джерел (внески учасників і засновників);

б) банківських і інших кредитів;

в) зміни структури власного капіталу у напрямі збільшення номінального капіталу (за рахунок нерозподіленого прибутку, резервного чи додаткового капіталу);

г) а, в;

д) б, в.

28 Статутний капітал ТОВ можна збільшувати шляхом:

а) переведення резервного і додаткового капіталу у розряд номінального;

б) здійснення додаткових внесків;

в) реінвестування прибутку;

г) а, в;

д) б, в.

29 До основних витрат, пов'язаних із збільшенням власного капіталу ТОВ, можна віднести такі:

- а) державне мито;
- б) вартість реєстрації у державних установах;
- в) вартість нотаріальних послуг;
- г) плата за перереєстрацію засновницьких документів;
- д) б, в, г;
- е) а, в, г.

30 Учасники товариства користуються щодо здійснення додаткових внесків у статутний капітал чи на придбання частки учасника:

- а) рівним правом з будь-якими потенціальними учасниками;
- б) переважним правом пропорційно їх часткам у статутному капіталі товариства;
- в) переважним правом без урахування величин їх часток у статутному капіталі товариства;
- г) ваш варіант відповіді.

31 До основних методів збільшення статутного капіталу АТ належать такі:

- а) збільшення кількості акцій існуючої номінальної вартості;
- б) обмін облігацій на акції;
- в) збільшення номінальної вартості акцій;
- г) б, в;
- д) а, б, в.

32 До основних цілей зменшення статутного капіталу слід віднести такі:

- а) підтримання курсу корпоративних прав, якщо він падає (зменшення статутного капіталу здійснюється для зрівноваження (або перевищення) номінальної вартості акцій (часток) з їх ринковою ціною);
- б) одержання санаційного прибутку, який спрямовується на покриття балансових збитків;
- в) концентрація статутного капіталу в руках найактивніших власників;

г) зменшення високого рівня капіталізації підприємства (зменшення капіталу при цьому є складовою обраної підприємством дивідендної політики чи політики диверсифікації інвесторів;

д) зменшення надлишку ліквідності (якщо чистий грошовий потік перевищує інвестиційні можливості підприємства, то доцільно спрямувати вільні кошти на повернення внесків власників з тим, щоб вони могли вкласти отримані кошти в інші інвестиційні проекти);

е) вихід окремих учасників зі складу товариства (у ТОВ);

ж) а, в, г;

и) всі відповіді правильні.

ТЕМА 4. Самофінансування підприємств

1 До внутрішніх джерел фінансування підприємств здебільшого відносять такі:

а) валовий дохід;

б) чистий прибуток;

в) амортизаційні відрахування;

г) забезпечення наступних витрат і платежів;

д) лізингові операції;

е) б, в, г;

ж) а, г, д.

2 Основним внутрішнім джерелом фінансування є:

а) амортизаційні відрахування, пов'язані з поновленням основних виробничих фондів;

б) самофінансування, пов'язане з реінвестуванням у відкритій формі;

в) самофінансування, пов'язане з реінвестуванням (тезаврацією) прибутку у відкритій чи прихованій формі;

г) ваш варіант відповіді.

3 Приховане самофінансування – це:

а) форма фінансування підприємства, пов'язана з використанням прихованого прибутку;

- б) форма фінансування підприємства, пов'язана з використанням валового прибутку;
- в) форма фінансування підприємства, пов'язана з використанням чистого прибутку;
- г) ваш варіант відповіді.

4 Способи формування прихованих резервів у балансі:

- а) переоцінка активів, недооцінка зобов'язань;
- б) недооцінка активів, переоцінка зобов'язань;
- в) індексація оборотних активів, ліквідація іншого майна;
- г) ваш варіант відповіді.

5 Мобілізація прихованих резервів здійснюється:

- а) шляхом реалізації окремих об'єктів основних та оборотних засобів;
- б) шляхом акумуляції орендної плати за майно підприємства;
- в) у результаті індексації балансової вартості майнових об'єктів;
- г) а, в;
- д) б, в.

6 Суттєвим недоліком прихованого самофінансування є:

- а) порушення принципу достовірності при складанні звітності;
- б) підвищення рівня асиметрії в інформаційному забезпеченні даними звітності зовнішніх користувачів;
- в) порушення реальності даних щодо пасиву та активу балансу;
- г) а, б;
- д) б, в.

7 Тезаврація прибутку — це:

- а) спрямування його на формування власного капіталу підприємства з метою фінансування інвестиційної діяльності;
- б) спрямування його на формування власного капіталу підприємства з метою фінансування інвестиційної та операційної діяльності;
- в) спрямування його на формування власного капіталу підприємства з метою фінансування операційної діяльності;

г) ваш варіант відповіді.

8 Збільшення власного капіталу в результаті тезаврації прибутку підприємства позначається:

- а) як закрите самофінансування;
- б) зовнішнє самофінансування;
- в) відкрите самофінансування;
- г) ваш варіант відповіді.

9 Коефіцієнт самофінансування щодо визначення рівня самофінансування розраховують через співвідношення показників:

- а) тезаврований прибуток/ чистий прибуток;
- б) (тезаврований прибуток/ чистий прибуток) * 100%;
- в) чистий прибуток/ тезаврований прибуток;
- г) ваш варіант відповіді.

10 Тезаврований прибуток відображається в пасиві балансу за такими статтями:

- а) статутний капітал;
- б) нерозподілений прибуток;
- в) резервний капітал;
- г) а, б;
- д) а, б, в.

11 Тезаврований прибуток в активі балансу може бути спрямований на фінансування будь-яких майнових об'єктів:

- а) оборотних і необоротних;
- б) короткострокових і довгострокових;
- в) основних і неосновних;
- г) фінансування сировини;
- д) а, б;
- е) в, г.

12 Нерозподілений прибуток є власністю засновників (учасників) і тому:

- а) зменшує суму власного капіталу;
- б) збільшує суму власного капіталу;
- в) не впливає на суму власного капіталу;
- г) ваш варіант відповіді.

13 До основних переваг самофінансування (тезаврації) можна віднести такі:

- а) підвищується фінансова незалежність і кредитоспроможність підприємства;
- б) не потрібно надавати кредитне забезпечення;
- в) відсутність затрат при мобілізації коштів;
- г) залучені кошти не потрібно повертати та сплачувати винагороду за користування ними;
- д) а, в, г;
- е) б, в, г;
- ж) всі відповіді правильні.

14 До основних недоліків самофінансування (тезаврації) можна віднести такі:

- а) помилковість інвестицій (оскільки рентабельність реінвестицій може бути нижча за середньоринкову процентну ставку, можливе зниження ефективності ринку капіталів у цілому);
- б) обмежені можливості контролю за внутрішнім фінансуванням знижують вимоги до ефективного використання коштів;
- в) оскільки на реінвестування спрямовується чистий прибуток, попередньо він підлягає оподаткуванню, у результаті чого вартість цього джерела фінансування збільшується;
- г) а, в;
- д) всі відповіді правильні.

15 Рішення на користь реінвестицій власниками повинно прийматиметься тоді, коли:

- а) рентабельність вкладень у дане підприємство буде нижчою, ніж прибутковість можливих зовнішніх альтернатив;
- б) рентабельність вкладень у дане підприємство буде вищою, ніж прибутковість можливих зовнішніх альтернатив;
- в) прибутковість можливих зовнішніх альтернатив буде вищою, ніж рентабельність вкладень у дане підприємство;
- г) ваш варіант відповіді.

16 Збільшення статутного капіталу підприємства без залучення додаткових внесків власників здійснюється такими шляхами:

- а) безплатне розміщення серед держателів додаткових корпоративних прав;
- б) підвищення кількості емітованих акцій;
- в) підвищення номінальної вартості акцій (акцій);
- г) а, б;
- д) а, в;
- е) ваш варіант відповіді.

17 При збільшенні статутного капіталу можуть використовуватися такі основні джерела:

- а) чистий прибуток звітного періоду;
- б) додатковий вкладений капітал або інший додатковий капітал у межах суми дооцінки необоротних активів;
- в) прибуток, тезаврований у попередніх періодах;
- г) а, в;
- д) а, б, в;
- е) ваш варіант відповіді.

18 Резервний капітал можна спрямовувати на виплату дивідендів чи на збільшення статутного капіталу у сумі:

- а) що значно перевищує мінімально встановлений (законодавством чи статутом підприємства) його обсяг;
- б) перевищує мінімально встановлений (законодавством чи статутом підприємства) його обсяг;
- в) є різницею між номінальним і додатковим капіталом;
- г) ваш варіант відповіді.

19 Чи передбачає порядок збільшення розміру статутного капіталу (за рахунок раніше сформованих резервів чи реінвестицій) відповідного рішення правління АТ?

- а) так;
- б) ні;
- в) так, якщо є згода ревізійної комісії;
- г) ваш варіант відповіді.

20 Чи передбачає порядок збільшення розміру статутного капіталу (за рахунок раніше сформованих резервів чи реінвестицій) відповідного рішення зборів акціонерного товариства?

- а) ні;
- б) так;
- в) так, якщо є попередня угода власників контрольного пакету акцій;
- г) ваш варіант відповіді.

21 Порядок збільшення розміру статутного капіталу (за рахунок раніше сформованих резервів чи реінвестицій) передбачає надання відповідних документів до Національної комісії з цінних паперів і фондового ринку не пізніше:

- а) 10 днів після опублікування повідомлення у відповідних друкованих органах;
- б) 20 днів після опублікування повідомлення у відповідних друкованих органах;
- в) 30 днів після опублікування повідомлення у відповідних друкованих органах;
- г) ваш варіант відповіді.

22 Чи є необхідним внесення та реєстрація змін до статуту товариства, пов'язаних зі збільшенням розміру статутного капіталу?

- а) так;
- б) ні;
- в) так, якщо рішення підтримало 50 % власників;
- г) ваш варіант відповіді.

23 Оформлення та депонування нового глобального сертифікату випуску акцій передбачено у разі:

- а) документарної форми випуску акцій;
- б) бездокументарної форми випуску акцій;
- в) будь-якої форми випуску акцій;
- г) ваш варіант відповіді.

24 Ефект фінансування за рахунок забезпечень проявляється завдяки:

- а) існуванню часового розриву між моментом їх формування (нарахування) і використання (грошових виплат);
- б) періодичному створенню певних грошових потоків за рахунок сезонних або інших змін у функціонуванні підприємств;

- в) існуванню значної суми резервів між їх формуванням (нарахуванням) і використанням (грошових виплат);
- г) ваш варіант відповіді.

25 Забезпечення наступних витрат і платежів можна розглядати:

- а) як один із інструментів відкритого самофінансування;
- б) один із інструментів кредитного самофінансування;
- в) один із інструментів прихованого самофінансування;
- г) ваш варіант відповіді.

26 За своїми характеристиками забезпечення можна трактувати:

- а) як позичковий капітал підприємства з невизначеними строками та сумами погашення;
- б) прихований капітал підприємства з певними строками та сумами погашення;
- в) кредитний капітал підприємства з визначеними строками та сумами і процентами погашення;
- г) ваш варіант відповіді.

27 До основних видів забезпечень, які можуть створюватися на підприємствах, належать такі:

- а) виконання зобов'язань за ризиковими (обтяжливими) контрактами тощо;
- б) реструктуризація;
- в) забезпечення виплат персоналу;
- г) додаткове пенсійне забезпечення;
- д) виконання гарантійних зобов'язань;
- е) б, г, д;
- ж) а – д;
- и) ваш варіант відповіді.

ТЕМА 5. Дивідендна політика підприємств

1 Дивіденди — це:

- а) частина валового прибутку, розподілена між учасниками відповідно до частки їх участі у статутному капіталі підприємства;

б) частина чистого прибутку, розподілена між учасниками акціонерного товариства на основі рішень загальних зборів відповідно до обсягу корпоративних прав;

в) частина чистого прибутку, розподілена між учасниками (власниками) відповідно до частки їх участі у статутному капіталі підприємства;

г) ваш варіант відповіді.

2 Дивідендна політика — це:

а) набір цілей і завдань, які ставить перед собою керівництво підприємства у галузі виплати дивідендів для подальшого заохочення в ефективній праці своїх робітників;

б) набір цілей і завдань, які ставить перед собою керівництво підприємства у галузі виплати дивідендів, а також сукупність методів і засобів їх досягнення;

в) набір цілей і завдань, які ставить перед собою керівництво підприємства у галузі виплати дивідендів для стимулювання ефективної діяльності всіх акціонерів;

г) ваш варіант відповіді.

3 Оптимізація дивідендної політики — це:

а) оптимізація співвідношення між прибутком, що виплачується у вигляді дивідендів, і тим, який реінвестується з метою максимізації доходів власників;

б) оптимізація співвідношення між валовим прибутком, що виплачується у вигляді дивідендів, процентів, і тим, який тезаврується з метою досягнення доходів власників;

в) оптимізація співвідношення між масою дивідендів, що виплачується у вигляді дивідендів, і тим, який спрямовується на розширення операційної діяльності підприємства;

г) ваш варіант відповіді.

4 Рішення в галузі дивідендної політики впливають на такі основні параметри фінансово-господарської діяльності підприємства:

а) величина самофінансування, ціна залучення фінансових ресурсів, ринковий курс корпоративних прав, ліквідність та обсяг статутного капіталу;

б) структура капіталу, ціна залучення фінансових ресурсів, ринковий курс корпоративних прав, ліквідність і кредитоспроможність;

в) величина самофінансування, структура капіталу, ціна залучення фінансових ресурсів, ринковий курс корпоративних прав, ліквідність;

г) ваш варіант відповіді.

5 Зв'язок між дивідендною політикою та самофінансуванням підприємства проявляється у такому:

а) чим більше прибутку виплачується у вигляді дивідендів, тим більше коштів залишається у підприємства для здійснення реінвестицій;

б) чим більше прибутку виплачується у вигляді дивідендів, тим менше коштів залишається у підприємства для здійснення реінвестицій;

в) чим менше прибутку виплачується у вигляді дивідендів, тим менше коштів залишається у підприємства для здійснення реінвестицій;

г) ваш варіант відповіді.

6 При прийнятті рішення про тезаврацію прибутку відбувається:

а) збільшення величини власного капіталу;

б) зменшення величини власного капіталу;

в) збільшення величини статутного капіталу;

г) ваш варіант відповіді.

7 Зв'язок між дивідендною політикою і ринковим курсом корпоративних прав описується алгоритмом:

а) курс акцій прямо пропорційний дивіденду і прямо пропорційний процентній ставці за альтернативними вкладеннями капіталу на ринку;

б) курс акцій обернено пропорційний дивіденду та прямо пропорційний процентній ставці за альтернативними вкладеннями капіталу на ринку;

в) курс акцій прямо пропорційний дивіденду та обернено пропорційний процентній ставці за альтернативними вкладеннями капіталу на ринку;

г) ваш варіант відповіді.

8 Стабільний рівень дивідендних виплат сигналізує про таке:

а) статутний капітал підприємства працює ефективно і забезпечує дивіденди;

б) вкладений інвесторами в підприємство капітал працює ефективно;

в) вкладений засновниками в підприємство капітал працює ефективно;

г) ваш варіант відповіді.

9 Якщо підприємство планує залучати кошти за рахунок додаткової емісії, йому слід:

а) реалізувати дивідендну політику, спрямовану на зменшення ринкового курсу корпоративних прав;

б) реалізувати дивідендну політику, спрямовану на додаткову емісію корпоративних прав при зниженні номінальної вартості акцій;

в) реалізувати дивідендну політику, спрямовану на підвищення ринкового курсу корпоративних прав;

г) ваш варіант відповіді.

10 До основних завдань формування та реалізації дивідендної політики слід віднести:

а) оцінку впливу дивідендної політики на вирішення конфлікту інтересів між власниками, кредиторами та керівництвом підприємства;

б) вибір найприйнятнішого методу та форми нарахування і виплати дивідендів;

в) узгодження стратегії виплати дивідендів податковим законодавством;

г) визначення оптимальної для підприємства величини статутного і власного капіталу;

д) оцінку впливу рішення щодо порядку розподілу чистого прибутку на ринкову вартість корпоративних прав підприємства та його інвестиційну привабливість;

е) визначення оптимального співвідношення між розподіленим і тезаврованим прибутком;

ж) виявлення основних факторів, які впливають на прийняття рішення щодо виплати дивідендів чи реінвестування прибутку;

и) а, в, д, е, ж;

к) а – ж;

л) а – е.

11 Рішення щодо розподілу прибутку, вибору пріоритетів при реалізації дивідендної політики приймаються:

а) зборами засновників підприємства;

б) зборами власників підприємства;

в) зборами власників підприємства за участі правління, спостережної ради і ревізійної комісії;

г) ваш варіант відповіді.

12 Стадія життєвого циклу підприємства як фактор впливу на дивідендну політику свідчить про таке:

а) для нещодавно створених підприємств доцільним є максимальне реінвестування прибутку;

б) для ефективно працюючих підприємств доцільним є максимальне реінвестування прибутку;

в) для знову створених підприємств доцільним є максимальне використання прибутку на виплату дивідендів;

г) ваш варіант відповіді.

13 Наявність у підприємства прибуткових інвестиційних проектів як фактор впливу на дивідендну політику свідчить про таке:

а) найраціональнішим буде максимальне спрямування прибутку в активи за відсутністю інвестиційних проектів;

б) найраціональнішим буде мінімальний розподіл прибутку (виплата дивідендів);

- в) найраціональнішим буде максимальний розподіл прибутку (виплата дивідендів) за відсутності проектів прибуткового реінвестування;
- г) ваш варіант відповіді.

14 Наявність альтернативних джерел капіталу як фактор впливу на дивідендну політику свідчить:

- а) про доступність і високу вартість залучення коштів із зовнішніх джерел, які можна використати для покриття потреби в капіталі;
- б) доступність і вартість залучення коштів із зовнішніх джерел, які можна використати для покриття потреби в капіталі;
- в) можливість залучення коштів із зовнішніх і внутрішніх джерел, які можна використати для покриття потреби в капіталі;
- г) ваш варіант відповіді.

15 Наявність певних обмежень як фактор впливу на дивідендну політику свідчить:

- а) про звуження проведення певних дій для суб'єктів підприємництва через невиконання окремих вимог нормативно-правових актів держави;
- б) наявність на момент виплати дивідендів підстав щодо порушення справи про банкрутство підприємства;
- в) у разі заборгованості власників (учасників) за внесками до статутного капіталу;
- г) ваш варіант відповіді.

16 Преференції найважливіших груп власників як фактор впливу на дивідендну політику свідчить про таке:

- а) наявність протиріч і можливостей у цілях певних груп власників корпоративних прав підприємства щодо споживання і заощадження (нагромадження);
- б) більшість з власників може бути орієнтована на споживання (дивіденди);
- в) більшість з власників може бути орієнтована на заощадження (тезаврація та збільшення вартості підприємства);
- г) ваш варіант відповіді.

17 Податкові наслідки як фактор впливу на дивідендну політику свідчить:

- а) про наслідки комплексного впливу податкової системи для власників і самого підприємства;
- б) наслідки комплексного впливу податкової системи для власників підприємства;
- в) наслідки комплексного впливу податкової системи на підприємство;
- г) ваш варіант відповіді.

18 Рівень процентних ставок на ринку капіталів, ставки дивідендів у конкурентів та в інших підприємств як фактор впливу на дивідендну політику свідчить про таке:

- а) у певних умовах не треба реагувати на зазначені аспекти у діяльності на підприємстві;
- б) необхідно комплексно враховувати зазначені аспекти щодо підтримання належного іміджу і ефективності діяльності підприємства;
- в) дивіденди на підприємстві повинні завжди перевищувати їх рівень у конкурентів;
- г) ваш варіант відповіді.

19 Виплату дивідендів емітент корпоративних прав, на які нараховуються дивіденди, проводить:

- а) обернено пропорційно його частці в статутному капіталі підприємства;
- б) пропорційно його частці в статутному капіталі підприємства;
- в) залежно від обсягів прибутку та частки в статутному капіталі підприємства;
- г) ваш варіант відповіді.

20 В акціонерних товариствах дивіденди на одну акцію розраховуються:

- а) перемноженням загальної суми оголошених дивідендів на кількість простих акцій, за якими сплачуються дивіденди;
- б) діленням загальної суми оголошених дивідендів на кількість простих акцій, за якими сплачуються дивіденди;

в) діленням загальної суми оголошених дивідендів на кількість простих і привілейованих акцій, за якими сплачуються дивіденди;

г) ваш варіант відповіді.

21 За корпоративними правами однієї категорії виплачуються дивіденди:

а) однакового розміру;

б) різного розміру;

в) залежно від категорії і рівня власника;

г) ваш варіант відповіді.

22 Величина дивідендів, яка належить окремому власнику, залежить від таких основних показників:

а) величина чистого прибутку, резерв дивідендів (інших джерел виплати);

б) встановлене співвідношення між розподіленим і нерозподіленим прибутком;

в) частка учасника (власника) в статутному капіталі;

г) наявність певних преференцій у власника корпоративних прав;

д) а - в;

е) а, в, г.

23 З прийняттям рішення про виплату дивідендів у підприємства:

а) зменшується власний капітал (прибуток);

б) збільшується власний капітал (прибуток);

в) не змінюється власний капітал (прибуток);

г) ваш варіант відповіді.

24 Дивіденди за акціями виплачуються за результатами економічної діяльності в повному обсязі (ст. 9 Закону України «Про цінні папери та фондову біржу»):

а) щоквартально;

б) відповідно до рішення правління;

в) один раз на рік;

г) ваш варіант відповіді.

25 Дивіденди можуть виплачуватися в таких формах:

- а) грошова, натуральна, речова форми;
- б) грошова, негрошова, змішана форми, приховані дивіденди;
- в) грошова, негрошова, змішана форми, приховані дивіденди, відкриті дивіденди;
- г) ваш варіант відповіді.

26 Прийоми реалізації обраного типу дивідендної політики підприємства:

- а) збільшення статутного капіталу та виплата дивідендів акціями;
- б) формування резервів виплати дивідендів;
- в) викуп акціонерним товариством акцій власної емісії (або зменшення номіналу);
- г) подрібнення акцій;
- д) а – г;
- е) а, в, г.

27 Чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію, розраховується:

- а) перемноженням суми чистого прибутку, який належить власникам простих акцій, на кількість простих акцій;
- б) діленням суми чистого прибутку, який належить власникам простих акцій, на кількість простих акцій;
- в) діленням суми валового прибутку, який належить власникам простих акцій, на кількість простих акцій;
- г) ваш варіант відповіді.

28 Дивіденди на одну просту акцію розраховуються:

- а) діленням суми оголошеного чистого прибутку на кількість простих акцій, за якими сплачуються дивіденди;
- б) діленням суми оголошених дивідендів на кількість простих акцій, за якими сплачуються дивіденди;
- в) діленням суми валового прибутку на кількість простих акцій, за якими сплачуються дивіденди;
- г) ваш варіант відповіді.

ТЕМА 6. Позичковий капітал підприємства

1 Фінансові відносини, які виникають між капіталодавцями і підприємством – об'єктом фінансування, можуть створити такий їх статус:

- а) співвласники суб'єкта господарювання;
- б) кредитори суб'єкта господарювання;
- в) співвласники і кредитори суб'єкта господарювання;
- г) ваш варіант відповіді.

2 Якщо між капіталодавцем і підприємством виникають відносини позички, то це означає:

- а) що фінансування відбувається за рахунок позичкового капіталу і капіталодавець набуває статусу кредитора;
- б) фінансування відбувається за рахунок банківського капіталу і банк набуває статусу кредитора;
- в) фінансування відбувається за рахунок комерційного капіталу і підприємці набувають статусу позичальника;
- г) ваш варіант відповіді.

3 Кредитор — це:

- а) юридична та (або) фізична особа;
- б) особа, яка має підтвержені належними документами грошові вимоги до боржника;
- в) у тому числі особи, що мають вимоги з виплати заробітної плати;
- г) також організації, що мають вимоги зі сплати податків, інших обов'язкових платежів тощо;
- д) а – г;
- е) крім в).

4 У балансі позичковий капітал підприємства відображається у складі зобов'язань за такої умови:

- а) існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок їх погашення;
- б) ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок погашення зобов'язань не впливає на їх зменшення;

в) оцінка цих зобов'язань може бути достовірно визначена;
г) оцінка цих зобов'язань не може бути достовірно визначена;

д) а, в;

е) а, г;

ж) б, г.

5 Строковість, як характеристика позичкового капіталу підприємства, означає:

а) отримання кредиту на термін до 12 місяців (короткостроковий позичковий капітал);

б) отримання кредиту на середньостроковий термін (понад 12 місяців);

в) отримання кредиту на термін понад рік (довгостроковий позичковий капітал);

г) отримання кредиту на далекостроковий термін (понад 36 місяців);

д) а, в;

е) б, в;

ж) а, г.

6 Статус (положення) капіталодавця, як характеристика позичкового капіталу підприємства, означає, що ними можуть бути:

а) постачальники та клієнти;

б) власники;

в) персонал;

г) банки та інші фінансово-кредитні інститути;

д) держава;

е) юридичні і фізичні особи;

ж) тільки юридичні особи;

и) а – д;

к) а, б, г, е;

л) а, б, г, ж.

7 Умови одержання кредиту:

а) кредит отримується згідно з кредитним чи іншим договором;

б) кредит може отримуватись тільки у разі оформлення договору;

в) кредит може отримуватись за відсутності договору;

г) б;

д) а, в;

е) ваш варіант відповіді.

8 Форми залучення, як характеристика позичкового капіталу підприємства, означає, що це можуть бути:

а) іноземна валюта;

б) грошові кошти;

в) товари (послуги, роботи);

г) національна валюта;

д) б, в;

е) а, б;

ж) ваш варіант відповіді.

9 Цілі використання, як характеристика позичкового капіталу підприємства, означає, що він може направлятись:

а) на поповнення оборотних активів;

б) виплату заробітної плати;

в) здійснення інвестицій;

г) б, в;

д) а, в;

е) ваш варіант відповіді.

10 Забезпечення, як характеристика позичкового капіталу підприємства, означає, що він може бути:

а) забезпечений заставою (майном, майновими правами, цінними паперами);

б) гарантований (банками, фінансами чи майном третьої особи);

в) з іншим забезпеченням (поручительство, свідоцтво страхової організації);

г) незабезпеченим;

д) а, б, в;

е) а – г;

ж) ваш варіант відповіді.

11 Плата за користування капіталом, як характеристика позичкового капіталу підприємства, означає, що він може мати такі види оплати:

- а) без процентів;
- б) з виплатою тільки фіксованої процентної ставки;
- в) з виплатою процентів (фіксована процентна ставка, плаваюча процентна ставка);
- г) а, б;
- д) а, в;
- е) ваш варіант відповіді.

12 Порядок погашення, як характеристика позичкового капіталу підприємства, означає, що він може мати такі види зменшення:

- а) багаторазові платежі (з регресією платежів);
- б) у заздалегідь визначений термін чи без такого;
- в) одноразовий платіж;
- г) багаторазові платежі зі зменшенням процентної ставки;
- д) а, в, г;
- е) а, б, в;
- ж) ваш варіант відповіді.

13 Довгострокові зобов'язання і відповідно довгостроковий позичковий капітал підприємства можна класифікувати за такими видами:

- а) довгострокові зобов'язання за емітованими облігаціями;
- б) довгострокові зобов'язання з фінансової оренди та оренди цілісних майнових комплексів;
- в) інші довгострокові зобов'язання, зокрема відповідно до законодавства відстрочена заборгованість з податків (інших обов'язкових платежів), фінансова допомога на зворотній основі тощо;
- г) довгострокові векселі видані;
- д) позички банків та інші позички, термін погашення яких перевищує 12 календарних місяців;
- е) відстрочені податкові зобов'язання;
- ж) а – д;
- и) а – е;

к) ваш варіант відповіді.

14 Поточний позичковий капітал може формуватися за рахунок таких видів зобов'язань:

а) поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями (частина довгострокової заборгованості, яку необхідно погасити протягом одного року з дати складання балансу);

б) векселі видані (сума заборгованості за виданими векселями в забезпечення поставок (робіт, послуг) від постачальників, підрядників та інших кредиторів, термін погашення якої не перевищує 12 календарних місяців);

в) кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги (сума заборгованості постачальникам і підрядникам за отримані матеріальні цінності, виконані роботи та отримані послуги, крім заборгованості, що забезпечена векселями);

г) поточні зобов'язання за розрахунками з одержаних авансів (сума внесків, одержаних від інших осіб у рахунок наступних поставок продукції, виконання робіт (послуг), а також суми попередньої оплати покупцями і замовниками рахунків постачальника);

д) поточні зобов'язання за розрахунками з бюджетом (заборгованість підприємства за всіма видами платежів до бюджету, включаючи податки з працівників підприємства, а також зобов'язання за фінансовими санкціями, що направляються у дохід бюджету);

е) поточні зобов'язання за розрахунками зі страхування (заборгованість по зборах на обов'язкове державне пенсійне страхування, обов'язкове соціальне страхування, обов'язкове соціальне страхування на випадок безробіття, розрахунках за індивідуальним страхуванням персоналу підприємства, за страхуванням майна та по інших розрахунках за страхуванням);

ж) поточні зобов'язання за розрахунками з оплати праці (заборгованість по нарахованій, але не виплаченій оплаті праці, преміях, допомогах тощо);

и) поточні зобов'язання за розрахунками з учасниками (заборгованість підприємства його учасникам (власникам), пов'язана з розподілом прибутку (дивідендів) та іншими

виплатами, нарахованими засновникам та учасникам за користування майном, зокрема земельним і майновим паями, а також виплатами у зв'язку з одержанням належної вибулому учаснику частини активів підприємства);

к) поточні зобов'язання із внутрішніх розрахунків (заборгованість підприємства пов'язаним сторонам і кредиторська заборгованість по внутрішньовідомчих розрахунках);

л) інші поточні зобов'язання (суми зобов'язань, які не можуть бути включені до інших статей, зокрема заборгованість за нарахованими процентами, та ряд інших).

м) короткострокові кредити банків;

н) всі відповіді, крім к, л;

п) ваш варіант відповіді.

15 Фінансовий кредит (позичка юридичній або фізичній особі на визначений строк для цільового використання та під процент) характеризується:

а) як позичковий капітал, який надається банком-резидентом;

б) позичковий капітал, який надається банком нерезидентом, кваліфікованим як банківська установа згідно із законодавством країни перебування нерезидента;

в) позичковий капітал, який надається резидентами і нерезидентами, які мають статус небанківських фінансових установ;

г) а, б;

д) а – в;

е) ваш варіант відповіді.

16 Кредити, які надаються банками, за строками користування поділяються здебільшого:

а) на короткострокові — до 1 року;

б) середньострокові — до 3 років;

в) довгострокові — понад 3 роки;

г) далекострокові – понад 10 років;

д) а – г;

е) а – в;

ж) ваш варіант відповіді.

17 Яка дата вважається датою офіційного звернення підприємства за кредитом?

а) дата одержання від потенційного позичальника заяви на отримання кредиту;

б) дата одержання від потенційного позичальника пакета документів у повному обсязі;

в) дата одержання від потенційного позичальника документів, що підтверджують його кредитоспроможність;

г) ваш варіант відповіді.

18 Фінансово-економічну експертизу діяльності потенційного позичальника здійснюють за такими основними напрямками:

а) оцінка якості менеджменту;

б) ситуація підприємства на ринку факторів виробництва та збуту продукції;

в) фінансовий стан потенційного позичальника;

г) оцінка кредитного забезпечення;

д) а – в;

е) а – г;

ж) ваш варіант відповіді.

19 Остаточне рішення щодо надання кредитів позичальникам, незалежно від запрошеного розміру кредиту, приймається за умови:

а) оформлення протоколом;

б) колегіальності (правлінням банку, кредитним комітетом, комісією і т. ін.);

в) кваліфікованого голосування;

г) прийняття персонального рішення керівником банку;

д) більшості голосів;

е) а, б, д;

ж) а, в, г;

и) ваш варіант відповіді.

20 При прийнятті рішення про надання кредиту у банку розглядається:

- а) акт оцінки кредитного забезпечення;
- б) висновок служби безпеки банку;
- в) резюме кредитного експерта;
- г) персональна позиція кожного члена правління банку;
- д) висновок юридичних служб;
- е) а, б, в, д;
- ж) а – д;
- и) ваш варіант відповіді.

21 Тривалість розгляду кредитної заявки значною мірою залежить від строку, на який видається позичка, і кваліфікації відповідних працівників банку, але, як правило, рішення приймається:

- а) протягом місяця;
- б) протягом 1—3 тижнів;
- в) протягом 10 днів;
- г) ваш варіант відповіді.

22 У разі прийняття позитивного рішення щодо видачі кредиту банк оформляє відповідні документи (що регламентують кредитні взаємовідносини), до яких належать:

- а) кредитний договір (укладається між кредитором і позичальником тільки у письмовій формі);
- б) договори поручительства (гарантії);
- в) договори застави;
- г) іпотечний договір;
- д) договір про відповідальність за несвоєчасне виконання умов кредиту;
- е) а – в;
- ж) а, г, д.

23 Чи потребують нотаріального посвідчення кредитні угоди та деякі види договорів застави?

- а) всі подібні кредитні угоди потребують нотаріального посвідчення;
- б) не потребують;
- в) потребують в особливих умовах;
- г) ваш варіант відповіді.

24 Чи потребують договори застави нерухомого майна та транспортних засобів, а також договори поручительства (гарантії) нотаріального посвідчення?

- а) зазначені договори потребують нотаріального посвідчення в обов'язковому порядку;
- б) потребують у разі вимог банку-кредитора;
- в) не потребують;
- г) ваш варіант відповіді.

25 Як безпосередньо здійснюється надання кредиту позичальнику?

- а) шляхом відкриття позичальнику позичкового рахунка та перерахування на нього відповідної суми коштів;
- б) шляхом відкриття позичальнику спеціального рахунка та перерахування певної суми коштів за запитанням суб'єкта господарювання;
- в) шляхом відкриття позичальнику рахунка та перерахування на нього відповідних сум коштів щодо певних елементів виконання бізнес-плану;
- г) ваш варіант відповіді.

26 НБУ рекомендує у кредитних договорах передбачити відповідальність позичальника за використання не за цільовим призначенням кредиту у вигляді стягнення з позичальника штрафу:

- а) у розмірі до 25 % розміру використаного не за призначенням кредиту у встановленому чинним законодавством порядку;
- б) у розмірі до 30 % розміру використаного не за призначенням кредиту у встановленому чинним законодавством порядку;
- в) у розмірі до 50 % розміру використаного не за призначенням кредиту у встановленому чинним законодавством порядку);
- г) ваш варіант відповіді.

27 При аналізі одержаної в процесі моніторингу інформації про стан виконання боргових зобов'язань позичальником перед КБ – кредитором можуть прийматися рішення:

а) щодо перенесення строків повернення кредиту (як правило, зі стягненням підвищеної процентної ставки);

б) зміни умов кредитування (наприклад, зміни процентної ставки);

в) розірвання договору із достроковим стягненням кредиту (у разі недотримання позичальником умов кредитного договору);

г) звернення до арбітражного суду про притягнення до відповідальності;

д) а – г;

е) а – в;

ж) ваш варіант відповіді.

28 Кредитоспроможність підприємства — це:

а) наявність у позичальника умов для отримання кредиту і здатність його довести потенціальну можливість і вірогідність кредиту повернення;

б) наявність у позичальника певних економічних факторів для отримання кредиту під мінімальний процент і здатність повернути його у максимально короткий термін;

в) наявність у потенційного позичальника передумов для отримання кредиту і здатність повернути його;

г) ваш варіант відповіді.

29 Кредитоспроможність позичальника визначається показниками, що характеризують його:

а) акуратність при розрахунках за раніше отриманими кредитами;

б) поточне фінансове становище;

в) спроможність у разі необхідності мобілізувати кошти з різних джерел;

г) забезпечити оперативну трансформацію активів у грошові кошти;

д) спроможність запропонувати максимально високий процент банку за кредит;

е) а – д;

ж) а – г;

и) ваш варіант відповіді.

30 Кількісні критерії кредитоспроможності підприємства пов'язані:

- а) з оцінкою поточного та перспективного фінансового стану позичальника;
- б) оцінкою можливостей за максимальними процентами і мінімальними строками погасити заборгованість;
- в) оцінкою існуючого фінансового іміджу позичальника;
- г) ваш варіант відповіді.

31 Якісні критерії кредитоспроможності підприємства пов'язані:

- а) з оцінкою підприємства щодо його ситуації на ринку факторів виробництва;
- б) оцінкою підприємства щодо його ситуації зі збутом продукції;
- в) оцінкою менеджменту підприємства;
- г) а, б;
- д) а – д;
- е) ваш варіант відповіді.

32 Кількісні критерії кредитоспроможності підприємства передбачають розрахунок таких основних блоків показників:

- а) ліквідності та платоспроможності;
- б) які характеризують структуру капіталу та майна підприємства;
- в) прибутковості та самофінансування (поточні та прогнозні);
- г) оборотності;
- д) рентабельності;
- е) інвестиційно-інноваційної привабливості;
- ж) а, в, д, е;
- и) а – г;
- к) ваш варіант відповіді.

33 До основних видів забезпечення кредиту належать:

- а) застава (майна, майнових прав, цінних паперів тощо);
- б) гарантії (банків, підтверджені фінансами чи майном третьої особи);

в) інші види забезпечення (поручительство, свідоцтво страхової організації);

г) застава будівель і споруд підприємства;

д) а – в;

е) а – г;

ж) ваш варіант відповіді.

34 Заставодавцем може бути:

а) керівництво підприємства в особі його першої особи;

б) сам боржник;

в) третя особа (майновий поручитель);

г) а, в;

д) б, в;

е) ваш варіант відповіді.

35 Вексель може бути переданий у заставу згідно з відповідним договором шляхом:

а) здійснення заставного індосаменту [індосамент – передаточний надпис, який здійснюється на зворотній стороні ЦП] і передачі його заставодержателю;

б) здійснення іменного індосаменту на користь заставодержателя чи бланкового індосаменту та передачі векселя на зберігання у депозит державної нотаріальної контори, приватного нотаріуса чи банку;

в) здійснення іменного чи бланкового індосаменту і передачі векселя заставодержателю;

г) простої передачі векселя на зберігання в депозит державної нотаріальної контори, приватного нотаріуса чи банку без вчинення на користь заставодержателя будь-якого індосаменту;

д) простої передачі векселя на зберігання заставодержателю без вчинення на його користь будь-якого індосаменту;

е) всі відповіді правильні;

ж) всі відповіді правильні, крім г;

и) ваш варіант відповіді.

ТЕМА 7. Фінансові аспекти реорганізації підприємств

1 Реорганізація — це комплекс заходів, який передбачає такі аспекти:

- а) повна або часткова заміна власників корпоративних прав підприємства;
- б) зміна організаційно-правової форми організації бізнесу;
- в) повна заміна власників корпоративних прав підприємства;
- г) ліквідація окремих структурних підрозділів або створення на базі одного підприємства кількох;
- д) а, б, г;
- е) а, б, в.

2 У процесі реорганізації може бути задіяний:

- а) один суб'єкт господарювання;
- б) кілька суб'єктів господарювання;
- в) один або кілька суб'єктів господарювання;
- г) ваш варіант відповіді.

3 Основні причини реорганізації підприємств:

- а) суттєве розширення діяльності підприємства, його розмірів;
- б) згортання діяльності;
- в) необхідність фінансової санації;
- г) необхідність зміни повноти відповідальності власників за зобов'язаннями підприємства;
- д) диверсифікація діяльності;
- е) податкові мотиви;
- ж) необхідність збільшення власного капіталу (з метою покриття потреби в капіталі та підвищення рівня кредитоспроможності);
- и) всі відповіді правильні;
- к) ваш варіант відповіді.

4 Реорганізація підприємств, що спрямована на укрупнення підприємства, передбачає:

- а) приєднання;
- б) злиття;
- в) об'єднання;
- г) поглинання;
- д) а, б, в;

- е) а, б, г;
- ж) ваш варіант відповіді.

5 Реорганізація підприємств, що спрямована на подрібнення підприємства, передбачає:

- а) поділ;
- б) виділення;
- в) приєднання;
- г) а, в;
- д) а, б;
- е) ваш варіант відповіді.

6 Реорганізація підприємств без змін розмірів підприємства передбачає:

- а) поглинання;
- б) перетворення;
- в) приєднання;
- г) ваш варіант відповіді.

7 Реорганізація підприємства проводиться:

- а) за рішенням власників;
- б) рішенням власників і за участю трудового колективу (у деяких випадках);
- в) рішенням органу, уповноваженого створювати підприємство;
- г) рішенням суду або господарського суду;
- д) рішенням трудового колективу;
- е) рішенням кредиторів;
- ж) а – г;
- и) а, б, в, д, е;
- к) ваш варіант відповіді.

8 Документ, який складається під час реорганізації підприємств, – це:

- а) роздільний баланс (складається при поділі чи виділенні);
- б) передатний баланс (складається у разі злиття чи поглинання підприємств);

- в) передатний баланс (складається у разі злиття чи приєднання підприємств);
- г) роздільний баланс (складається при поділі чи злитті);
- д) ваш варіант відповіді.

9 Необхідною передумовою реорганізації суб'єктів господарювання є:

- а) рішення Кабінету Міністрів України;
- б) рішення власників;
- в) рішення інших уповноважених на це органів;
- г) рішення Фонду держмайна;
- д) ваш варіант відповіді.

10 Угода про умови проведення реорганізації (план реорганізації) в обов'язковому порядку має регламентувати такі питання:

а) призначення комісії (персонально) для проведення реорганізації у складі представників підприємств, що реорганізуються;

б) повний перелік та обсяг активів і пасивів підприємств, що реорганізуються, які підлягають прийманню-передачі в обмін на корпоративні права правонаступника, а також строки та порядок оформлення такої передачі;

в) перелік документів фінансового та інших видів обліку, незакінчених діловодством справ, бланків суворої звітності, архівів чи описів архівів, що підлягають прийманню-передачі, а також строки передачі;

г) пропорції (коефіцієнти) обміну корпоративних прав реорганізованих підприємств на корпоративні права підприємств, які є їх правонаступниками, а також суми можливих доплат (чи компенсацій);

д) строки обміну акцій (свідоцтв про внесення вкладу до статутного капіталу) акціонерів (учасників) підприємства, що реорганізується, на акції (свідоцтва про внесення вкладу до статутного капіталу) акціонерів (учасників) підприємства- правонаступника, порядок продажу акцій (часток) акціонерами (учасниками) та інші організаційні питання, пов'язані з формуванням статутного капіталу;

е) права, які надаватимуться підприємством- правонаступником власникам корпоративних прав, інших цінних паперів і спеціальних прав, емітованих підприємствами, що припиняють свою діяльність у результаті реорганізації;

ж) економіко-правові наслідки реорганізаційних заходів для працівників підприємств, що реорганізуються;

и) ваш варіант відповіді.

11 Необхідність перереєстрації підприємства виникає, якщо реорганізація підприємства призводить до таких змін:

а) організаційно-правової форми;

б) форми власності;

в) у назві юридичної особи;

г) зміни державної власності на колективну;

д) перетворення казенного підприємства в акціонерне;

е) а – в;

ж) а, г, д;

и) ваш варіант відповіді.

12 В окремих випадках з метою запобігання монополізації ринків такі види реорганізації, як злиття, поглинання, приєднання, можуть бути здійснені лише за умови одержання згоди на це:

а) Кабінету Міністрів України;

б) галузевого міністерства України;

в) Антимонопольного комітету України;

г) ваш варіант відповіді.

13 У разі злиття, приєднання, виділення, поділу чи перетворення слід дотримуватися законодавчих вимог:

а) щодо захисту інтересів власників;

б) захисту інтересів кредиторів;

в) захисту інтересів акціонерів;

г) ваш варіант відповіді.

14 Які дії може вимагати кредитор у підприємства- боржника, яке реорганізується, щодо боргових зобов'язань?

- а) безперечне повне дострокове виконання зобов'язань і відшкодування збитків;
- б) забезпечення виконання зобов'язань шляхом укладання договорів застави чи поруки;
- в) дострокове виконання зобов'язань і відшкодування збитків (якщо інше не передбачено угодою);
- г) ваш варіант відповіді.

15 Реєстрація інформації про емісію акцій АТ, які створені шляхом реорганізації, здійснюється:

- а) після державної реєстрації зазначених товариств як суб'єктів підприємницької діяльності;
- б) до державної реєстрації зазначених товариств як суб'єктів підприємницької діяльності;
- в) разом з державною реєстрацією зазначених товариств як суб'єктів підприємницької діяльності;
- г) ваш варіант відповіді.

16 Передача майнових прав та обов'язків (передача активів від одного підприємства до іншого) не оподатковується лише в тому випадку, якщо:

- а) ця передача здійснюється як внесок одного підприємства в статутний капітал іншого для формування цілісного майнового комплексу останнього в обмін на його корпоративні права;
- б) ця передача здійснюється як внесок одного підприємства в капітал іншого для формування цілісного майнового комплексу останнього в обмін тільки на його акції;
- в) ця передача здійснюється як внесок одного підприємства в майно іншого для формування цілісної виробничої діяльності останнього в обмін на його зобов'язання;
- г) ваш варіант відповіді.

17 Реорганізаційний прибуток для власників може виникнути в тому разі, якщо:

- а) вартість чистих активів, що передаються правонаступнику, менше номінальної вартості корпоративних прав, емітованих реорганізованим підприємством;

б) вартість чистих активів, що передаються правонаступнику, перевищує номінальну вартість корпоративних прав, емітованих реорганізованим підприємством;

в) вартість чистих активів, що передаються правонаступнику, дорівнює номінальній вартості корпоративних прав, емітованих реорганізованим підприємством;

г) ваш варіант відповіді.

18 Реорганізація, спрямована на укрупнення підприємства, може здійснюватися у таких основних формах:

а) злиття кількох підприємств в одне;

б) придбання підприємства;

в) поглинання підприємства або кількох підприємств;

г) поділ або виділення;

д) приєднання одного або кількох підприємств до одного, вже функціонуючого підприємства;

е) а, б, в;

ж) а, б, д;

и) ваш варіант відповіді.

19 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств» встановлює:

а) порядок відображення у фінансовому обліку та звітності придбання інших підприємств;

б) відображення гудвілу [гудвіл – (від goodwill) – активи, капітал фірми, який не піддається матеріальному виміру, наприклад, репутація, технічна компетенція, зв'язки, маркетингові заходи впливу і т.і.], який виник при придбанні, злитті підприємств;

в) розкриття інформації про об'єднання підприємств;

г) порядок інформації податкових і статистичних органів;

д) а, б, г;

е) а, б, в;

ж) ваш варіант відповіді.

20 Згідно з П(с)БО 19 «Об'єднання підприємств» результатом об'єднання підприємств може бути:

- а) придбання одним підприємством частки капіталу іншого підприємства або активів в обмін на грошові кошти;
- б) отримання інших активів або зобов'язань;
- в) створення нової юридичної особи;
- г) отримання контрольного пакета акцій;
- д) передача активів об'єднаних підприємств іншому підприємству і ліквідація одного з підприємств, що об'єднуються;
- е) ваш варіант відповіді.

21 До основних мотивів, які можуть спонукати суб'єктів господарювання до реорганізації шляхом укрупнення, можна віднести такі:

- а) ефект синергізму [синергізм, синергія – (від грец. synergos – діючий разом) – зростання ефективності діяльності у результаті поєднання, інтеграції, злиття окремих частин у єдину систему за рахунок так званого системного ефекту (емерджентності)];
- б) прагнення заволодіти ліцензіями, патентами, ноу-хау, які є в розпорядженні іншого підприємства;
- в) отримання надійного постачальника факторів виробництва (наприклад, сировини чи комплектуючих);
- г) зменшення ризику при виході на нові ринки збуту та збільшення їх кількості;
- д) зменшення кількості конкурентів;
- е) податкові переваги;
- ж) придбання активів за ціною, яка нижча за вартість заміщення, передачі технологічних і управлінських знань і навичок (технологічні трансферти) тощо;
- и) диверсифікація активів і діяльності з метою зменшення ризиків і підвищення потенціалу прибутковості;
- к) попередження захоплення компанії крупними корпоративними «хижаками» та збереження контролю над підприємством;
- л) особисті мотиви вищої ланки менеджерів, авторитет і престиж яких підвищуються зі збільшенням розмірів компанії, якою вони керують;
- м) відповіді всі правильні крім а та л;
- н) відповіді всі правильні;
- п) ваш варіант відповіді.

22 Горизонтальне укрупнення – це:

- а) об'єднання двох або більше підприємств, які виробляють однаковий тип товару чи надають однакові послуги;
- б) об'єднання двох або більше підприємств, які виробляють різний тип товару чи надають однакові послуги;
- в) об'єднання двох підприємств, які виробляють однаковий тип товару чи надають однакові послуги;
- г) ваш варіант відповіді.

23 Вертикальне укрупнення – це:

- а) об'єднання одного або кількох підприємств з його постачальниками сировини чи споживачами продукції;
- б) об'єднання одного або двох підприємств з їх постачальниками сировини чи споживачами продукції;
- в) об'єднання одного підприємства з його постачальником сировини чи споживачем продукції;
- г) ваш варіант відповіді.

24 Діагональне укрупнення – це:

- а) об'єднання суб'єктів господарювання різних галузей і видів діяльності (здійснюється здебільшого з метою диверсифікації діяльності);
- б) об'єднання суб'єктів господарювання однієї галузі і видів діяльності (здійснюється здебільшого з метою концентрації діяльності);
- в) об'єднання суб'єктів господарювання сфер діяльності (здійснюється здебільшого з метою кооперації діяльності);
- г) ваш варіант відповіді.

25 Який тип укрупнення підприємств суттєво впливає на рівень конкуренції?

- а) вертикальні злиття;
- б) горизонтальні укрупнення;
- в) діагональні злиття;
- г) ваш варіант відповіді.

26 Під злиттям слід розуміти такі заходи і наслідки:

а) певні дії з метою досягнення подальшого спільного розподілу ризиків і вигод від об'єднання;

б) у результаті яких власники (акціонери) підприємств, що об'єднуються, здійснюватимуть контроль над усіма чистими активами об'єднаних підприємств;

в) певні дії з метою досягнення подальшого спільного розподілу зобов'язань і вигод від підприємницької діяльності;

г) об'єднання підприємств (шляхом створення нової юридичної особи або приєднання підприємств до головного підприємства);

д) а, б, г;

е) а, б, в;

ж) ваш варіант відповіді.

27 При здійсненні злиття жодна із сторін не може бути визначена:

а) як покупець;

б) продавець;

в) акціонер;

г) ваш варіант відповіді.

28 Бухгалтерські баланси підприємств при злитті:

а) поглинаються;

б) менший додається до більшого;

в) консоліднуються;

г) ваш варіант відповіді.

29 Приєднання (як процес укрупнення підприємств) означає:

а) припинення діяльності підприємств як юридичних осіб і передачу належних їм активів і пасивів (майнових прав і зобов'язань) до інших підприємств (правонаступників);

б) припинення діяльності одного або двох підприємств як юридичної особи та передачу належних йому активів і пасивів (майнових прав і зобов'язань) до іншого підприємства (правонаступника);

в) припинення діяльності одного підприємства як юридичної особи та передачу належних йому активів і пасивів

(майнових прав і зобов'язань) до іншого підприємства (правонаступника);

г) ваш варіант відповіді.

30 Процес укрупнення через злиттям полягає в тому, що:

а) всі майнові права та обов'язки кількох юридичних осіб концентруються на балансі одного підприємства, яке не є наново створеним;

б) всі майнові права та обов'язки кількох юридичних осіб концентруються на балансі одного підприємства, яке є наново створеним;

в) всі майнові права та обов'язки кількох юридичних осіб концентруються на балансі одного із підприємств, які зливаються;

г) ваш варіант відповіді.

31 Процес укрупнення через приєднанням полягає в тому, що:

а) всі майнові права та обов'язки кількох юридичних осіб концентруються на балансі вже функціонуючого підприємства на момент прийняття рішення про приєднання іншого підприємства;

б) всі майнові права та обов'язки кількох юридичних осіб концентруються на балансі нового підприємства, яке не функціонувало на момент прийняття рішення про приєднання іншого підприємства;

в) всі майнові права та обов'язки кількох юридичних і фізичних осіб концентруються на балансі вже функціонуючого підприємства на момент прийняття рішення про приєднання іншого підприємства;

г) ваш варіант відповіді.

32 Поглинання як придбання значного пакета корпоративних прав інших суб'єктів господарювання (поряд зі злиттям чи приєднанням підприємств) дозволяє досягнути таких цілей:

а) диверсифікація;

б) вступ на ринок, одержання доступу до ресурсів;

в) створення концернів, холдингів тощо;

г) виконання вимог антимонопольного законодавства;

- д) б, в, г;
- е) а, б, в;
- ж) ваш варіант відповіді.

33 Аквізиція (придбавати, досягати), як процес реорганізації підприємств, — це:

а) продаж корпоративних прав підприємства, у результаті чого продавець набуває контроль над чистими активами та діяльністю такого підприємств;

б) скупка корпоративних прав підприємства, у результаті чого покупець набуває контроль над чистими активами підприємства, але не впливає на діяльність такого підприємств;

в) скупка корпоративних прав підприємства, у результаті чого покупець набуває контроль над чистими активами та діяльністю такого підприємств;

г) ваш варіант відповіді.

34 Суб'єкта господарювання, до якого переходить контроль над господарською діяльністю іншого підприємства в результаті аквізиції, вважають:

а) продавцем;

б) покупцем;

в) продавцем або покупцем залежно від ситуації;

г) ваш варіант відповіді.

35 У результаті класичної операції аквізиції підприємство — об'єкт поглинання:

а) змінює суб'єкти контролю над собою (власники, які контролюють підприємство, стають іншими);

б) зберігає існуючу правову форму організації бізнесу;

в) зберігає статус юридичної особи;

г) статус юридичної особи змінюється;

д) правова форма організації бізнесу, що існувала, змінюється;

е) а, г, д;

ж) а, б, в;

и) ваш варіант відповіді.

36 Розукрупнення підприємства (поділ, виділення) здійснюється, як правило, у таких випадках:

а) якщо у підприємства поряд з прибутковими секторами діяльності є значна кількість збиткових виробництв;

б) якщо у підприємств високий рівень диверсифікації сфер діяльності і до них (різних ділянок виробництв) виявляють інтерес кілька інвесторів;

в) при проведенні передприватизаційної підготовки державних підприємств з метою підвищення їхньої інвестиційної привабливості;

г) за рішенням антимонопольних органів, якщо підприємства зловживають монопольним становищем на ринку (може бути прийнято рішення про примусовий поділ даних монопольних утворень);

д) з метою створення інтегрованих корпоративних структур (концернів, холдингів), наприклад у результаті виділення з материнської компанії дочірніх підприємств;

е) а, б, г, д;

ж) а – д;

и) ваш варіант відповіді.

37 Поділ — це спосіб реорганізації підприємства, за якого:

а) одна або дві юридичні особи припиняють свою діяльність, а на їх базі створюється кілька нових підприємств, оформлених у вигляді самостійних юридичних осіб;

б) одна юридична особа припиняє свою діяльність, а на її базі створюється кілька нових підприємств, оформлених у вигляді самостійних юридичних осіб;

в) одна юридична особа з двох (чи трьох і більше) припиняє свою діяльність, а на її базі створюється кілька нових підприємств, оформлених у вигляді самостійних юридичних осіб;

г) ваш варіант відповіді.

38 Підприємство може бути створене в результаті виділення зі складу діючого підприємства одного або кількох структурних підрозділів, а також на базі структурної одиниці діючих об'єднань:

а) за рішенням їх трудових колективів;

б) згоди кредиторів підприємства, що реорганізується;

в) згоди власників або уповноваженого ними органу;

г) ваш варіант відповіді.

39 Підприємство, що реорганізується через процес виділення:

а) не втрачає статусу юридичної особи;

б) втрачає статус юридичної особи;

в) вносить зміни до установчих документів згідно з чинним законодавством;

г) не вносить змін до установчих документів згідно з чинним законодавством;

д) продовжує свою фінансово-господарську діяльність;

е) б, г, д;

ж) а, в, д;

и) ваш варіант відповіді.

40 Перетворення — це спосіб реорганізації, який передбачає:

а) продовження (без припинення) господарської діяльності підприємства;

б) зміну форми власності;

в) тільки зміну організаційно-правової форми юридичної особи;

г) зміну організаційно-правової форми юридичної особи;

д) ваш варіант відповіді.

41 Найпоширенішими прикладами перетворення підприємств є:

а) товариство з обмеженою відповідальністю реорганізується в акціонерне товариство;

б) акціонерне товариство реорганізується в товариство з обмеженою відповідальністю;

в) товариство з обмеженою відповідальністю реорганізується в приватне підприємство;

г) приватне підприємство реорганізується в товариство з обмеженою відповідальністю;

д) закрите акціонерне товариство перетворюється у відкрите;

- е) відкрите акціонерне товариство перетворюється у закрите;
- ж) ваш варіант відповіді.

ТЕМА 8. Фінансова інвестиційна діяльність підприємств

1 Економічна характеристика інвестицій взагалі передбачає такі аспекти:

- а) вкладання коштів в об'єкти підприємницької діяльності з метою отримання прибутку, процентів, дивідендів;
- б) вкладання всіх видів майнових та інтелектуальних цінностей в об'єкти інших видів діяльності (поряд з підприємницькою);
- в) вкладання всіх видів майнових та інтелектуальних цінностей в об'єкти підприємницької діяльності;
- г) у результаті інвестиційної діяльності повинен створюватись прибуток (дохід) або досягатися соціальний ефект;
- д) а, в, г;
- е) б, в, г;
- ж) ваш варіант відповіді.

2 Найважливіше завдання фінансових служб на підприємстві (у плані фінансової інвестиційної діяльності) – це:

- а) визначення напрямів вкладення кредитів;
- б) визначення напрямів вкладення власного капіталу;
- в) визначення найефективніших напрямів вкладення залученого капіталу;
- г) ваш варіант відповіді.

3 Які основні питання вирішують потенційні інвестори в рамках фінансової інвестиційної діяльності?

- а) цілі інвестування;
- б) сума коштів, яку вони можуть інвестувати;
- в) строки, на які кошти можуть бути заморожені в інвестиційні вкладення;
- г) собівартість окремого об'єкта інвестицій;

д) сума доходів (процентів, дивідендів), на яку вони можуть розраховувати, вклавши кошти в об'єкт інвестицій;

е) можливі вигоди та доходи від альтернативного використання капіталу;

ж) ризики, пов'язані з інвестуванням;

и) ліквідність фінансових інвестицій, тобто швидкість і спроможність їх трансформації у грошові кошти;

к) а – е;

л) а – и;

м) ваш варіант відповіді.

4 Основні ознаки класифікації інвестицій:

а) за об'єктами вкладення (фінансові та реальні);

б) за об'єктами вкладення (направлення грошових ресурсів в основні та оборотні фонди);

в) за характером участі в інвестиційному процесі (акції, облігації);

г) за характером участі в інвестиційному процесі (прямі, непрямі);

д) за строками інвестування (короткострокові, довгострокові);

е) за строками інвестування (короткострокові, середньострокові, довгострокові);

ж) а, г, д;

и) б, в, е;

к) ваш варіант відповіді.

5 Реальні інвестиції – це вкладення фінансових ресурсів:

а) для придбання основних засобів;

б) придбання виключно засобів виробництва;

в) ремонту і модернізації основних засобів;

г) придбання нематеріальних активів;

д) приросту запасів товарно-матеріальних цінностей;

е) а, в, г, д;

ж) б, в, г, д;

и) ваш варіант відповіді.

6 Фінансові інвестиції – це вкладення фінансових ресурсів:

- а) в інвестиції в асоційовані та дочірні підприємства;
- б) інвестиції у спільну діяльність без створення юридичної особи;
- в) придбання корпоративних прав інших підприємств;
- г) придбання боргових фінансових інструментів;
- д) інвестиції у філіали та дочірні підприємства;
- е) а – г;
- ж) б – д;
- и) ваш варіант відповіді.

7 Чи правильне твердження: інвестиції – це лише довгострокові вкладення підприємств з метою отримання прибутку?

- а) ні;
- б) так;
- в) так, якщо метою ще буде соціальний ефект;
- г) ваш варіант відповіді.

8 Інформація про здійснені підприємством вкладення міститься в балансі:

- а) в активі і в пасиві;
- б) пасиві;
- в) активі;
- г) ваш варіант відповіді.

9 Інвестиції здебільшого класифікуються за такими ознаками:

- а) об'єктами інвестування у виробничу сферу, характером контрольних функцій в інвестиційному процесі, періодом інвестування;
- б) об'єктами вкладення, характером участі в інвестиційному процесі, строками інвестування;
- в) об'єктами вкладення фінансових ресурсів, характером участі в капіталі інвестора, строками інвестування;
- г) ваш варіант відповіді.

10 До реальних інвестицій (при класифікації за об'єктом вкладення) належать такі:

- а) приріст запасів товарно-матеріальних цінностей;
- б) ремонт і модернізація основних засобів;
- в) капітальний ремонт будівель і споруджень;
- г) придбання основних засобів;
- д) вкладення в нематеріальні активи;
- е) а, б, г, д;
- ж) б, в, г, д;
- и) ваш варіант відповіді.

11 До фінансових інвестицій (при класифікації за об'єктом вкладення) належать такі:

- а) придбання фінансових боргових інструментів;
- б) придбання облігацій, у тому числі державних;
- в) придбання корпоративних прав інших підприємств;
- г) інвестиції у спільну діяльність без створення юридичної особи;
- д) інвестиції в асоційовані та дочірні підприємства;
- е) а, в, г, д;
- ж) а, б, г, д;
- и) ваш варіант відповіді.

12 Фінансові інвестиції – це:

- а) активи, які утримуються підприємством з метою збільшення прибутку (процентів, дивідендів тощо), зростання вартості капіталу або інших вигод для інвестора;
- б) пасиви, які утримуються підприємством з метою збільшення прибутку (процентів, дивідендів тощо), зростання вартості капіталу або інших вигод для інвестора;
- в) пасиви і активи, які утримуються підприємством з метою збільшення прибутку (процентів, дивідендів тощо), зростання вартості капіталу або інших вигод для інвестора;
- г) ваш варіант відповіді.

13 Основними цілями здійснення фінансових інвестицій є:

- а) одержання прибутку (як правило, довгострокові фінансові інвестиції);
- б) поглинання чи здобуття контролю над підприємством-конкурентом, у т. ч. з метою його ліквідації;

в) створення інтегрованих корпоративних структур (концернів, холдингів);

г) поліпшення фінансово-господарських зв'язків з постачальниками сировини (матеріалів, комплектуючих тощо) і споживачами готової продукції;

д) диверсифікація діяльності та одержання доступу до певного сегмента ринку;

е) збереження ліквідних резервів (як правило, поточні фінансові інвестиції);

ж) а – г;

и) а – е;

к) ваш варіант відповіді.

14 Доходи, отримані підприємством від здійснення фінансових інвестицій, відображаються у звіті про фінансові результати за такими позиціями:

а) дохід від участі в капіталі — дохід, отриманий від інвестицій в асоційовані, спільні або дочірні підприємства, облік яких ведеться за методом участі в капіталі;

б) інші фінансові доходи — дивіденди, проценти, сума збільшення балансової вартості інвестицій та інші доходи, отримані від фінансових інвестицій (крім доходів, які обліковуються за методом участі в капіталі);

в) інші доходи — дохід від реалізації фінансових інвестицій;

г) а – б;

д) а – в;

е) ваш варіант відповіді.

15 Витрати і збитки від фінансових інвестицій у звіті про фінансові результати відображаються за статтями:

а) втрати від участі в капіталі — збиток, спричинений інвестиціями в асоційовані, дочірні та/або спільні підприємства (зменшення балансової вартості інвестицій);

б) інші витрати — собівартість реалізації фінансових інвестицій; втрати від уцінки інвестицій, сума зменшення балансової вартості інвестицій; втрати від зменшення корисності (вартості) вкладень, що відображаються з одночасним зменшенням балансової вартості фінансових інвестицій;

в) втрати від браку продукції — збиток, спричинений недоліками у виробничому процесі;

г) а, б;

д) а – в;

е) ваш варіант відповіді.

16 Довгострокові фінансові інвестиції – це:

а) фінансові інвестиції на період понад два роки, а також усі інші інвестиції, що не можуть бути вільно реалізовані в будь-який момент;

б) фінансові інвестиції на період один рік і більше, а також усі інші інвестиції, що не можуть бути вільно реалізовані в будь-який момент;

в) фінансові інвестиції на період понад один рік, а також усі інші інвестиції, що можуть бути вільно реалізовані в будь-який момент;

г) ваш варіант відповіді.

17 Цілі вкладення в довгострокові фінансові інвестиції:

а) одержання прибутку;

б) здобуття контролю над іншими підприємствами;

в) одержання доступу на певний сегмент ринку;

г) створення інтегрованих корпоративних структур;

д) диверсифікація діяльності;

е) а – д;

ж) а - г;

и) ваш варіант відповіді.

18 Об'єктами довгострокового фінансового інвестування можуть бути:

а) цінні папери, які засвідчують право власності (акції);

б) цінні папери, що засвідчують відносини позички (облігації, ощадні та інвестиційні сертифікати, векселі);

в) облігації державних і місцевих позик;

г) вкладення в статутний капітал інших підприємств, створених на території країни та за кордоном:

д) казначейські зобов'язання;

е) а – д;

- ж) а – г;
- и) ваш варіант відповіді.

19 Довгострокові фінансові інвестиції в балансі підприємства-інвестора відображаються за такими позиціями:

- а) довгострокові і середньострокові фінансові інвестиції, що обліковуються за методом участі в капіталі;
- б) довгострокові фінансові інвестиції, що обліковуються за методом участі в капіталі;
- в) інші фінансові інвестиції;
- г) інші фінансові інвестиції в дочірні підприємства;
- д) ваш варіант відповіді.

20 До складу довгострокових фінансових інвестицій, що обліковуються за методом участі в капіталі, належать:

- а) інвестиції в асоційовані підприємства — підприємства, у якому інвестору належить блокувальний (понад 25 %) пакет акцій (голосів) і які не є дочірніми або спільними підприємствами інвестора;
- б) вкладення у дочірні підприємства — підприємства, що перебувають під контролем материнського (холдингового) підприємства;
- в) вкладення в спільну діяльність (господарська діяльність зі створенням юридичної особи, яка є об'єктом спільного контролю двох або більше сторін відповідно до письмової угоди між ними);
- г) а – в;
- д) а, б;
- е) ваш варіант відповіді.

21 Поточними фінансовими інвестиціями є інвестиції, які включають такі змістовні аспекти:

- а) фінансові інвестиції на термін, що не перевищує один рік;
- б) фінансові інвестиції, які не можуть бути вільно реалізовані в будь-який момент;
- в) фінансові інвестиції, які можуть бути вільно реалізовані в будь-який момент;
- г) ваш варіант відповіді.

22 Види поточних фінансових інвестицій:

а) вкладення підприємством тимчасово вільних коштів у банківські депозити, короткострокові цінні папери та інші дохідні фінансові інструменти з метою формування ліквідних резервів та одержання доходів;

б) діяльність з рефінансування дебіторської заборгованості;

в) векселі, якщо вони використовуються як цінний папір (векселі, що придбаваються нижче за номінальну вартість з метою зарахування кредиторської заборгованості в сумі номіналу векселя);

г) інвестиції в асоційовані, дочірні підприємства та спільну діяльність зі створенням юридичної особи (якщо вони придбані та утримуються виключно для продажу протягом 12 місяців з дати придбання), або відповідні асоційовані чи дочірні підприємства, що ведуть діяльність в умовах, які обмежують їх здатність передавати кошти інвестору протягом періоду, що перевищує 12 місяців;

д) а – г;

е) а, б, в;

ж) ваш варіант відповіді.

23 Основні аспекти, що характеризують поточні фінансові інвестиції:

а) основа прийняття рішення про поточні фінансові інвестиції – інформація оперативного фінансового плану (бюджету ліквідності);

б) поточне інвестування не потребує наявності відповідних фінансових джерел (прибутку, інших позицій власного капіталу чи довгострокових позичок);

в) загальна ринкова вартість поточних фінансових інвестицій (тобто обсяг грошових коштів, які можна отримати в результаті реалізації портфеля поточних фінансових інвестицій);

г) а, в;

д) а – в;

е) ваш варіант відповіді.

24 Оцінка доцільності фінансових інвестицій передбачає такі групи методів:

а) оцінка інвестицій в активи з фіксованою ставкою дохідності та визначеним строком їх утримання; оцінка фінансових вкладень з чітко невизначеною нормою прибутковості та строками інвестування;

б) оцінка інвестицій у пасиви з фіксованою ставкою дохідності та визначеним строком їх утримання; оцінка фінансових вкладень з чітко визначеною нормою прибутковості та строками інвестування;

в) оцінка інвестицій в активи і пасиви з фіксованою ставкою дохідності та визначеним строком їх утримання; оцінка фінансових вкладень з чітко визначеною нормою прибутковості та строками інвестування;

г) ваш варіант відповіді.

25 Метод оцінки інвестицій в активи з фіксованою ставкою дохідності та визначеним строком їх утримання стосується:

а) інвестицій в акції, інших видів корпоративних прав;

б) тільки привілейованих акцій і депозитних сертифікатів;

в) облігацій з фіксованим процентом, привілейованих акцій, депозитних сертифікатів, векселів;

г) ваш варіант відповіді.

26 Метод оцінки фінансових вкладень з чітко невизначеною нормою прибутковості та строками інвестування стосується:

а) інвестицій в акції, інших видів корпоративних прав;

б) тільки привілейованих акцій і депозитних сертифікатів;

в) облігацій з фіксованим процентом, привілейованих акцій, депозитних сертифікатів, векселів;

г) ваш варіант відповіді.

27 Основні підходи до оцінки інвестицій:

а) статистичний аналіз, аналіз показників фінансового ринку;

б) статичний аналіз, динамічний аналіз;

в) аналіз прибутковості акцій і облігацій;

г) ваш варіант відповіді.

28 Статичний аналіз оцінки фінансових інвестицій:

а) показники аналізуються в динаміці з урахуванням зміни вартості грошей у часі за ряд періодів;

б) усі показники, які характеризують об'єкт інвестування, розглядаються в короткостроковому періоді; при розрахунках використовуються величини, зафіксовані в певний проміжок часу (факт зміни вартості грошей у часі не враховується);

в) усі показники, які характеризують об'єкт інвестування, розглядаються в довгостроковому періоді; при розрахунках використовуються величини, зафіксовані в певний проміжок часу (факт зміни вартості грошей у часі враховується);

г) ваш варіант відповіді.

29 Динамічний аналіз оцінки фінансових інвестицій:

а) показники аналізуються в динаміці з урахуванням зміни вартості грошей у часі за ряд періодів;

б) усі показники, які характеризують об'єкт інвестування, розглядаються в короткостроковому періоді; при розрахунках використовуються величини, зафіксовані в певний проміжок часу (факт зміни вартості грошей у часі не враховується);

в) усі показники, які характеризують об'єкт інвестування, розглядаються в довгостроковому періоді; при розрахунках використовуються величини, зафіксовані в певний проміжок часу (факт зміни вартості грошей у часі враховується);

г) ваш варіант відповіді.

30 Оцінка доцільності вкладень в інвестиції з фіксованою ставкою дохідності (метод дисконтування Cash-flow) розраховується за формулою:

$$\text{а) } Co = \frac{CF_1}{1+r} + \frac{CF_2}{(1+r)^2} + \frac{CF_3}{(1+r)^3} + \dots + \frac{CF_n}{(1+r)^n} - E_0 \quad ;$$

$$\text{б) } Re = \frac{i - g/n}{Ke} * 100\% \quad ;$$

в) ваш варіант відповіді.

31 Метод ефективної ставки процента (при оцінці доцільності вкладень в інвестиції з фіксованою ставкою дохідності) здійснюється:

а) при визначенні вартості інвестицій для відображення у фінансовому обліку;

- б) визначенні вартості довгострокових фінансових інвестицій, які обліковуються за методом участі в капіталі;
- в) оцінці доцільності інвестицій;
- г) ваш варіант відповіді.

32 Ефективна ставка процента за фінансовими інвестиціями – це:

- а) номінальна ставка дохідності (рентабельності) інвестиційних вкладень за визначений період;
- б) реальна ставка дохідності (рентабельності) інвестиційних вкладень за визначений період;
- в) ставка дохідності (рентабельності) інвестиційних вкладень, яка на певну величину (маржу) більше від ставок за довгостроковими банківськими кредитами;
- г) ваш варіант відповіді.

33 Ефективна ставка процента в системі оцінки доцільності вкладень в інвестиції з фіксованою ставкою дохідності розраховується як:

- а) сума річного процента за вкладеннями (скоригованого на суму дисконту чи премії) до величини вкладень (ціни інвестицій);
- б) відношення середньої ставки за депозитами (скоригованої на середньорічну величину інфляції) до величини вкладень (собівартості інвестицій);
- в) відношення річного процента за вкладеннями (скоригованого на середньорічну суму дисконту (+) чи премії (-) до величини вкладень (собівартості інвестицій));
- г) ваш варіант відповіді.

34 Метод визначення внутрішньої норми прибутковості (internal rate of return, IRR) у системі оцінки доцільності вкладень в інвестиції з фіксованою ставкою дохідності передбачає:

- а) розрахунок відносного показника — ставки прибутковості, за якої вартість інвестиції дорівнює середній ставці за банківськими кредитами (теперішня вартість усіх грошових видатків на здійснення інвестиції перевищує теперішню вартість всіх грошових надходжень від цієї інвестиції);
- б) розрахунок відносного показника — ставки дохідності, за якої вартість інвестиції дорівнює нулю (теперішня вартість усіх

грошових видатків на здійснення інвестиції дорівнює теперішній вартості всіх грошових надходжень від цієї інвестиції);

в) ваш варіант відповіді.

35 Правило прийняття інвестиційних рішень за методом визначення внутрішньої норми прибутковості інвестицій передбачає таке:

а) перевага повинна віддаватися тому об'єкту інвестицій, внутрішня норма прибутковості за яким є більшою, ніж середня ставка дохідності за альтернативними вкладеннями на ринку капіталів;

б) перевага повинна віддаватися тому об'єкту інвестицій, внутрішня норма прибутковості за яким є меншою, ніж середня ставка дохідності за альтернативними вкладеннями на ринку капіталів;

в) перевага повинна віддаватися тому об'єкту інвестицій, внутрішня норма прибутковості за яким є більшою, ніж середня облікова ставка НБУ;

г) ваш варіант відповіді.

36 Інвестор, який здійснив фінансові вкладення в цінні папери з фіксованою ставкою дохідності може зазнати ризику курсових втрат тому, що період вкладання коштів у ЦП не завжди збігається з періодом обігу цих цінних паперів. Чи є правильним це твердження?

а) твердження неправильне;

б) твердження правильне;

в) твердження правильне, якщо інфляція має нульовий показник;

г) ваш варіант відповіді.

37 Дюрація (як економічний показник) характеризує:

а) період, протягом якого інвестор може амортизувати вартість інвестиції (тобто отримати початкову суму і прибуток від фінансових вкладень);

б) середньозважений період, протягом якого банк-інвестор може амортизувати собівартість інвестиції (тобто отримати початкову суму фінансових вкладень і процент на кредит);

в) середньозважений період, протягом якого інвестор може амортизувати собівартість інвестиції (тобто отримати початкову суму фінансових вкладень);

г) ваш варіант відповіді.

38 Цілі довгострокового інвестування в корпоративні права інших підприємств такі:

а) поглинання підприємств;

б) придбання контролю над іншими підприємствами;

в) створення інтегрованих корпоративних структур (концернів, холдингів тощо);

г) отримання прибутку у вигляді дивідендів (рідше);

д) реорганізація підприємств (через укрупнення або поглинання);

е) а – г;

ж) всі відповіді правильні;

и) ваш варіант відповіді.

39 Короткострокове інвестування коштів у корпоративні права здійснюється переважно:

а) в акції, оскільки цей фінансовий інструмент є наймобільнішим;

б) облигації, оскільки цей фінансовий інструмент є більш стабільним;

в) привілейовані акції, оскільки цей фінансовий інструмент є більш дохідним;

г) ваш варіант відповіді.

40 Фундаментальний аналіз акцій, як прийом оцінки доцільності фінансових інвестицій у корпоративні права, демонструє таке:

а) ринковий курс визначається ринковою вартістю підприємства та його величиною дивідендів на привілейовані й прості акції;

б) ринковий курс акцій визначається внутрішньою вартістю підприємства (Intrinsic Value) і його корпоративних прав;

в) ринковий курс визначається вартістю підприємства на основі експертних оцінок і його корпоративних прав;

г) ваш варіант відповіді.

41 Якщо внутрішня вартість акцій перевищує ринкову ціну акцій, то:

- а) курс акцій є заниженим, а отже, у них не можна вкладати кошти;
- б) курс акцій є заниженим, а отже, у них можна вкладати кошти;
- в) курс акцій є завищеним, а отже, у них можна вкладати кошти;
- г) ваш варіант відповіді.

42 Якщо внутрішня вартість акцій нижче від ринкової ціни акцій, то:

- а) курс акцій занижений, а отже, інвестиції в такі корпоративні права робити не варто;
- б) курс акцій завищений, а отже, інвестиції в такі корпоративні права робити варто;
- в) курс акцій завищений, а отже, інвестиції в такі корпоративні права робити не варто;
- г) ваш варіант відповіді.

43 Кількісні фактори, які впливають на внутрішню вартість акцій:

- а) нинішні та потенційні показники прибутковості;
- б) успішна реалізація підприємством інвестиційних проектів;
- в) величина та структура затрат;
- г) структура капіталу;
- д) рівень дивідендних виплат тощо;
- е) а, в, г, д;
- ж) б – д;
- и) ваш варіант відповіді.

44 Якісні фактори, які впливають на внутрішню вартість акцій:

- а) нинішні та потенційні показники прибутковості;
- б) якість менеджменту;
- в) наявність ноу-хау;
- г) спроможність до інновацій;

д) ситуація на ринку та перспективи продуктової програми тощо;

е) а – г;

ж) б – д;

и) ваш варіант відповіді.

45 Статичні фінансові показники, які характеризують внутрішню вартість корпоративних прав при фундаментальному аналізі акцій:

а) балансовий курс корпоративних прав;

б) чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію;

в) дивіденди на одну просту акцію;

г) відношення ринкового курсу до чистого прибутку на одну акцію (*price earnings ratio, PER*);

д) відношення ринкового курсу акцій до показника Cash-flow на одну акцію (*KCF*);

е) а, в, г, д;

ж) а – д;

и) ваш варіант відповіді.

46 Технічний аналіз акцій ґрунтується:

а) на вивченні тенденцій розвитку ринкового курсу цінних паперів через побудова графіків і таблиць, що характеризують динаміку ціноутворення акцій у попередніх періодах;

б) аналізі тенденцій балансового курсу акцій з наступною побудовою графіків і таблиць для фондових бірж;

в) побудові графіків і таблиць, що характеризують динаміку ціноутворення акцій у попередніх періодах і тенденцій розвитку ринкового курсу цінних паперів;

г) ваш варіант відповіді.

47 Основні групи методів і прийомів технічного аналізу акцій:

а) аналіз тенденцій розвитку ринкового курсу акцій окремого емітента;

б) аналіз фондових індексів різних фондових бірж світу для прийняття рішень на національному рівні;

в) дослідження базових тенденцій на фондовому ринку чи окремому його сегменті (аналіз фондового індексу чи індексу активності в розрізі окремих галузей);

г) ваш варіант відповіді.

48 Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про фінансові інвестиції та її розкриття у фінансовій звітності визначаються:

а) Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін»;

б) Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 34 «Платіж на основі акцій»;

в) Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції»;

г) ваш варіант відповіді.

49 Фінансові інвестиції відображаються в балансі за одночасної відповідності таким умовам:

а) їх оцінка може бути визначеною з урахуванням змін через інфляційні процеси;

б) їх оцінка може бути достовірно визначеною;

в) прогнозується одержання в майбутньому запланованих економічних вигод, пов'язаних з їх використанням;

г) очікується одержання в майбутньому економічних вигод, пов'язаних з їх використанням;

д) ваш варіант відповіді.

50 Основні методи оцінки інвестицій для відображення їх у фінансовій звітності (за ПСБ(О):

а) оцінка фінансових інвестицій за справедливою вартістю;

б) метод ефективної ставки процента при оцінці фінансових інвестицій;

в) метод участі в капіталі;

г) оцінка фінансових інвестицій за вартістю, розрахованою відповідними експертами;

д) ваш варіант відповіді.

51 Справедлива вартість — це:

а) сума, за якою може бути здійснено обмін активу або оплата зобов'язання в результаті операції між поінформованими, заінтересованими і незалежними сторонами (це реальна ринкова вартість активу);

б) сума, за якою здійснюється обмін активу або оплата зобов'язання в результаті операції між заінтересованими сторонами (це реальна ринкова вартість активу);

в) сума, за якою може бути здійснено обмін пасиву або оплата зобов'язання в результаті операції між поінформованими, заінтересованими і незалежними сторонами (це номінальна ринкова вартість активу);

г) ваш варіант відповіді.

52 Оцінка фінансових інвестицій за справедливою вартістю застосовується:

а) до довгострокових фінансових інвестицій та інших вкладень, справедливу вартість яких можна достовірно визначити на підставі аналізу операцій з купівлі-продажу відповідних інвестицій на фондовому ринку;

б) поточних фінансових інвестицій та інших вкладень, справедливу вартість яких можна достовірно визначити на підставі аналізу операцій з купівлі-продажу відповідних інвестицій на ринку;

в) поточних фінансових інвестицій та інших вкладень, справедливу вартість яких визначають експерти на підставі аналізу операцій з купівлі-продажу відповідних інвестицій на біржовому і позабіржовому ринку;

г) ваш варіант відповіді.

53 Метод ефективної ставки процента – це:

а) метод нарахування дисконту або премії, за яким сума амортизації визначається як різниця між доходом за фіксованою ставкою процента і добутком ефективної ставки та вартості на початок періоду, за який нараховується процент;

б) метод нарахування амортизації дисконту або премії, за яким сума амортизації визначається як різниця між доходом за фіксованою ставкою процента і добутком ефективної ставки та амортизованої вартості на початок періоду, за який нараховується процент;

в) метод нарахування амортизації дисконту або премії, за яким сума амортизації визначається як різниця між доходом за фіксованою ставкою процента і добутком ефективної ставки та

амортизованої вартості на кінець періоду, за який нараховується процент;

г) ваш варіант відповіді.

54 Оцінка фінансових інвестицій за методом участі в капіталі передбачає:

а) облік фінансових інвестицій, згідно з яким балансова вартість інвестицій відповідно підвищується або знижується на суму збільшення чи зменшення частки інвестора у власному капіталі об'єкта інвестування;

б) облік фінансових інвестицій, згідно з яким балансова вартість інвестицій відповідно підвищується на суму зменшення частки інвестора у власному капіталі об'єкта інвестування;

в) облік фінансових інвестицій, згідно з яким вартість інвестицій відповідно підвищується або знижується на суму збільшення чи зменшення частки інвестора в пасиві об'єкта інвестування;

г) ваш варіант відповіді.

ТЕМА 9. Оцінка вартості підприємства

1 Як визначається вартість бізнесу (підприємства)?

а) це вартість діючого або недіючого підприємства, а також вартість 100 % корпоративних прав у діловому підприємстві;

б) це вартість підприємства або ринкова вартість корпоративних прав у діловому підприємстві;

в) це вартість діючого підприємства або вартість 100 % корпоративних прав у діловому підприємстві;

г) ваш варіант відповіді.

2 Необхідність оцінки вартості підприємства виникає в основному у таких випадках:

а) під час інвестиційного аналізу у ході прийняття рішень про доцільність інвестування коштів у те чи інше підприємство, у т. ч. при здійсненні операцій *M&A* (merger & acquisitions (злиття і придбання));

б) у ході реорганізації підприємства (мета оцінки — визначення бази для складання передавального чи розподільного балансу, а також для встановлення пропорцій обміну корпоративних прав);

в) у разі банкрутства та ліквідації підприємства (оцінка проводиться з метою визначення вартості ліквідаційної маси);

г) під час корпоратизації державних підприємств (метою оцінки є визначення початкової ціни продажу об'єкта корпоратизації);

д) у разі продажу підприємства як цілісного майнового комплексу (мета оцінки — визначення реальної ціни продажу майна);

е) у разі застави майна та при визначенні кредитоспроможності підприємства (мета оцінки — визначити реальну вартість кредитного забезпечення);

ж) у процесі санаційного аудиту при визначенні санаційної спроможності (оцінка вартості майна проводиться з метою розрахунку ефективності санації);

и) під час приватизації державних підприємств (метою оцінки є визначення початкової ціни продажу об'єкта приватизації);

к) а – и;

л) крім г;

м) ваш варіант відповіді.

3 Вартість підприємства (на відміну від його оцінки) – це:

а) вартість, що може бути створена в результаті функціонування підприємства, а також кошти на рахунках і комерційні кредити;

б) вартість, що може бути створена в результаті функціонування бізнесу;

в) вартість оборотних і необоротних (за виключенням їх зносу) фондів, що створена в результаті функціонування бізнесу;

г) ваш варіант відповіді.

4 Надайте економічний зміст поняття “оцінка підприємства” (як ринкової вартості його активів):

а) це ринкова вартість підприємства, яка визначається економістами-експертами, виходячи з ринкових методів оцінки майна і грошових коштів;

б) це сума грошей, за яку можлива продаж підприємства (об'єкта оцінки) на ринку з урахуванням об'єктів інтелектуальної власності;

в) це, як правило, ринкова вартість — імовірна сума грошей, за яку можлива купівля-продаж підприємства (об'єкта оцінки) на ринку;

г) ваш варіант відповіді.

5 Вартість підприємства інколи може дорівнювати ринковій вартості його активів:

а) ні;

б) так;

в) якщо існує чиста конкуренція у секторі діяльності підприємства;

г) ваш варіант відповіді.

6 Принцип заміщення, якого слід дотримуватися при здійсненні оцінки вартості підприємства, означає, що:

а) покупець може заплатити за об'єкт більше, ніж існуюча мінімальна ціна за майно з аналогічною корисністю;

б) покупець не заплатить за об'єкт більше, ніж існуюча мінімальна ціна за майно з аналогічною корисністю та урахуванням індексації вартості майна;

в) покупець не заплатить за об'єкт більше, ніж існуюча мінімальна ціна за майно з аналогічною корисністю;

г) ваш варіант відповіді.

7 Принцип корисності, якого слід дотримуватися при здійсненні оцінки вартості підприємства, означає, що:

а) об'єкт має вартість лише тоді, коли він є корисним для потенційного власника (корисність може бути пов'язана з очікуванням майбутніх доходів чи інших вигод);

б) об'єкт має вартість лише тоді, коли він є корисним для потенційного власника (корисність може бути пов'язана з очікуванням майбутніх прибутків чи значного зростання продуктивності праці);

в) об'єкт має вартість лише тоді, коли він є корисним для власника (корисність може бути пов'язана з очікуванням майбутніх доходів);

г) ваш варіант відповіді.

8 Принцип очікування, якого слід дотримуватися при здійсненні оцінки вартості підприємства, означає, що:

а) інвестор, плануючи вкладати кошти в об'єкт сьогодні і у перспективі, очікує отримати грошові доходи від об'єкта сьогодні і в майбутньому;

б) інвестор, плануючи вкладати кошти в об'єкт сьогодні, очікує отримати грошові доходи від об'єкта в майбутньому;

в) інвестор, плануючи вкладати кошти в об'єкт, очікує отримати грошові доходи від об'єкта в поточному періоді;

г) ваш варіант відповіді.

9 Принцип зміни вартості, якого слід дотримуватися при здійсненні оцінки вартості підприємства, означає, що:

а) вартість об'єкта оцінки постійно змінюється в результаті зміни внутрішнього стану та дії зовнішніх факторів;

б) вартість об'єкта оцінки постійно змінюється в результаті зміни внутрішнього стану;

в) вартість об'єкта оцінки постійно змінюється в результаті дії зовнішніх факторів;

г) ваш варіант відповіді.

10 Принцип ефективного використання, якого слід дотримуватися при здійсненні оцінки вартості підприємства, означає, що:

а) з усіх можливих варіантів експлуатації об'єкта обирається той, що забезпечує найефективніше використання його функціональних характеристик, а отже, сприяє найбільшій капіталізації;

б) з усіх можливих варіантів експлуатації об'єкта обирається той, що забезпечує найефективніше його використання, а отже, сприяє ефективній дивідендній політиці;

в) з усіх можливих варіантів експлуатації об'єкта обирається той, що забезпечує найефективніше використання його

функціональних характеристик, а отже, приносить найбільшу вартість;

г) ваш варіант відповіді.

11 Принцип розумної обережності оцінок, якого слід дотримуватися при здійсненні оцінки вартості підприємства:

а) зводиться до того, що під час оцінки оцінювач повинен критично (із розумним упередженням) ставитися до всієї інформації, що стає йому відомою від адміністрації об'єкта оцінки, і, по можливості, перевіряти цю інформацію, звертаючись до незалежних джерел;

б) зводиться до того, що під час оцінки оцінювач повинен критично ставитися до всієї інформації, що стає йому відомою від адміністрації об'єкта оцінки, і перевіряти цю інформацію, звертаючись до законодавчих і нормативних актів;

в) зводиться до того, що під час оцінки оцінювач повинен критично ставитися до всієї інформації, постійно намагатися зменшити вартість майна тощо, перевіряти цю інформацію, звертаючись до незалежних фахівців;

г) ваш варіант відповіді.

12 Принцип альтернативності оцінок, якого слід дотримуватися при здійсненні оцінки вартості підприємства:

а) полягає у необхідності використання різних методів оцінки та порівняння показників вартості, отриманих у результаті застосування альтернативних методів;

б) полягає у необхідності використання конкретних методів оцінки та порівняння показників вартості, отриманих у результаті застосування цих методів;

в) полягає у необхідності використання статистичних методів оцінки та порівняння показників вартості, отриманих у результаті застосування цих методів;

г) ваш варіант відповіді.

13 Середньозважена вартість капіталу (WACC) показує:

а) середню дохідність, якої очікують (вимагають) капіталодавці (власники та кредитори), вкладаючи кошти в підприємство;

- б) середню дохідність, якої очікують (вимагають) капіталодавці-кредитори, вкладаючи кошти в підприємство;
- в) середню дохідність, якої очікують (вимагають) капіталодавці-власники, вкладаючи кошти в підприємство;
- г) ваш варіант відповіді.

14 Середньозважена вартість капіталу (WACC) залежить:

- а) від структури власного капіталу, а також процентів з залучення капіталу від власників і кредиторів;
- б) структури капіталу, а також ціни залучення капіталу від власників і кредиторів;
- в) структури власного і додаткового капіталу, а також ціни залучення капіталу від власників і кредиторів;
- г) ваш варіант відповіді.

15 Очікувана ставка вартості позичкового капіталу визначається на основі:

- а) аналізу відносин підприємства з його кредиторами і включає певні витрати, пов'язані із залученням позичкового капіталу;
- б) аналізу фінансових відносин підприємства з його кредиторами і включає окремі витрати, пов'язані із залученням позичкового капіталу;
- в) аналізу фінансових відносин підприємства з його кредиторами і включає всі витрати, пов'язані із залученням позичкового капіталу, у т. ч. процентні платежі, дизажіо [дизажіо – (від італ. – ускладнення) різниця, яка відображається у процентах, між номіналом ЦП та його зниженим ринковим курсом; зниження порівняно з номіналом біржового курсу ЦП; від'ємна різниця між ціною товару, що є в наявності, і ціною за строковою угодою], різного роду збори тощо;
- г) ваш варіант відповіді.

16 У контексті оцінки вартості підприємства особливе значення показника середньозваженої вартості капіталу (WACC) полягає в тому, що:

- а) він може використовуватися як ставка дисконтування для приведення теперішньої вартості до майбутніх доходів;

б) ставка дисконтування для приведення майбутніх доходів до теперішньої вартості;

в) ставка дисконтування для приведення майбутніх доходів до майбутньої вартості;

г) ваш варіант відповіді.

17 У зарубіжній і вітчизняній практиці оцінки вартості майна найбільшого поширення отримали такі методичні підходи до оцінки вартості підприємства:

а) заснований на оцінці потенційних доходів підприємства; математичного моделювання вартості; ринковий;

б) заснований на оцінці потенційних доходів підприємства; майновий (витратний); визначення ринкового курсу цінних паперів;

в) заснований на оцінці потенційних доходів підприємства; майновий (витратний); ринковий;

г) ваш варіант відповіді.

18 Оцінка вартості підприємства з використанням дохідного підходу ґрунтується на визначенні:

а) майбутньої вартості очікуваних вигод (доходів, грошових потоків) від володіння корпоративними правами підприємства;

б) теперішньої вартості очікуваних вигод (доходів, грошових потоків) від володіння корпоративними правами підприємства;

в) теперішньої вартості очікуваних вигод (доходів, грошових потоків) від володіння пакетом акцій підприємства;

г) ваш варіант відповіді.

19 Оцінка вартості підприємства з використанням дохідного підходу ґрунтується на таких основних методах:

а) дисконтування грошових потоків (дисконтування *Cash-flow*); визначення капіталізованої вартості доходів;

б) дисконтування майбутнього прибутку; визначення капіталізованої вартості доходів;

в) дисконтування грошових потоків (дисконтування *Cash-flow*); визначення вартості доходів;

г) ваш варіант відповіді.

20 Ставка дисконту в системі оцінки вартості підприємства з використанням дохідного підходу характеризує:

- а) норму прибутку, за якою майбутні грошові надходження приводяться до теперішньої вартості на момент оцінки;
- б) можливий прибуток, яким майбутні грошові надходження приводяться до теперішньої вартості на момент оцінки;
- в) теперішній прибуток, за яким майбутні грошові надходження приводяться до теперішньої вартості на момент оцінки;
- г) ваш варіант відповіді.

21 Капіталізація в системі оцінки вартості підприємства передбачає:

- а) трансформацію доходів у вартість, коли характерний для підприємства рівень доходів переводиться у вартість шляхом його множення на ставку капіталізації;
- б) трансформацію доходів у вартість, коли характерний для підприємства рівень доходів переводиться у вартість шляхом його ділення на ставку капіталізації;
- в) трансформацію доходів у вартість, коли характерний для підприємства рівень доходів переводиться у вартість шляхом його дисконтування;
- г) ваш варіант відповіді.

22 Ставка капіталізації визначається:

- а) як дільник (як правило, у формі коефіцієнта), який використовується для переведення доходу у вартість;
- б) дільник (як правило, у формі проміле), який використовується для переведення вартості у дохід;
- в) дільник (як правило, у формі процента), який використовується для переведення доходу у вартість;
- г) ваш варіант відповіді.

23 За майновим підходом вартість підприємства розраховується:

- а) як сума вартостей усіх активів (необоротні й оборотні активи, а також незавершене будівництво), що складають цілісний майновий комплекс, за врахуванням зобов'язань;

б) сума вартостей усіх активів (основних засобів, запасів, вимог, нематеріальних активів тощо), що складають цілісний майновий комплекс, за вирахуванням зобов'язань;

в) сума вартостей усіх активів (основних засобів, запасів, вимог, інтелектуальної власності тощо), що не складають цілісний майновий комплекс, за вирахуванням зобов'язань;

г) ваш варіант відповіді.

24 Основним джерелом інформації для майнового підходу оцінки вартості підприємства є:

а) баланс підприємства;

б) баланс підприємства (Ф№1 П(С)БО), звіт про фінансові результати (Ф№2);

в) баланс підприємства (Ф№1 П(С)БО), звіт про фінансові результати (Ф№2), звіт про рух грошових коштів (Ф№3);

г) ваш варіант відповіді.

25 Оцінка вартості підприємства на базі активів заснована на принципі:

а) екстраполяції, згідно з яким вартість активу повинна перевищувати ціни заміщення всіх його складових;

б) субституції, згідно з яким вартість активу не повинна перевищувати ціни заміщення всіх його складових;

в) синергізму, згідно з яким вартість активу не повинна перевищувати ціни заміщення всіх його складових;

г) ваш варіант відповіді.

26 У рамках майнового підходу до оцінки вартості підприємства розрізняють такі основні методи:

а) оцінка за відновною вартістю активів (витратний підхід); метод розрахунку чистих активів; розрахунок ліквідаційної вартості;

б) оцінка за відновною вартістю активів (дохідний підхід); метод розрахунку чистих активів; розрахунок ліквідаційної вартості;

в) оцінка за відновною вартістю активів (витратний підхід); метод розрахунку чистих активів; розрахунок ліквідаційної вартості;

г) ваш варіант відповіді.

27 Метод оцінки вартості підприємства за відновною вартістю активів (витратний підхід) базується:

- а) на показниках залишкової вартості активів, величини їх зносу та індексації;
- б) показниках первісної вартості активів, величини їх зносу та індексації;
- в) показниках ринкової вартості активів, величини їх зносу та індексації;
- г) ваш варіант відповіді.

Тема 10. Фінансова діяльність підприємств у сфері зовнішньоекономічних відносин

1 Зовнішньоекономічна діяльність — це діяльність господарюючих суб'єктів України:

- а) та іноземних суб'єктів господарської діяльності;
- б) яка пов'язана з експортом та імпортом товарів і послуг;
- в) що має місце як на території України, так і за її межами;
- г) ваш варіант відповіді.

2 Фінансове забезпечення зовнішньоекономічних відносин у рамках операційної діяльності підприємств пов'язане насамперед:

- а) із виробничою кооперацією;
- б) фіксингом;
- в) зовнішньою торгівлею (експорт, імпорт);
- г) лізингом;
- д) б, в, г;
- е) а, в, г;
- ж) ваш варіант відповіді.

3 До основних завдань фінансиста в процесі здійснення підприємством зовнішньоекономічних операцій належать:

- а) вибір найприйнятнішої форми розрахунків та їх організація;
- б) здійснення операцій з придбання та продажу валюти на валютних аукціонах, валютних біржах і міжбанківському валютному ринку;

в) оптимізація фінансових відносин з посередниками (брокерами, агентами, консигнаторами тощо), страховиками та транспортно-експедиційними організаціями при здійсненні зовнішньоекономічних операцій;

г) фінансове забезпечення імпорتنих та експортних операцій;

д) визначення умов здійснення товарообмінних операцій, іншої діяльності, побудованої на формах зустрічної торгівлі між підприємством та іноземними суб'єктами господарської діяльності;

е) податкове планування при здійсненні зовнішньоекономічних операцій;

ж) оптимізація фінансових відносин з державними органами, відповідальними за регулювання та контроль зовнішньоекономічних операцій;

и) управління ризиками у сфері зовнішньоекономічних відносин:

к) а – и;

л) ваш варіант відповіді.

4 Основні види зовнішньоекономічних ризиків:

а) виробничі;

б) транспортні та складські ризики;

в) ризик зміни курсів валют, у яких здійснюються розрахунки;

г) економічні;

д) платіжні ризики;

е) політичні ризики;

ж) кредитні;

и) а, б, г, д, ж;

к) б, в, д, е;

л) ваш варіант відповіді.

5 Основні інструменти щодо нейтралізації зовнішньоекономічних ризиків:

а) валютні кредити;

б) хеджування валютних ризиків [хеджування – страхування, зниження ризику від втрат, обумовлених зміною ринкових цін, у порівнянні з тими, що враховувалися при складанні договору];

в) страхування ризиків за допомогою страхових компаній;

- г) ведення розрахунків через банки в офшорних зонах;
- д) використання спеціальних форм розрахунків;
- е) валютно-цінові застереження;
- ж) а – е;
- и) а, б, в, д, е;
- к) ваш варіант відповіді.

6 Яка іноземна валюта використовується як засіб платежу у розрахунках між резидентами і нерезидентами в межах торговельного обороту?

- а) тільки конвертована валюта за Класифікатором іноземних валют НБУ;
- б) 2 група Класифікатора іноземних валют НБУ;
- в) 1 група Класифікатора іноземних валют НБУ;
- г) ваш варіант відповіді.

7 Здійснення розрахунків між резидентами і нерезидентами в межах торговельного обороту потребує:

- а) одержання індивідуальної ліцензії НБУ;
- б) одержання глобальної ліцензії НБУ;
- в) участі уповноваженого банку;
- г) ваш варіант відповіді.

8 Резиденти, які купують іноземну валюту через уповноважені банки для забезпечення виконання зобов'язань перед нерезидентами, повинні здійснювати перерахування таких сум протягом:

- а) 7 днів з моменту зарахування цих сум на валютні рахунки резидентів;
- б) 5 робочих днів з моменту зарахування цих сум на валютні рахунки резидентів;
- в) 10 робочих днів з моменту зарахування цих сум на валютні рахунки резидентів;
- г) ваш варіант відповіді.

9 Виторг резидентів в іноземній валюті підлягає зарахуванню на їх валютні рахунки в уповноважених банках у такі терміни:

- а) не пізніше 60 календарних днів з дати митного оформлення;
- б) не пізніше 30 календарних днів з дати митного оформлення;
- в) не пізніше 90 календарних днів з дати митного оформлення;
- г) ваш варіант відповіді.

10 У практиці фінансової діяльності використовують такі основні способи здійснення розрахунків у рамках зовнішньоекономічних операцій:

- а) передплата (авансовий платіж);
- б) документарний акредитив [акредитив – 1) грошовий документ, який включає доручення про виплату певної суми за певних обставин; 2) спосіб безготівкових розрахунків між підприємствами і організаціями. Його зміст – банк платника дає доручення банку, який обслуговує отримувача платежу, оплатити необхідну суму у певний термін і за певними умовами (згідно з акредитивною заявою платника)];
- в) документарне інкасо [інкасо – вид банківської операції з передачі коштів від одних клієнтів іншим, від платників отримувачам];
- г) платіж по відкритому рахунку;
- д) а, б, г;
- е) а – г;
- ж) ваш варіант відповіді.

ТЕМА 11. Фінансовий контролінг

1 Поняття «контролінг» в економічному розумінні означає:

- а) контроль;
- б) нагляд;
- в) спостереження;
- г) управління;
- д) б, в, г;
- е) а, в, г;
- ж) ваш варіант відповіді.

2 Контролінг як система підтримки управлінських рішень був уперше запроваджений на підприємствах:

- а) США (на початку ХХ століття);
- б) США (наприкінці ХІХ — на початку ХХ століття);
- в) Великої Британії та Німеччини;
- г) ваш варіант відповіді.

3 Контролінг за своїм змістом включає такі основні аспекти:

- а) система, яка включає інформаційне забезпечення, планування, координацію, контроль і внутрішній консалтинг;
- б) система, що спрямована на функціональну підтримку менеджменту підприємства;
- в) це спеціальна саморегулююча система методів та інструментів;
- г) а – в;
- д) а, в;
- е) ваш варіант відповіді.

4 Служби контролінгу здійснюють:

- а) підготовку економічних і інших рішень;
- б) функціональну та інформаційну підтримку певних заходів на підприємстві;
- в) контроль за реалізацією прийнятих рішень;
- г) розроблення необхідних документів;
- д) б – г;
- е) а – в;
- ж) ваш варіант відповіді.

5 Основні напрями (сектори) контролінгу:

- а) дивізіональний контролінг;
- б) контролінг збуту;
- в) фінансовий контролінг;
- г) внутрішньоцеховий;
- д) виробництва;
- е) контролінг закупівель;
- ж) а – е;
- и) а – е, крім г;
- к) ваш варіант відповіді.

6 Варіанти підпорядкованості служб контролінгу:

- а) безпосередньо директору підприємства;
- б) начальнику цеха;
- в) фінансовому директору підприємства;
- г) ваш варіант відповіді.

7 Фінансовий контролінг передбачає зорієнтованість:

- а) на функціональну підтримку всього управлінського комплексу;
- б) функціональну підтримку фінансового менеджменту;
- в) функціональну підтримку в першу чергу керівництва підприємства;
- г) ваш варіант відповіді.

8 Основні цілі фінансового контролінгу на підприємстві:

- а) максимізація вартості капіталу власників підприємства;
- б) мінімізації ризиків розвитку фірми;
- в) максимізація прибутку підприємства;
- г) збереження ліквідності та платоспроможності підприємства;
- д) а, в, г;
- е) а – г;
- ж) ваш варіант відповіді.

9 Функція фінансового контролера – координація – передбачає виконання таких завдань:

- а) періодичне здійснення ревізій і перевірок;
- б) регулювання інформаційних потоків;
- в) координація процесу планування;
- г) ваш варіант відповіді.

10 Функція фінансового контролера – фінансова стратегія – передбачає виконання таких завдань:

- а) активна участь у розробленні фінансової стратегії підприємства та координація роботи з планування фінансово-господарської діяльності;
- б) «продаж» цілей і планів;

- в) вироблення пропозицій щодо адаптації організаційної структури підприємства до обраної стратегії розвитку;
- г) ваш варіант відповіді.

11 Функція фінансового контролера – планування та бюджетування – передбачає виконання таких завдань:

- а) розроблення та постійне вдосконалення внутрішньої методики прогнозування та бюджетування;
- б) забезпечення процесу бюджетування;
- в) участь у розробленні цільових комплексних програм;
- г) участь у розробленні інвестиційних та інших бюджетів;
- д) а – в;
- е) б – г;
- ж) ваш варіант відповіді.

12 Функція фінансового контролера – бюджетний контроль – передбачає виконання таких завдань:

- а) внутрішній (управлінський) облік (managerial accounting);
- б) участь у складанні річних, квартальних і місячних звітів;
- в) аналіз відхилень фактичних показників діяльності від запланованих;
- г) забезпечення постійного аналізу та контролю ризиків у фінансово-господарській діяльності, а також розроблення заходів щодо їх нейтралізації;
- д) виявлення та ліквідація вузьких місць на підприємстві;
- е) своєчасне реагування на появу нових можливостей (виявлення та розвиток сильних сторін);
- ж) підготовка звіту про виконання бюджетів і розроблення пропозицій щодо коригування планів і діяльності (рапортування);
- и) а – д;
- к) а – ж;
- л) ваш варіант відповіді.

13 Функція фінансового контролера – внутрішній консалтинг і методологічне забезпечення – передбачає виконання таких завдань:

- а) розроблення методичного забезпечення діяльності окремих структурних підрозділів;

- б) участь у семінарах та конференціях підприємств галузі;
- в) надання консультацій і рекомендацій керівництву підприємства та структурним підрозділам у процесі розроблення фінансової стратегії, планування, розроблення і впровадження нових продуктів, процесів, систем;
- г) ваш варіант відповіді.

14 Функція фінансового контролера – внутрішній аудит і ревізія – передбачає виконання таких завдань:

- а) забезпечення постійного контролю за дотриманням співробітниками встановленого документообороту, процедур проведення операцій, функцій і повноважень згідно з покладеними на них обов'язками;
- б) проведення внутрішнього аудиту та координація власної діяльності з діями незалежних аудиторських фірм при проведенні зовнішнього аудиту підприємства;
- в) забезпечення збереження майна підприємства;
- г) ваш варіант відповіді.

15 Стратегічний фінансовий контролінг як комплекс функціональних завдань, інструментів і методів довгострокового управління фінансами, вартістю та ризиками передбачає такі терміни:

- а) три і більше років;
- б) п'ять і більше років;
- в) п'ять – десять років;
- г) ваш варіант відповіді.

16 У рамках стратегічного фінансового контролінгу зусилля фінансових служб підприємств концентруються на виконанні таких основних завдань:

- а) визначення стратегічних напрямів діяльності підприємства;
- б) визначення стратегічних факторів успіху;
- в) визначення стратегічних цілей і розроблення фінансової стратегії підприємства;
- г) впровадження дієвої системи раннього попередження та реагування (перманентний аналіз шансів і ризиків, сильних і слабких сторін);

- д) визначення горизонтів планування;
- е) довгострокове фінансове планування: планування прибутків і збитків, Cash-flow, балансу, основних фінансових показників;
- ж) довгострокове управління вартістю підприємства та прибутками його власників;
- и) забезпечення інтеграції довгострокових стратегічних цілей та оперативних завдань, які ставляться перед окремими працівниками та структурними підрозділами;
- к) а – и, крім д, е;
- л) а – и;
- м) ваш варіант відповіді.

17 До основних інструментів стратегічного контролінгу належать:

- а) аналіз сильних і слабких сторін;
- б) побудова стратегічного балансу;
- в) портфельний аналіз;
- г) організаційний аналіз;
- д) функціонально-вартісний аналіз;
- е) модель життєвого циклу;
- ж) система раннього попередження та реагування;
- и) дискримінантний аналіз, бенчмаркінг і ряд інших;
- к) всі відповіді правильні;
- л) всі відповіді правильні крім в, е;
- м) ваш варіант відповіді.

18 Найважливішою формою прояву стратегічного фінансового контролінгу є:

- а) система оперативного (середньострокового) планування;
- б) система поточного (короткострокового) планування;
- в) система стратегічного (довгострокового) планування;
- г) ваш варіант відповіді.

19 Головною метою оперативного фінансового контролінгу є:

- а) організація системи управління досягненням поточних (короткострокових) фінансових цілей підприємства;
- б) організація системи управління досягненням стратегічних (довгострокових) фінансових цілей підприємства;

- в) організація системи управління досягненням оперативних (середньострокових) фінансових цілей підприємства;
- г) ваш варіант відповіді.

20 Оперативний фінансовий контролінг (на відміну від стратегічного) спирається переважно:

- а) на аналіз шансів і ризиків, сильних і слабких сторін;
- б) дані рахунків прибутків і збитків;
- в) дані руху грошових коштів;
- г) ваш варіант відповіді.

21 Функція координації в процесі планування фінансово-господарської діяльності підприємства передбачає необхідність:

- а) узгодження дерева цілей з наявними у підприємства ресурсами;
- б) узгодження довгострокових планів з визначеними цілями і стратегією розвитку підприємства;
- в) приведення у відповідність оперативного планування з довгостроковими планами;
- г) координації окремих планів підприємства і зведення їх в єдиний план;
- д) координації функції контролю та планування;
- е) координації системи забезпечення інформації з інформаційними потребами підприємства, які виникають у ході аналізу та планування;
- ж) узгодження організаційної структури підприємства з виробничими потребами;
- и) координації фінансових і виробничих потужностей підприємства;
- к) всі відповіді правильні;
- л) а, б, в, д, е, и;
- м) ваш варіант відповіді.

22 Внутрішній аудит (ревізія) як функціональна компетенція контролінгу – це:

- а) сукупність процедур щодо перевірки відповідності наявних показників фактичному розвитку підприємства;
- б) сукупність процедур щодо перевірки відповідності фактичного стану об'єкта нормативному (тому, що повинен бути);

- в) сукупність процедур щодо перевірки наявних показників відповідно до запланованих згідно з бізнес-планом;
- г) ваш варіант відповіді.

23 До основних завдань внутрішнього аудиту (ревізії) належать:

а) встановлення ефективності виконання цільових установок керівництва підприємства;

б) виявлення недоліків у системі інформаційного забезпечення менеджменту;

в) своєчасне виявлення порушень і недоліків у діяльності структурних підрозділів (стратегічних бізнес-одиниць), опрацювання оптимальних рішень щодо ліквідації та усунення причин виникнення цих недоліків;

г) перевірка якості виконання функціональних обов'язків персоналу, дотримання внутрішніх і зовнішніх інструкцій при здійсненні фінансово-господарської діяльності;

д) перевірка відповідності фактичного стану майна (у натуральному та вартісному вираженні) даним бухгалтерського обліку;

е) встановлення відповідності фактичних затрат їх нормативним значенням;

ж) перевірка виконання вимог з ефективного управління ризиками;

и) налагодження і підтримка взаємодії із зовнішніми аудиторами та контролюючими органами;

к) вироблення рекомендацій щодо усунення виявлених у ході аудиту недоліків і мобілізації наявних резервів;

л) всі відповіді правильні;

м) ваш варіант відповіді.

24 До типових об'єктів фінансового аудиту можна віднести:

а) річну фінансову звітність;

б) фінансове планування (бюджетування);

в) показники рентабельності і прибутковості;

г) фінансування, вартість капіталу;

д) грошові розрахунки;

е) показники окупності додаткових капіталовкладень;

ж) калькулювання затрат і цін;

- и) інвентаризацію;
- к) а, б, в, д, е, и;
- л) а, б, г, д, ж, и;
- м) ваш варіант відповіді.

25 Принципи служби внутрішнього аудиту:

- а) професійна майстерність;
- б) доказовість;
- в) фінансова забезпеченість;
- г) чітке вираження думки;
- д) ефективність;
- е) незалежність;
- ж) а, б, в, д;
- и) а, б, г, е;
- к) ваш варіант відповіді.

26 Система раннього попередження та реагування (СРПР) – це:

а) особлива інформаційна система, яка сигналізує керівництву про існуючі ризики та шанси, що можуть впливати на підприємство як з боку зовнішнього, так і внутрішнього середовища;

б) особлива інформаційна система, яка показує керівництву про потенційні ризики та шанси, що можуть насуватися на підприємство з боку зовнішнього середовища;

в) особлива інформаційна система, яка сигналізує керівництву про потенційні ризики та шанси, що можуть насуватися на підприємство як з боку зовнішнього, так і внутрішнього середовища;

г) ваш варіант відповіді.

27 Система раннього попередження і реагування складається з таких етапів:

- а) визначення сфер спостереження;
- б) вибір індикаторів раннього попередження;
- в) розрахунок граничних значень індикаторів і безпечних інтервалів їх зміни;
- г) формування конкретних аналітичних завдань для аналітичних центрів;

- д) формування інформаційних каналів;
- е) узагальнення одержаних аналітичних висновків і підготовка пропозицій і рекомендацій;
- ж) всі відповіді правильні;
- и) ваш варіант відповіді.

28 Основні методи контролінгу:

- а) аналіз точки беззбитковості;
- б) бенчмаркінг;
- в) вартісний аналіз;
- г) портфельний аналіз;
- д) SWOT-аналіз (аналіз сильних і слабких місць);
- е) ABC-аналіз;
- ж) XYZ-аналіз;
- и) методи фінансового прогнозування (експертні, екстраполяції тощо);
- к) всі відповіді правильні;
- л) ваш варіант відповіді.

ТЕМА 12. Бюджетування на підприємстві

1 Бюджетування на підприємстві виступає безпосередньо функцією:

- а) загального менеджменту на підприємстві;
- б) фінансового менеджменту;
- в) фінансового контролінгу;
- г) ваш варіант відповіді.

2 Створення сучасної системи бюджетування передбачає її базування:

- а) на розробленні і контролі виконання ієрархічної системи бюджетів;
- б) розробленні системи взаємопов'язаної системи бюджетів;
- в) системі моніторингу і корекції бюджетних відносин між структурними підрозділами підприємств;
- г) ваш варіант відповіді.

3 Бюджет на мікрорівні (і для структурних підрозділів і напрямів діяльності підприємств) —:

а) це сума необоротних активів, які є в розпорядженні для виконання визначених функцій і проведення певних заходів у рамках загальнофірмового планування;

б) сума коштів, які є в розпорядженні для виконання визначених функцій і проведення певних заходів у рамках загальнофірмового планування;

в) може складатися у формі заданих показників, яких слід дотримуватися у плановому періоді;

г) може складатися у формі розроблених показників керівництвом фірми, яких слід дотримуватися у прогностному періоді;

д) ваш варіант відповіді.

4 Процес складання бюджетів і контролю за їх виконанням одержав назву:

а) контролінгу і бюджетування;

б) менеджменту фінансів;

в) бюджетування;

г) ваш варіант відповіді.

5 До основних характеристик бюджетування можна віднести:

а) короткостроковість (до одного року);

б) низький рівень конкретизації;

в) високий рівень конкретизації;

г) внутрішню спрямованість;

д) радикальний вплив зовнішнього фінансування на внутрішню спрямованість;

е) тісну інтеграцію з контролем та аналізом відхилень;

ж) а, б, д, е;

и) а, в, г, е;

к) ваш варіант відповіді.

6 До основних функцій бюджетування можна віднести такі:

а) функція регулювання фінансових компетенцій (визначення потреби у фінансових ресурсах, необхідних для досягнення поставлених цілей окремими підрозділами підприємства);

б) функція управління фінансовими потоками (визначення максимальної потреби у фінансових ресурсах, необхідних для досягнення прогнозованих цілей окремими підрозділами підприємства);

в) функція прогнозування (у бюджетах знаходять своє фінансове вираження майбутні операції підприємства);

г) функція координації (наявні та мобілізовані фінансові ресурси повинні спрямовуватися на досягнення цілей, визначених у стратегії розвитку підприємства);

д) функція координації (запозичені та мобілізовані фінансові ресурси повинні спрямовуватися на досягнення цілей, визначених тактикою розвитку підприємства);

е) функція мотивації (виконання бюджетних показників є критерієм ефективності діяльності окремих осіб, структурних підрозділів тощо);

ж) функція преміювання (виконання бюджетних показників є критерієм визначення обсягів матеріального заохочення окремих осіб, структурних підрозділів тощо);

и) а, в, г, е;

к) а, б, г, ж;

л) ваш варіант відповіді.

7 Фінансовий план як головний складовий елемент бюджетування виконує такі основні завдання:

а) він є фінансовим планом, який надає попередню інформацію про розвиток грошових надходжень і видатків у майбутньому;

б) він є фінансовим прогнозом, який надає випереджаючу інформацію про розвиток грошових надходжень і видатків у майбутньому;

в) його можна розглядати як фінансовий бюджет, у якому відображаються задані показники;

г) його можна розглядати як фінансовий план-прогноз, у якому відображаються майбутні показники;

д) ваш варіант відповіді.

8 Як відомо, типова схема бюджетування в загальному вигляді може включати певні етапи. З наведеного нижче

розташуйте у логічній послідовності надані етапи, враховуючи запропоновані моделі відповіді:

- а) послідовно від 1 до 12;
- б) 2, 4, 6, 8, 10, 12, 1, 3, 5, 7, 9, 11;
- в) 1, 3, 5, 7, 9, 11, 2, 4, 6, 8, 10, 12;

1 Вироблення (уточнення) стратегічних цілей.

2 Координація показників різних бюджетів.

3 Оформлення та доведення до менеджерів верхньої і середньої ланок «бюджетної резолюції» (листа з планування).

4 Фіксація узгоджених показників у конкретних бюджетах.

5 Розроблення спеціальних первинних форм, за якими проводитиметься збір інформації та доведення цих форм до відповідальних за їх заповнення працівників чи структурних підрозділів.

6 Затвердження бюджетних показників і доведення бюджетів до виконавців.

7 Заповнення первинних форм і направлення їх до відділу контролінгу.

8 Бюджетний контроль: визначення відхилень фактичних показників від планових та аналіз причин відхилень.

9 Розроблення фінансових прогнозів, планування та аналіз альтернатив (окреслення альтернативних можливостей залучення та використання ресурсів).

10 Рапортування (підготовка проміжних і кінцевих звітів) про результати виконання бюджетів.

11 Збалансування планів шляхом оптимального поєднання наявних альтернатив.

12 Коригування планів і бюджетів відповідно до рекомендацій, що містяться в рапортах.

9 Які принципи можна характеризувати як принципи бюджетування?

- а) принцип взаємовідповідальності;
- б) принцип повноти;
- в) принцип субординації;
- г) принцип координації;
- д) принцип компіляції;

- е) принцип централізації;
- ж) принцип децентралізації;
- и) принцип спеціалізації;
- к) принцип концентрації;
- л) принцип періодичності;
- м) принцип перервності;
- н) принцип прозорості;
- п) принцип таємності;
- р) принцип точності;
- с) принцип доцільності;
- т) принцип декомпозиції;
- у) принцип ієрархії;
- ф) всі відповіді правильні;
- х) а – м;
- ц) б, г, е, ж, л, н, р, т;
- ч) ваш варіант відповіді.

10 Процеси планування та бюджетування передбачають основні види бюджетів:

- а) гнучкі та базові;
- б) фіксовані та конкретні;
- в) гнучкі та фіксовані;
- г) ваш варіант відповіді.

11 Які нижченаведені змістовні аспекти характеризують гнучкі бюджети?

а) до цієї категорії бюджетів належать бюджети витрат, які належать до умовно змінних (змінюються пропорційно до обсягів виробництва);

б) планові розрахунки витрат і фінансових результатів прив'язуються до обсягів виробництва та реалізації продукції;

в) планові розрахунки витрат і фінансових результатів прив'язуються тільки до обсягів виробництва продукції;

г) до цієї категорії бюджетів належать бюджети витрат, які належать до умовно постійних (змінюються пропорційно до обсягів реалізації);

- д) в, г;
- е) б, а;

ж) ваш варіант відповіді.

12 Які нижченаведені змістовні аспекти характеризують фіксовані бюджети?

а) до цієї категорії бюджетів належать бюджети витрат на придбання сировини, комплектуючих, бюджет на рекламу тощо;

б) показники цих бюджетів можуть змінюватися зі зміною обсягів виробництва;

в) показники цих бюджетів здебільшого не змінюються зі зміною обсягів виробництва;

г) до цієї категорії бюджетів належать бюджет адміністративних витрат, бюджет на рекламу тощо;

д) в, г;

е) б, а;

ж) ваш варіант відповіді.

13 Основними способами бюджетування є:

а) традиційне і нетрадиційне бюджетування;

б) нуль-базис-бюджетування і традиційне бюджетування;

в) нуль-базис-бюджетування і фініш-базис-бюджетування;

г) ваш варіант відповіді.

14 Система бюджетів підприємства, як правило, включає:

а) кінцевий бюджет, групу основних бюджетів і сукупність часткових бюджетів;

б) первинний бюджет, групу основних бюджетів і сукупність часткових бюджетів;

в) первинний бюджет, групу основних бюджетів і сукупність загальних бюджетів;

г) ваш варіант відповіді.

15 Від якого фактора залежить тип первинного бюджету?

а) від того, що найбільше обмежує діяльність підприємства;

б) відображає специфіку діяльності підприємства;

в) характеризує галузеву специфіку підприємства;

г) ваш варіант відповіді.

16 Зміст часткового бюджету включає таке:

а) формується відповідно до принципів спеціалізації та декомпозиції і включає окремі частини витрат підприємства (бюджети структурних підрозділів, центрів доходів, функціональні бюджети);

б) формується відповідно до принципів спеціалізації і включає окремі частини грошових доходів і витрат підприємства (бюджети структурних підрозділів, центрів витрат чи доходів, функціональні бюджети в розрізі окремих затрат тощо);

в) формується відповідно до принципів спеціалізації та декомпозиції і включає окремі частини грошових доходів і витрат підприємства (бюджети структурних підрозділів, центрів витрат чи доходів, функціональні бюджети в розрізі окремих затрат тощо);

г) ваш варіант відповіді.

17 Типові форми первинного бюджету:

а) план реалізації продукції;

б) бюджет виробництва;

в) бюджет товарно-матеріальних запасів;

г) бюджет фонду оплати праці та нарахувань на неї;

д) бюджет матеріальних витрат;

е) бюджет споживання енергії;

ж) бюджет інших витрат;

и) бюджет погашення кредитів (прив'язаний до графіків виконання зобов'язань);

к) податковий бюджет (складається тільки в цілому по підприємству);

л) а – ж;

м) а – к;

н) ваш варіант відповіді.

18 Потреба в капіталі — це:

а) виражена в грошах потреба підприємства в грошових коштах і матеріальних засобах, необхідних для виконання поставлених цілей і забезпечення фінансування;

б) виражена у грошовому еквіваленті потреба підприємства у грошових коштах і матеріальних засобах, необхідних для виконання поставлених цілей і забезпечення фінансової рівноваги;

- в) сума грошових коштів і матеріальних засобів, необхідних для виконання поставлених цілей і забезпечення фінансової рівноваги;
- г) ваш варіант відповіді.

19 У практиці фінансово-господарської діяльності підприємств в економічно розвинутих країнах прийнято вважати, що (за інших рівних обставин):

а) стабільну мінімальну потребу в капіталі доцільно покривати за рахунок власного капіталу, а тимчасову різницю між максимальною та мінімальною потребою – за рахунок коштів кредиторів;

б) стабільну максимальну потребу в капіталі доцільно покривати за рахунок кредитів, а тимчасову різницю між максимальною та мінімальною потребою – за рахунок власних коштів;

в) стабільну мінімальну потребу в капіталі доцільно покривати за рахунок кредитів, а тимчасову різницю між максимальною та мінімальною потребою – за рахунок власного капіталу;

г) ваш варіант відповіді.

20 Види потреби в капіталі за типом грошових виплат підприємств:

- а) грошові видатки в результаті інвестиційної діяльності;
- б) грошові видатки в результаті операційної діяльності;
- в) грошові видатки в результаті фінансової діяльності;
- г) грошові видатки в результаті кредитної діяльності;
- д) ваш варіант відповіді.

21 Золоте правило фінансування (золоте банківське правило, або правило узгодженості (конгруентності, паралельності) строків) передбачає:

а) фінансовий капітал повинен бути мобілізований на строк, не більший від того, на який даний капітал заморожується в необоротних та оборотних активах підприємства;

б) фінансовий капітал повинен бути мобілізований на строк, не менший від того, на який даний капітал заморожується в необоротних та оборотних активах підприємства;

- в) інвестований капітал повинен бути мобілізований на строк, не менший від того, на який даний капітал заморожується в необоротних активах підприємства;
- г) ваш варіант відповіді.

22 Використання золотого правила фінансування потребує виконання умов, які виражають його зміст:

- а) Довгострокові активи / Довгострокові пасиви ≤ 1 ;
Короткострокові активи / Короткострокові пасиви ≥ 1 ;
- б) Довгострокові активи / Довгострокові пасиви ≤ 1 ;
Короткострокові активи / Короткострокові пасиви ≤ 1 ;
- в) Довгострокові активи / Довгострокові пасиви ≥ 1 ;
Короткострокові активи / Короткострокові пасиви ≥ 1 ;
- г) ваш варіант відповіді.

23 При дотриманні золотого правила фінансова рівновага забезпечується, якщо:

- а) інвестований капітал своєчасно (у передбачені строки) вивільняється в результаті господарської діяльності;
- б) існує можливість субституції або пролонгації строків повернення капіталу;
- в) платежі, строк оплати яких настав, можна здійснити за рахунок надходжень від операційної та інвестиційної діяльності;
- г) ваш варіант відповіді.

24 Золоте правило балансу (як більш конкретизована форма правила конгруентності строків) вимагає:

- а) дотримання певних співвідношень між окремими статтями пасивів та активів;
- б) дотримання певних співвідношень між окремими статтями балансу та фінансового звіту;
- в) дотримання певних співвідношень між окремими складовими залученого і власного капіталу;
- г) ваш варіант відповіді.

25 Умови золотого правила балансу:

а) потребу в капіталі для фінансування необоротних активів слід покривати за рахунок власного капіталу і довгострокових позичок:

$(\text{Власний капітал} + \text{Довгострокові позички}) / \text{Необоротні активи} \geq 1;$

б) довгострокові капіталовкладення повинні фінансуватися за рахунок коштів, мобілізованих на довгостроковий період, тобто довгострокові пасиви повинні використовуватися не тільки для фінансування необоротних активів, а й для довгострокових оборотних активів (наприклад, оборотні засоби, авансовані в стратегічні запаси сировини, неліквідні товари тощо):

$(\text{Власний капітал} + \text{Довгострокові позички}) / (\text{Необоротні активи} + \text{Довгострокові оборотні активи}) \geq 1;$

в) $\text{Довгострокові активи} / \text{Довгострокові пасиви} \geq 1;$

$\text{Короткострокові активи} / \text{Короткострокові пасиви} \geq 1;$

г) ваш варіант відповіді.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Конституція України [Текст] // Верховна Рада України: офіц. видання. – К.: Парламентське вид-во, 2006. – 60 с.
- 2 Бюджетний Кодекс України [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 37 – 38. – Ст. 189.
- 3 Господарський Кодекс України [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 18 – 22. – Ст. 144.
- 4 Про акціонерні товариства [Електрон. ресурс]: Закон України (від 19 вересня 1991 р.). – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=514-17>.
- 5 Про господарські товариства [Електрон. ресурс]: Закон України (від 19 вересня 1991 р.). – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=1576-12>.
- 6 Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні [Електрон. ресурс]: Закон України (від 18 липня 1991 р.). – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/448/96%D0%B2%D1%80>.
- 7 Про банки і банківську діяльність [Електрон. ресурс]: Закон України (від 20 березня 1991 р.). – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
- 8 Агентство з питань запобігання банкрутству підприємств. Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств та організацій [Текст] // Галицькі контракти. – 1997. – № 40.
- 9 Балабанов, И.Т. Основы финансового менеджмента [Текст]: учеб. пособие / И.Т. Балабанов. – М.: Финансы и статистика, 1997.
- 10 Бланк, И.А. Инвестиционный менеджмент [Текст]: учеб. курс / И.А. Бланк. – К.: Эльга-Н Ника-Центр, 2001.
- 11 Буряк, П.Ю. Фінанси [Текст]: підручник / П.Ю. Буряк, С.Д. Смолінська, Н.Б. Татарин. – К.: Хай-Тек Прес, 2010. – 391 с.
- 12 Бухгалтерський облік в Україні [Текст] / за ред. Р.Л. Хом'яка, В.І. Лемішовського. – 7-ме вид., доп. і перероб. – Львів: Інтелект-Захід, 2008. – 1221 с.
- 13 Бухгалтерський облік для економістів і правознавців [Текст]: навч. посібник / За ред. Ю.А. Кузьминського. – К.: КНЕУ, 2007. – 647 с.

14 Дикань, В.Л., Діагностика фінансового стану підприємства [Текст]: навч. посібник / В.Л. Дикань, А.С. Козинець, В.Є. Упир. – Харків: УкрДАЗТ, 2007. – 150 с.

15 Дука, А.П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування [Текст]: навч. посібник / А.П. Дука. – К.: Каравела, 2007. – 423 с.

16 Економіка залізничного транспорту [Текст]: навч. посібник / за ред. Л.О. Позднякової. – Харків : УкрДАЗТ, 2010. – 243 с.

17 Загорський, В.С. Розвиток ринку цінних паперів та управління його ризиками [Текст] / В.С. Загорський. – Харків: ВД “ІНЖЕК”, 2008. – 186 с.

18 Колесников, О.В. Економіко–фінансова діяльність підприємства [Текст]: навч. посібник / О.В. Колесников. – Харків: УкрДАЗТ, 2010. – 182 с.

19 Кудряшова, В.П. Фінанси [Текст]: навч. посібник / В.П. Кудряшова. – Херсон: Олді-плюс, 2011. – 351 с.

20 Терещенко, О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання [Текст]: навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 554 с.

21 Терещенко, О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств [Текст]: навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2000. – 445 с.

22 Фінанси підприємств [Текст]: підручник / за ред. А.М. Поддєрьогіна. – К.: КНЕУ, 2000. – 460 с.

23 Фінансове право [Текст]: підручник / під кер. Л.К. Воронова. – Харків: Фірма “Консум”, 1998. – 496 с.